

Výroční zpráva 2009

Českého svazu ochránců přírody Vlašim

Základní údaje o ČSOP Vlašim

Adresa:

Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim,
Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim

Tel./fax:

317 845 169, 317 845 965

E-mail:

vlasim@csop.cz

Internet:

www.csopvlasim.cz, www.blanicti-rytiri.cz,
www.krajina-zahrada.cz, www.arborista.cz

Mobil:

777 800 461 (Mgr. K. Červenková)

777 800 459 (H. Kotková, DiS.)

777 800 458 (Ing. K. Kříž)

777 800 457 (Ing. M. Lempochner)

777 800 456 (J. Nosek)

777 800 460 (Mgr. Š. Tlustá)

777 703 456 (J. Vrňák)

Bankovní spojení:

Česká spořitelna a. s., pobočka Vlašim,
č. ú. 322147339/0800

IČO:

185 95 677

DIČ:

CZ18595677

Počet řádných členů k 31. 12. 2009:

206

Další organizační údaje

ČSOP Vlašim je základní organizací Českého svazu ochránců přírody, která byla ve Vlašimi založena již 25. září 1990.

ČSOP Vlašim je regionálním centrem ČSOP pro střední Čechy.

ČSOP Vlašim je krajským střediskem environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty, jmenované Radou Středočeského kraje.

ČSOP Vlašim je členem Sítě ekologických poradcnů ČR (STEP), členem Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim je akreditovaným ekocentrem ČSOP.

ČSOP Vlašim zřizuje Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka, který je Radou Národního pozemkového spolku akreditovaným pozemkovým spolkem.

ČSOP Vlašim zřizuje Záchranou stanici pro živočichy, která je začleněna do Národní sítě stanic a je Záchraným centrem CITES jmenovaným Ministerstvem životního prostředí.

ČSOP Vlašim je zakládajícím členem o. p. s. Český Merán, zakládajícím členem občanského sdružení Greenways Praha – Vídeň, zakládajícím členem o. p. s. Posázaví.

Poslání základní organizace Českého svazu ochránců přírody Vlašim

Základním posláním Českého svazu ochránců přírody Vlašim je ochrana přírodního a kulturního dědictví především na Podblanicku a péče o něj. Toho chceme dosáhnout zejména:

1. informováním a poradenstvím veřejnosti,
2. environmentální výchovou a osvětou dětí, profesních skupin, veřejnosti,
3. mimoškolní celoroční prací s dětmi,
4. zapojováním místních obyvatel do našich aktivit,
5. spoluprací s vlastníky a hospodáři, spoluprací s dalšími institucemi a organizacemi,
6. účasti v procesech posuzování a rozhodování o zásazích v krajině,
7. zajišťováním přímé péče o vybrané lokality a objekty,
8. realizací programů k záchraně vybraných ohrožených druhů organismů a biotopů,
9. péči o jednotlivá vinou člověka handicapovaná zvířata s cílem jejich návratu do přírody, jelikož každý život má svou cenu.

V některých svých aktivitách Český svaz ochránců přírody Vlašim působí v širší oblasti, než je Podblanicko (viz jednotlivé kapitoly výroční zprávy).

Český svaz ochránců přírody Vlašim navazuje na činnost Spolku pro okrašlování a ochranu domovní, který byl ve Vlašimi ustaven 23. 4. 1899.

ISBN: 978-80-96327-82-2

Český svaz ochránců přírody, 02/09 základní organizace
autor kreseb: Luděk Slezák
tisk: TRIA, v. o. s., Olbramovice

ÚVOD

Vážená čtenářko, vážený čtenáři,

otevíráte přehled o činnosti Českého svazu ochránců přírody, základní organizace Vlašim za rok 2009. Přehledně Vás zde seznámíme s našimi pestrými aktivitami a programy zahrnujícími informování, poradenství a osvětu veřejnosti, environmentální výchovu a vzdělávání, ochranu přírody a krajiny, praktickou péči o přírodní a kulturní dědictví Podblanicka, záchranu ohrožených druhů i poraněných jedinců volně žijících zvířat, projekty zaměřenými na regionální rozvoj.

Pravidelně se v úvodu výroční zprávy zmiňují o nejvýznamnějších událostech v životě naší organizace v uplynulém roce. Komentuji významné kroky a důležitá rozhodnutí. Tentokrát tomu bude jinak.

Chtěl bych totiž vyzdvihnout a upozornit na mravenčí práci mnoha lidí v základním týmu zaměstnanců a členů ČSOP Vlašim a spolupracujících dobrovolníků, kteří vytváří všem aktivitám a programům zázemí. Mám dobrou možnost srovnání s jinými organizacemi a velmi rád a s hrdostí konstatuji, že se postupem času podařilo dát dohromady úžasnou skupinu lidí, která dokáže spolupracovat, domlouvat se a posunovat věci vpřed. Lidí, které péče o přírodní a kulturní dědictví Podblanicka baví a naplňuje. A nemám teď na mysli jen kolegy-

ně a kolegy, kteří přímo jednotlivé programy a odborné činnosti zajišťují a kteří svou práci v této výroční zprávě představují, ale právě kolegyně a kolegy zajišťující pro jejich práci podmínky. Tedy to, že funguje ekonomika organizace, provoz budovy Podblanického ekocentra a dalších budov a zařízení, které ke své činnosti využíváme, že funguje kancelář, jsou zajišťovány veškeré potřebné revize, bezpečnost práce, pojištění, údržba a úklid, webové stránky a informovanost, práce se členy a dobrovolníky, oslovování sponzorů a dárců a mnoho dalších důležitých věcí i úplných drobností, bez kterých by se vše zhroutilo, či přinejmenším nefungovalo tak, jak má.

Všem přátelům, kolegům a spolupracovníkům, kteří se na činnosti ČSOP Vlašim v roce 2009 podíleli, velmi děkuji za jejich dobrou práci a obětavost, díky které se podařilo udržet a dále rozvíjet všechny hlavní směry naší činnosti ve prospěch našeho společného kulturního a přírodního dědictví Podblanicka. Děkuji také všem našim partnerům, dárcům, sponzorům a příznivcům, bez kterých by naše činnost nebyla možná.

Pavel Pešout
leden 2010

10 největších úspěchů v roce 2009

01

Dokončili jsme druhou etapu rekonstrukce zámeckého parku ve Vlašimi, v rámci které bylo mj. vysazeno 22 tisíc okrasných stromů a keřů a ošetřeno 234 významných stromů.

02

Byl zpracován projekt na rekonstrukci rybníka Machlov v přírodní památce Částovické rybníky v CHKO Blaník, vyřešeny majetkoprávní vztahy potřebné pro jeho realizaci, příslušná povolení a byla podána žádost o podporu realizace projektu.

03

Podařilo se obnovit či nově vysadit 21 stromořadí a několik remízů. Celkem bylo v r. 2009 v zemědělské krajině na Podblanicku vysazeno 10 tisíc stromů a keřů.

04

Bylo zachráněno 8 090 ropuch, skokanů, kuněk a čolků před koly aut v místech, kde jejich tahové cesty protínají rušné silnice.

05

Podařilo se ve spolupráci s Povodím Vltavy a.s. zachránit 37 897 jedinců škeblí říčních a rybníčních z den vodních nádrží Vřesník a Trnávka před zahájením jejich odbahňování.

06

Po mnohaletém úsilí jsme prosadili odstranění dvou obřích osvětlených reklam – orlic Mattoni z okolí u Ostředka.

07

Byl dokončen výzkum dopadu projektu Expedice 4P na žáky. Výsledky byly prezentovány v odborném časopise *Envigogika* a na Veletrhu výukových programů. Výzkum prokázal, že použitá metodika přinesla výsledky. Zároveň přispěl k dalšímu zlepšení programu. Projekt byl rozšířen z jednoletého na tříletý.

08

Vytvořili jsme dva nové výukové programy: „Vytvořme si krajinu“ pro 2. stupeň ZŠ a SŠ a „Ševcovská povídky“ pro 1. stupeň ZŠ.

09

Zahájili jsme druhé Specializační studium pro školní koordinátory EVVO. 250hodinový kurz bude zakončen v roce 2010, účastní se jej 27 studujících.

10

Získali jsme finanční prostředky na projekt Střeďočeská síť ekoporaden, který bude realizován v následujících dvou letech spolu s dalšími partnery ze Střeďočeského kraje.

OBSAH

ÚVOD	1
10 největších úspěchů v roce 2009	1

OBSAH	2
--------------------	----------

PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ DĚDICTVÍ	3
POZEMKOVÝ SPOLEK PRO PŘÍRODU A PAMÁTKY	
PODBLANICKA	3

Péče o přírodovědně cenné lokality.....	3
Péče o kulturní dědictví.....	3
V roce 2009 se podařilo.....	3

PÉČE O NELESNÍ ZELEŇ	5
-----------------------------------	----------

Školka geneticky původního materiálu	5
Údržba a výsadby zeleně ve městech a obcích	6
Obnova zámeckého parku ve Vlašimi	6

DRUHOVÁ OCHRANA	7
------------------------------	----------

Krajové odrůdy ovocných dřevin	7
Výsadby ve volné krajině	7
Koordinace národního programu Ohrožené druhy dřevin	7

Koordinace národního projektu Ochrana biodiverzity –	
Ochrana hmyzu – Vážky	8

Koordinace národního programu Ryby a mihulovci	8
--	---

Ochrana obojživelníků při jarním tahu přes komunikace	11
---	----

Ptáci zemědělské krajiny	12
--------------------------------	----

ZÁCHRANNÁ STANICE PRO ŽIVOČICHY	14
--	-----------

Péče o živočichy v roce 2009	14
------------------------------------	----

Záchranné přenosy	17
-------------------------	----

Sbírka Zvíře v nouzi	18
----------------------------	----

Adopce zvířat	18
---------------------	----

Výchovná a osvětová činnost v roce 2009	18
---	----

Spolupráce se školami a dobrovolníky	19
--	----

SPOLUPRÁCE SE STÁTNÍ SPRÁVOU, POSUDKOVÁ	
ČINNOST	19

Správní řízení	19
----------------------	----

Změny v roce 2009	19
-------------------------	----

PŘÍRODOVĚDNÉ PRŮZKUMY	20
------------------------------------	-----------

ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA	
A OSVĚTA (EVVO)	20

Personální obsazení střediska	20
-------------------------------------	----

Spolupráce se Středočeským krajem.....	21
--	----

Projekt Podpora zvyšování kvality environmentální výchovy ve	
středočeských školách	21

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI	22
------------------------------------	-----------

Ekologické výukové programy pro školy.....	22
--	----

Expedice 4P	23
-------------------	----

Ekologická olympiáda studentů středních škol České republi-	
ky	25

Další vzdělávání pedagogických pracovníků.....	26
--	----

IX. pedagogická konference „Výchova a vzdělávání pro život“	
.....	29

Středočeská M.R.K.E.V.	31
-----------------------------	----

Středočeská Mrkvička	31
----------------------------	----

Specializační studium pro školní koordinátory/ky EVVO	31
---	----

MIMOŠKOLNÍ VÝCHOVA DĚTÍ A MLÁDEŽE	33
--	-----------

Oddíl MOP Alcedo.....	33
-----------------------	----

OSVĚTA VEŘEJNOSTI	33
--------------------------------	-----------

Ekovečery, přednášky a tématické dny	33
--	----

Výstavy.....	35
--------------	----

Přírodovědně-vlastivědné vycházky	36
---	----

Pracovní dílny	36
----------------------	----

Den Země 2009.....	37
--------------------	----

Knihovna přírodovědné a regionální.....	37
---	----

Ekoporadenství	38
----------------------	----

Ekooobchůdek	39
--------------------	----

PUBLIKAČNÍ ČINNOST	40
---------------------------------	-----------

Periodika ČSOP Vlašim	40
-----------------------------	----

Samostatné publikace	40
----------------------------	----

Letáky	42
--------------	----

Plakáty	42
---------------	----

INTERNETOVÉ STRÁNKY	46
----------------------------------	-----------

REGIONÁLNÍ ROZVOJ	47
--------------------------------	-----------

Blanický rytíř	47
----------------------	----

Kraj blanických rytířů	48
------------------------------	----

Podblanická galerie ČSOP Vlašim	49
---------------------------------------	----

Posázaví, o. p. s.....	49
------------------------	----

ČLENOVÉ ČSOP VLAŠIM	50
----------------------------------	-----------

HOSPODAŘENÍ V ROCE 2009	52
--------------------------------------	-----------

PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ DĚDICTVÍ

POZEMKOVÝ SPOLEK PRO PŘÍRODU A PAMÁTKY PODBLANICKA

① Ing. Mgr. Martin Klaudys

Program ČSOP Vlašim „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“ zastřešuje spolupráci s vlastníky, hospodáři a dalšími subjekty na péči o přírodní a kulturní památky na Podblanicku. Ochranu přírodních lokalit a staveb se ČSOP Vlašim snaží zajistit prostřednictvím smluv a dohod. O vybrané lokality a stavby ČSOP Vlašim pečuje přímo s pomocí práce vlastních členů a dobrovolníků. Od roku 1999 je program „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“ akreditován Radou Národního pozemkového spolku.

Péče o přírodovědně cenné lokality

ČSOP Vlašim v rámci programu pozemkového spolku podchycuje 32 přírodovědně významných lokalit na Podblanicku, na nichž se vyskytují vzácné nebo zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů. Nové lokality jsou do programu zařazeny zpravidla na základě průzkumů a jednání s vlastníky.

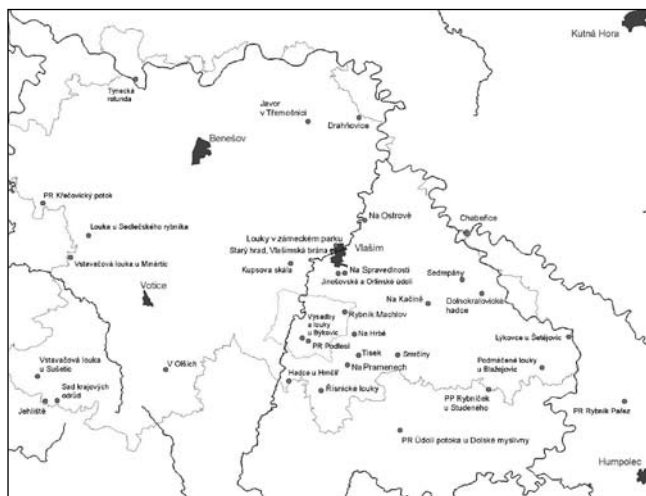
Na lokalitách probíhá průběžné sledování rostlin a živočichů a další jednání s hospodáři a vlastníky. Podle získaných údajů se následně upraví hospodaření nebo provede opatření pro zlepšení stavu vzácných druhů. Velkou část lokalit (o kterou přímo pečuje ČSOP Vlašim) tvoří mokřadní, často silně zrašelinělé louky, které vyžadují šetrné sečení s vyloučením těžké mechanizace. Na loukách kosíme ručně vedenou lištovou sekačkou a křovinořezem s ručním hrabáním a odvozem.

Lokality zařazené v programu pozemkového spolku jsou postupně vybavovány informačními tabulemi a představovány v regionálním tisku.

Péče o kulturní dědictví

ČSOP Vlašim se v rámci programu pozemkového spolku věnuje i kulturním památkám a historickým místům. Ve spolupráci s vlastníky tak program pozemkového spolku přispívá k ochraně a rozvoji kulturního a historického dědictví Podblanicka:

- ČSOP Vlašim udržuje pietní místo - bývalé popraviště u Vlašimi „Na Spravedlnosti“.
- Starý hrad v zámeckém parku Vlašim byl z iniciativy ČSOP Vlašim opraven, byla zde instalována expozice o historii parku a zámku. Objekt je i nadále v péči ČSOP Vlašim.
- Ve Vlašimské bráně zámeckého parku Vlašim je přístupná Podblanická galerie s díly výtvarníků Podblanicka.

Mapa č. 1: Lokality zařazené do programu Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka.

V roce 2009 se podařilo

- uzavřít nájemní smlouvu na nivní louky u řeky Blanice v zámeckém parku Vlašim,
- obnovit nájemní smlouvu na nivní louky u řeky Sázavy v lokalitě u Chabeřic,
- uzavřít nájemní smlouvu s Obcí Vracovice na pozemek hráze rybníka „Machlov“, na základě které byl zpracován projekt rekonstrukce rybníka,
- projednat hospodaření na lokalitách „Sedlečský rybník“ a „Minartice“ s hospodářcím zemědělcem,
- uzavřít nájemní smlouvu a získat souhlas k obhospodařování na dva dílčí pozemky luk u Galilejského rybníka v Jinošovském údolí,
- zpracovat ochranný plán pro lokalitu „Kupsova skála“,
- provést kosení na 50,5 ha mokřadních a květnatých luk,
- umístit informační tabule pro lokality „Hadce u Hrnčír“ a „Sedmpány“.

Celkem se podařilo v roce 2009 získat nebo obnovit věcná práva k více než 15,5 ha pozemků. Celková plocha přírodovědně cenných pozemků, jejichž ochrana je zajištěna prostřednictvím věcných práv, vzrostla na více než 97 ha. V tomto čísle ovšem nejsou zahrnuty dobrovolné dohody s hospodáři, kde rozloha pozemků dosahuje několika desítek hektarů. Struktura věcných práv k pozemkům k 31. 12. 2009 je uvedena v tabulce a grafu.

ČSOP VLAŠIM

Tabulka č. 1: Výměra pozemků zařazených do programu pozemkového spolku dle věcných práv (bez dobrovolných dohod).

forma věcného práva	výměra (m ²)
souhlas vlastníka	208 828
dlouhodobý pronájem	585 615
ve vlastnictví ČSOP Vlašim	158 584
ve vlastnictví ÚVR ČSOP	23 911
celkem	976 938

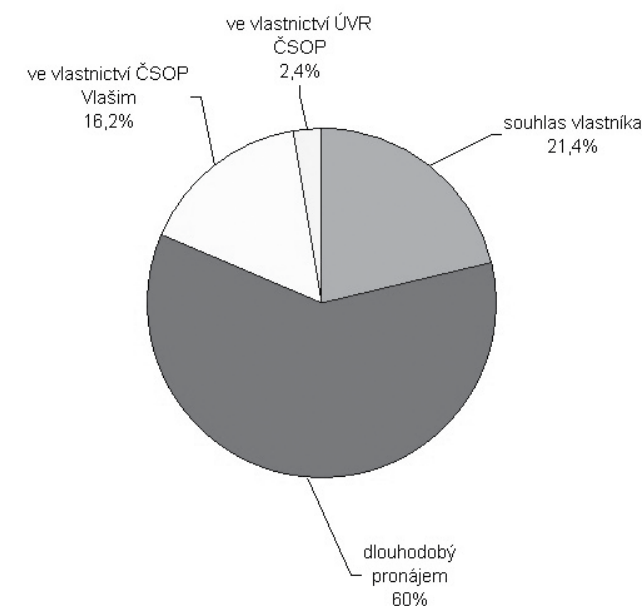
Tabulka č. 2: Mokřadní louky v přímé péči PSPPP.

lokality	výměra (ha)
Biocentrum „Na Hrbě“	1,5
Blažejovice	1,7
Drahňovická mokřadla	5,2
Chabeřice	2,3
Jetřichovice	7,8
Jinošovské údolí	5,4
Na Kačíně	1,3
Na Pramenech	2,5
PP Na Ostrově	1
PP Rybníček u Studeného	0,3
PR Podlesí	2
PR Údolí potoka u Dolské myslivny	4
Řísnické louky	2,6
Sedmpány	0,4
Smrčiny	0,2
Sušetice	1,7
Tisek	0,5
Louky v zámeckém parku Vlašim	7,1
Votočnice (koseno ve spolupráci s PS Sázava)	3
celkem	50,5

Sečení ruční sekačkou na loukách u Řísnice.

foto: M. Kloudys

Graf č. 1: Struktura věcných práv k pozemkům zařazeným v PSPPP (bez dobrovolných dohod).

Program „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“ byl v roce 2009 finančně podpořen z programu ČSOP „Místo pro přírodu“ s podporou Ministerstva životního prostředí.

Místo pro přírodu

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Lýkovec jedovatý na Kupsově skále u Nesperské Lhoty.

foto: M. Kloudys

Mgr. Hana Plachá při průzkumu vegetace lokality Hadce u Hrnčič. foto: M. Kloudys

Kupsova skála. foto: M. Kloudys

PÉČE O NELESNÍ ZELEŇ

① Ing. Marek Lempochner, Ing. Karel Kříž, Hana Kotková, DiS., Jakub Vrnák

V roce 2009 se na práci střediska Péče o zeleň podílelo 15 stálých a 14 sezónních pracovníků a 10 brigádníků, kteří se především v době letních prázdnin účastnili údržby chráněných území.

V tomto roce byla dokončena obměna vozového parku střediska. Byla vyřazena poslední Škoda 105/120 a stará dodávka Mercedes 308. V průběhu roku byla zakoupena Škoda Octavia combi a Volkswagen Transporter 4x4 pro šest osob s otevřenou korbou, který bude mít velké využití při managementu přírodovědně cenných území. Obě vozidla byla pořízena na leasing.

Dobrovolníci z řad Českomoravské stavební spořitelny sází remíz v Řičanech u Prahy. foto: M. Lempochner

Školka geneticky původního materiálu

① Hana Kotková, DiS., Erika Grundzová

V roce 2009 ve školce pokračovalo pěstování dřevin jak pro výsadby do volné přírody, tak na prodej. Celkem se prodalo více než 2 000 dřevin. V rámci Programu péče o krajinu bylo ve školce vypěstováno a do volné přírody vysazeno téměř 5 000 ks keřů a více než 1 500 ks stromů.

Aby byla nabídka pestřejší, rozšířili jsme stávající sortiment dřevin o další druhy – pestrobarevné trvalky, nenáročné skalničky a okrasné trávy a v podzimních měsících je nabídka rozšířena i o ovocné stromky. Za uplynulý rok se nám podařilo dopěstovat rhododendrony do velikosti až 90 cm, a ty se tak staly velmi atraktivním sortimentem.

V jarních měsících bylo nahnkáváno asi 20 druhů keřů v počtu 5 000 kusů. V průběhu roku o tyto keře muselo být pečováno (umístění do stínu, ošetřování proti patogenům, zalévání atd.). Stejně tak vyzvednuté a nahnkované stromy byly řádným způsobem ošetřovány a dopěstovány do prodejní velikosti.

Geneticky původní materiál ve školce ZO ČSOP. foto: M. Lempochner

Otevírací doba školky:

Maloobchod

(v období 15. 3. až 31. 5. a 15. 9. až 31. 10.)

Pondělí až středa: 7.00 – 14.00 h.

Pátek: 7.00 – 17.00 h.

Sobota: 8.00 – 12.00 h.

Velkoobchod (březen až listopad)

Pondělí, středa, pátek: 7.00 – 14.00 h.

(případně po telefonické dohodě v jinou dobu)

Polední pauza: 10.30 – 11.15 h.

Kontaktní telefon: 777 800 459

Školka sídlí v Jinošovském údolí cca 2 km za Vlašimí u silnice směrem na Louňovice pod Blaníkem a Tábor.

Údržba a výsadby zeleně ve městech a obcích

Ing. Marek Lempochner, Jakub Vrňák

Na základě smlouvy na údržbu stromové a keřové zeleně jsme i v roce 2009 pokračovali v pravidelné údržbě a nových výsadbách v rámci správního území města Vlašim. V jarním období proběhl opakovaný řez keřů. V průběhu celého roku probíhala údržba vzrostlých stromů. Nejzásadnější zásah týkající se stromů proběhl na Žižkově náměstí. Z bezpečnostních důvodů bylo na podzim tohoto roku nutné pokácet největší dominantu celého náměstí, dvě vzrostlé lípy. Před několika lety jsme odbornou redukcí korun obou stromů, instalací volné bezpečnostní vazby a úpravou povrchu pod lipami (oddláždění kolem kmenů, navezení kvalitní ornice, přihnojení) prodloužili život oběma lípám. V posledních dvou letech začaly opět silně prosychat, proto jsme jim věnovali pozornost a intenzivně je zalévali. Nicméně jejich stav se natolik zhoršil, že po pečlivém zvážení a projednání s občany na Žižkově náměstí bylo přikročeno k jejich odstranění. Na jaře 2010 provedeme na stejném místě výsadbu tří nových velkých lip. Dalším místem nových výsadeb byla rekonstruovaná ulice Jana Masaryka, kde jsme vysadili nové keřové skupiny mezi parkovacími místy. V rámci

Výsadba nové keřové zeleně v rekonstruované ulici Jana Masaryka ve Vlašimí.

foto: M. Lempochner

rekonstrukce Palackého náměstí jsme museli přesadit stávající záhony podél chodníku. Zároveň byl v loňském roce připraven projekt o dotaci z evropských fondů na obnovu páteřních stromořadí ve Vlašimí a obnovu zeleně u vybraných základních škol a školek ve městě.

V Benešově jsme v jarním období pokáceli několik provozně nebezpečných stromů v sídlištní zeleni. Stromovou a keřovou zeleně udržujeme také v Týnci nad Sázavou. V jarním období roku 2009 jsme zde provedli především stříh keřů a živých plotů, v průběhu léta pak běžnou údržbu vzrostlých stromů. Na podzim jsme vysadili nový vánoční strom, jednalo se o jedli o velikosti přes šest metrů.

Koncem roku 2009 jsme se účastnili dvou výběrových řízení na obnovu veřejné zeleně v obcích Lešany a Senohraby. Obě výběrová řízení jsme vyhráli a budeme v těchto obcích provádět arboristické práce, zemní práce, frézování pařezů a výsadbu nové zeleně.

Obnova hlavových řezů javorů ve Vlašimí.

foto: J. Vrňák

Obnova zámeckého parku ve Vlašimí

Ing. Marek Lempochner, Jakub Vrňák

V roce 2009 jsme dokončili druhou etapu obnovy přírodních prvků. Nejvíce prací proběhlo ve výsadbách alejových stromů. Celkově bylo ve druhé etapě vysazeno více než 22 tisíc stromů a keřů, ošetřeno stromolezeckou metodou bylo 234 stromů a na více než 10 ha byla nutná likvidace náletových dřevin. Na jaře roku 2009 se konalo výběrové řízení na třetí etapu obnovy přírodních prvků v parku. Tato etapa se týká především zadní lesnaté části parku. Toto výběrové řízení se nám ve spolupráci s firmou Gardenline podařilo vyhrát. Naše organizace bude v této etapě provádět arboristické práce, výřezy náletů a nevhodných jedinců, zakládání trávníků, frézování pařezů a výsadbu

Jakub Hostek ošetřuje zlom významného dubu ve Vlašimském zámeckém parku.

foto: J. Vosátka

nových stromů. Firma Gardenline bude provádět veškeré zemní práce. Práce započaly v prosinci výřezem náletů a celá akce bude dokončena do 31. prosince 2010.

Výsadby ve volné krajině

🕒 Jakub Vrňák

V roce 2009 jsme v rámci výsadeb do volné krajiny pokračovali v obnově a zakládání alejí a protierozních opatření formou výsadeb stromo-keřových pásů. Byla realizována následující opatření: javorová alej u Dolní Lhoty, ořešáková a švestková alej u Jankova, třešňová alej u Mirošovic, jabloňová alej u Načeradce, dubová, javorová a lipová alej u Tomic, švestková a březová alej u Turkovic, švestko-jabloňová a dubová alej u Pavlovic, švestková alej u Pravonína, švestková, dubová a březová alej u Hrzína, třešňová a dubová alej u Václavic, ořešáko-jabloňová alej u Vlašimi, jabloňová a třešňová alej u Vranova, remízy u Holčovic, Říčan, Modletic, Tomic a u Semtína. Celkově bylo vysazeno více než 10 000 stromů a keřů a 2 000 metrů oplocenek.

DRUHOVÁ OCHRANA

Krajové odrůdy ovocných dřevin

🕒 Bc. Pavel Jakubův

Na jaře roku 2009 jsme v Jetřichovickém sadě za pomoci našeho člena Oldřicha Hrubanta provedli stříh stromků naroubovaných v minulých letech. Zároveň jsme v jarním období provedli roubování jedné staré odrůdy, a to odrůdy Hedvábné. U těchto roubování nebylo zjištěno napadení strupovitostí a padlím, proto jsme mohli přistoupit k roubování bez obavy z přenosu těchto chorob do sadu krajových odrůd. Dále v tomto období proběhlo vytvoření podrobného seznamu jednotlivých podnoží se zhodnocením jejich stavu. Na podzim byla v sadě realizována výsadba nových podnoží pro další roubování a doplnění plastových ochrany, které byly v minulých letech poškozeny.

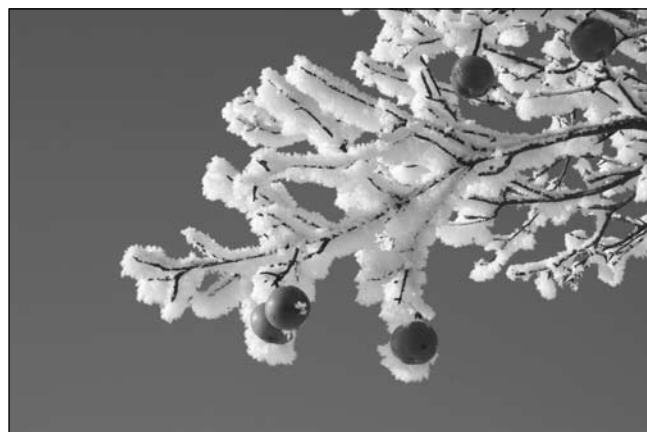
Dále probíhalo mapování starých krajových odrůd na okrese Benešov. V letošním roce bylo ovšem toto mapování značně

omezeno extrémní neúrodou jádřovin. Přesto se nám podařilo objevit několik nových lokalit, na které se zaměříme v příštích letech. V roce 2009 se nám podařilo odebrat cca dvacet vzorků, z nichž se podařilo za pomoci Ing. Stanislava Bočka, Ph.D. z Mendelovy univerzity v Brně určit čtyři staré odrůdy, a to konkrétně: Boskopské, Panenské české, Ontario, Boikovo.

Koordinace národního programu Ohrožené druhy dřevin

🕒 Ing. Karel Kříž

V tomto programu působí ZO ČSOP Vlašim jako celorepublikový garant. V roce 2009 bylo v rámci programu „Ohrožené druhy dřevin“ realizováno v ČR celkem šest projektů: Mapování výskytu kriticky ohroženého druhu lýkovce vonného, Monitoring ohrožených druhů dřevin na střední Moravě,

Některé staré odrůdy vynikají tím, že udrží plody velice dlouhou dobu a jsou tak v zimě vítaným zpestřením jídelníčku volně žijících živočichů.

foto: P. Jakubův

Podpora třesně ptačí v Jizerských horách a na Frýdlantsku, Péče o shromážděné semenáčky tisů a záchranné transfery, Záchrana genofondu tisů červeného v Lužických horách a Záchrana ohrožených druhů dřevin na Liberecku.

Koordinace národního projektu Ochrana biodiverzity – Ochrana hmyzu – Vážky

📍 RNDr. Aleš Dolný, PhD.

Koordinace probíhala standardním způsobem, tj. především dohledem a hodnocením projektů jednotlivých ZO ČSOP. Nejprve bylo posouzeno celkem osm předložených projektů zaměřených na monitoring vážek a byl k nim napsán posudek, včetně hodnotící tabulky, s tím, zda je projekt reálný, s dostatečným odborným zázemím a zda lze akceptovat celou výši požadovaného finančního příspěvku. U vybraných projektů byly po jejich realizaci vypracovány závěrečné odborné posudky. Při řešení vlastních projektů probíhaly konzultace k metodice a prováděny determinace na základě zaslaných fotografií.

Tabulka č. 3: Přehled realizovaných projektů.

1	Název projektu: JESENICKÉ KAMENOLOMY, MOKŘADY A VODNÍ TOKY – 2009 Číslo projektu: 120940 (č. smlouvy o dílo) Realizátor: SDRUŽENÍ LACERTA Lukáš Konečný, Písečná 229, 790 82
2	Název projektu: MAPOVÁNÍ VÝSKYTU LESKLICE SEVERSKÉ (SOMATOCHLORA ARCTICA) NA ČESKOMORAVSKÉ VYSOČINĚ – 2009 Číslo projektu: 120966 (č. smlouvy o dílo) Realizátor: ZO ČSOP Kněžice, Kněžice 109, Okříšky Ing. Václav Křivan

Kromě uvedených odonatologických monitoringů se uskutečnil již tradiční celostátní seminář odonatologů. V pořadí již dvanácté celostátní setkání odonatologů se uskutečnilo ve dnech 19. 6. – 21. 6. 2009 na Dolní Ohři. Seminář proběhl většinou v jižní části CHKO České Středohoří, s cílem provést základní eko-faunistický průzkum vybraných lokalit tohoto regionu.

Sympetrum depressiusculum, vážka rumělková.

foto: A. Dolný & D. Bárta

Na pořádání semináře se organizačně podíleli M. Waldhauser ze Správy CHKO Lužické hory, A. Dolný, ČSOP Vlašim, a P. Moravec – zoolog Správy CHKO České Středohoří.

Účastníci setkání byli ubytováni v autokempu Brozany s možností využití společenské místnosti pro přednášky. Semináře se zúčastnilo dvacet tři odonatologů (viz obrázky), převážně tradičních účastníků, včetně jednoho zahraničního hosta, kterým byl Mgr. Dušan Šácha ze Slovenska (Spoločnosť Aqua vita, manažér projektu vážky.sk).

V oblasti Dolní Ohře (Lounska) bylo v rámci setkání odonatologů zjištěno dvacet dva druhů vážek na patnácti lokalitách (viz tabulka č. 4). Na zkoumaných lokalitách se podařilo zjistit výskyt několika vzácných a ochranně významných druhů, zejména šidélka ozdobného *Coenagrion ornatum* a klínatky rohaté *Ophiogomphus cecilia*. Zejména nález šidélka ozdobného je mimořádně cenný (lokalita Slatina – Rosovka pod rybníkem – 5550 a lokalita Čepel – Roudnice nad Labem – 5551).

V rámci propagace programu byly vytištěny dva plakáty s přehledem druhů českých vážek:

1. Vážky České republiky – stejnokřídlice (Zygoptera),
2. Vážky České republiky – různokřídlice (Anisoptera).

Účastníci celostátního setkání odonatologů 2009 na Dolní Ohři. (Horní řada: P. Švec, D. Šácha, J. Pavloková, P. Peřinová, B. Mocek, P. Moravec, R. Pěgřimek, P. Červenka, J. Rejl, T. Bělka, A. Dolný, M. Ciešla, M. Honců; dole: M. Kadlec, V. Waldhauser, J. Pokorný, M. Waldhauser, F. Harabiš, M. Černý a P. Marek).

Koordinace národního programu Ryby a mihulovci

📍 Prof. RNDr. Lubomír Hanel, CSc.

Jako každoročně byla provedena kontrola stavu populace mihule ukrajinské (*Eudontomyzon mariae*) v Račím potoce ve Velkých Losinách. Při jediné návštěvě v květnu byla sledována početnost a délkové složení larev v souvislosti s prováděnými managementovými zásahy do koryta toku. V tomto roce sledování byl registrován vyšší počet minoh než v předchozích letech, ale celkový stav populace zůstává stále na velmi nízké úrovni. Kromě mihule ukrajinské tvořila rybí obsádku ještě vranka obecná (*Cottus gobio*) a pstruh obecný (*Salmo trutta*).

V roce 2009 bylo publikováno již šesté číslo přírodovědeckého bulletinu Lampetra.

Dále byla pozornost v roce 2009 věnována tvorbě další části českého názvosloví pro světovou ichtyofaunu. Národním

Tabulka č. 4: Vážky zjištěné v oblasti Dolní Ohře při setkání odonatologů.

Druh	Datum	Lokalizace	Pole SITMAP	ID lokalizace	Počet	POP_POC
<i>Sympetrum sanguineum</i>	21. 6. 2009	Břehoryje, rybník a výtok	5451	1173008	1	samice
<i>Orthetrum cancellatum</i>	21. 6. 2009	Břehoryje, rybník a výtok	5451	1173008	10	jedinci
<i>Coenagrion puella</i>	21. 6. 2009	Břehoryje, rybník a výtok	5451	1173008	8	jedinci
<i>Ischnura elegans</i>	21. 6. 2009	Břehoryje, rybník a výtok	5451	1173008	5	jedinci
<i>Calopteryx splendens</i>	21. 6. 2009	Břehoryje, rybník a výtok	5451	1173008	4	jedinci
<i>Ischnura elegans</i>	21. 6. 2009	Křešice, Blatenský potok	5451	1173006	5	jedinci
<i>Platycnemis pennipes</i>	21. 6. 2009	Křešice, Blatenský potok	5451	1173006	4	jedinci
<i>Calopteryx splendens</i>	21. 6. 2009	Křešice, Blatenský potok	5451	1173006	1	samci
<i>Orthetrum cancellatum</i>	21. 6. 2009	Černěves, průtočné slepé rameno	5551	1173005	20	jedinci
<i>Calopteryx splendens</i>	21. 6. 2009	Černěves, průtočné slepé rameno	5551	1173005	20	jedinci
<i>Platycnemis pennipes</i>	21. 6. 2009	Černěves, průtočné slepé rameno	5551	1173005	desítky	jedinci
<i>Ophiogomphus cecilia</i>	21. 6. 2009	Černěves, průtočné slepé rameno	5551	1173005	1	samice
<i>Ophiogomphus cecilia</i>	21. 6. 2009	Černěves, průtočné slepé rameno	5551	1173005	1	exuvie
<i>Gomphus vulgatissimus</i>	21. 6. 2009	Černěves, průtočné slepé rameno	5551	1173005	1	exuvie
<i>Platycnemis pennipes</i>	21. 6. 2009	Brňany, Ohře a slepé rameno	5550	1173004	desítky	jedinci
<i>Calopteryx splendens</i>	21. 6. 2009	Brňany, Ohře a slepé rameno	5550	1173004	1 až 10	jedinci
<i>Ischnura elegans</i>	21. 6. 2009	Brňany, Ohře a slepé rameno	5550	1173004	1 až 10	jedinci
<i>Gomphus vulgatissimus</i>	21. 6. 2009	Brňany, Ohře a slepé rameno	5550	1173004	2	jedinci
<i>Sympetrum sanguineum</i>	20. 6. 2009	Pokratice, rybník	5450	1173003	1	jedinci
<i>Coenagrion puella</i>	20. 6. 2009	Pokratice, rybník	5450	1173003	1	jedinci
<i>Aeshna affinis</i>	20. 6. 2009	Pokratice, rybník	5450	1173003	1	jedinci
<i>Gomphus vulgatissimus</i>	20. 6. 2009	Želevice, Ohře	5649	1173002	1	exuvie
<i>Calopteryx splendens</i>	20. 6. 2009	Želevice, Ohře	5649	1173002	2	samci
<i>Ischnura pumilio</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, malý rybník za Dobroměřickým r.	5648	1173001	1	jedinci
<i>Orthetrum cancellatum</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, malý rybník za Dobroměřickým r.	5648	1173001	1 až 10	jedinci
<i>Anax imperator</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, malý rybník za Dobroměřickým r.	5648	1173001	5	jedinci
<i>Enallagma cyathigerum</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, malý rybník za Dobroměřickým r.	5648	1173001	1 až 10	jedinci
<i>Anax imperator</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, Dobroměřický rybník	5648	1173000	1	samci
<i>Lestes viridis</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, Dobroměřický rybník	5648	1173000	2	samice
<i>Orthetrum cancellatum</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, Dobroměřický rybník	5648	1173000	desítky	jedinci
<i>Aeshna affinis</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, Dobroměřický rybník	5648	1173000	1	exuvie
<i>Aeshna affinis</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, Dobroměřický rybník	5648	1173000	1	samice
<i>Coenagrion puella</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, Dobroměřický rybník	5648	1173000	20	jedinci
<i>Ischnura pumilio</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, Dobroměřický rybník	5648	1173000	2	jedinci
<i>Sympetrum fonscolombii</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, Dobroměřický rybník	5648	1173000	20	jedinci
<i>Sympetrum striolatum</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, Dobroměřický rybník	5648	1173000	20	jedinci
<i>Ischnura elegans</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, Dobroměřický rybník	5648	1173000	desítky	jedinci
<i>Sympetrum striolatum</i>	20. 6. 2009	Dobroměřice, Dobroměřický rybník	5648	1173000	10	jedinci
<i>Anax imperator</i>	20. 6. 2009	Lenešice, pískovna	5648	1172999	1	samci
<i>Coenagrion puella</i>	20. 6. 2009	Lenešice, pískovna	5648	1172999	10	jedinci
<i>Ischnura elegans</i>	20. 6. 2009	Lenešice, pískovna	5648	1172999	desítky	jedinci
<i>Orthetrum cancellatum</i>	20. 6. 2009	Lenešice, pískovna	5648	1172999	desítky	jedinci
<i>Libellula depressa</i>	20. 6. 2009	Lenešice, pískovna	5648	1172999	1	samci
<i>Libellula quadrimaculata</i>	20. 6. 2009	Lenešice, pískovna	5648	1172999	5	jedinci
<i>Sympetrum fonscolombii</i>	20. 6. 2009	Slatina, Usazovací nádrž	5550	1172997	1	samci
<i>Crocothemis erythraea</i>	20. 6. 2009	Slatina, Usazovací nádrž	5550	1172997	1	samci

<i>Orthetrum cancellatum</i>	20. 6. 2009	Slatina, Usazovací nádrž	5550	1172997	desítky	jedinci
<i>Libellula depressa</i>	20. 6. 2009	Slatina, Usazovací nádrž	5550	1172997	2	jedinci
<i>Anax parthenope</i>	20. 6. 2009	Slatina, Usazovací nádrž	5550	1172997	2	jedinci
<i>Anax imperator</i>	20. 6. 2009	Slatina, Usazovací nádrž	5550	1172997	1 až 10	jedinci
<i>Platycnemis pennipes</i>	20. 6. 2009	Slatina, Usazovací nádrž	5550	1172997	stovky	jedinci
<i>Ischnura elegans</i>	20. 6. 2009	Slatina, Usazovací nádrž	5550	1172997	desítky	jedinci
<i>Coenagrion puella</i>	20. 6. 2009	Slatina, Usazovací nádrž	5550	1172997	desítky	jedinci
<i>Enallagma cyathigerum</i>	20. 6. 2009	Slatina, Usazovací nádrž	5550	1172997	1 až 10	jedinci
<i>Sympecma fusca</i>	20. 6. 2009	Slatina, Rosovka pod rybníkem	5550	1172996	1	samci
<i>Platycnemis pennipes</i>	20. 6. 2009	Slatina, Rosovka pod rybníkem	5550	1172996	10	jedinci
<i>Anax imperator</i>	20. 6. 2009	Slatina, Rosovka pod rybníkem	5550	1172996	1	samci
<i>Libellula depressa</i>	20. 6. 2009	Slatina, Rosovka pod rybníkem	5550	1172996	1	samci
<i>Coenagrion ornatum</i>	20. 6. 2009	Slatina, Rosovka pod rybníkem	5550	1172996	15	jedinci
<i>Ischnura elegans</i>	20. 6. 2009	Slatina, Rosovka pod rybníkem	5550	1172996	10	jedinci
<i>Calopteryx splendens</i>	20. 6. 2009	Slatina, Rosovka pod rybníkem	5550	1172996	15	jedinci
<i>Coenagrion puella</i>	20. 6. 2009	Břežany, polosuché mrtvé rameno Ohře	5550	1172995	1	samci
<i>Platycnemis pennipes</i>	20. 6. 2009	Břežany, polosuché mrtvé rameno Ohře	5550	1172995	desítky	jedinci
<i>Sympetrum sanguineum</i>	20. 6. 2009	Břežany, polosuché mrtvé rameno Ohře	5550	1172995	desítky	exuvie
<i>Aeshna affinis</i>	20. 6. 2009	Břežany, polosuché mrtvé rameno Ohře	5550	1172995	8	exuvie
<i>Ischnura elegans</i>	20. 6. 2009	Břežany, Ohře	5550	1172994	1	samci
<i>Platycnemis pennipes</i>	20. 6. 2009	Břežany, Ohře	5550	1172994	10	jedinci
<i>Platycnemis pennipes</i>	20. 6. 2009	Břežany, Ohře	5550	1172994	1	larva
<i>Ophiogomphus cecilia</i>	20. 6. 2009	Břežany, Ohře	5550	1172994	desítky	larva
<i>Calopteryx splendens</i>	20. 6. 2009	Břežany, Ohře	5550	1172994	4	jedinci
<i>Ophiogomphus cecilia</i>	20. 6. 2009	Břežany, Ohře	5550	1172994	1	samci
<i>Gomphus vulgatissimus</i>	20. 6. 2009	Břežany, Ohře	5550	1172994	desítky	exuvie
<i>Gomphus vulgatissimus</i>	20. 6. 2009	Břežany, Ohře	5550	1172994	desítky	larva
<i>Coenagrion ornatum</i>	19. 6. 2009	Roudnice nad Labem, Čepel	5551	1172944	2	samci
<i>Calopteryx virgo</i>	19. 6. 2009	Drahobuz, Studený potok	5451	1172945	1	samice

muzeem byl vydán již šestý díl tentokrát věnovaný cípalům (*Mugiliformes*) až hrdložábřím (*Synbranchiformes*). Odborné konzultace proběhly s Potravinářskou komorou ČR ve věci nejasností při používání některých českých názvů ryb v souvislosti s Českou státní normou 56 0634 (Ryby a vodní živočichové – Terminologie). Do podoby článku byly převedeny podklady o ichtyologických průzkumech Vlašimské Blanice. Pravidelné průzkumy ichtyofauny byly prováděny rovněž na soutoku Dyje

a Moravy, a to v souvislosti s monitoringem tamějších populací a registrováním případných nových druhů pro naše vody.

Příklady publikací:

Hanel L. (ed.) 2009: Lampetra VI. Bulletin pro výzkum a ochranu biodiverzity tekoucích a stojatých vod. Český svaz ochránců přírody, základní organizace Vlašim; 180 pp.

Elektrolov na Račím potoce.

foto: L. Hanel

Balvanitý skluz na Račím potoce.

foto: L. Hanel

- Hanel L., Lusk S. (v tisku): Ichtyofauna střední části Vlašimské Blаницe. Sborník vlastivědných prací z Podblanicka.
- Hanel L., Novák J. 2009: České názvy živočichů V. Ryby a rybovití obratlovci (*Pisces*) 6. Paprskoploutví (*Actinopterygii*), kostnatí (*Neopterygii*), cípalové (*Mugiliformes*) – hrdložábří (*Synbranchiformes*). Národní muzeum (zoologické oddělení), Praha, 89 pp.
- Hanel L., Plíštil J., Novák J. 2009: Checklist of the Fishes and Fish-like Vertebrates on the European Continent and Adjacent Seas. Bull. Lampetra, ZO ČSOP Vlašim, 108-180.

Ochrana obojživelníků při jarním tahu přes komunikace

Mgr. Šárka Tlustá, Ing. Zuzana Pokorná Ph.D., Jiří Nosek

ČSOP Vlašim každoročně realizuje ochranu obojživelníků při jejich jarní migraci na několika lokalitách v regionu středních Čech. Jedná se o lokality, kde podle pozorování z minulých let je tah žab vždy velmi silný. V roce 2009 byly na sedmi lokalitách postaveny síťové zábrany v celkové délce 2 800 metrů.

Před vlastní výstavbou mobilních zábran, tj. od druhé poloviny března, nejprve probíhal monitoring lokalit, kde se s výstavbou zábran počítalo. Monitorovaly se první známky tahu obojživelníků a jejich vstup na vozovku. V době zesílení tahu pak byly podél těchto komunikací postaveny mobilní síťové zábrany, které usměrňovaly postup obojživelníků a vylučovaly v podstatné šíři jejich tahové cesty vstup na vozovku. Migrující zvířata narazila na síťovou překážku, byla odkloněna ze směru svého tahu a zachycena ve sběrných nádobách. Odtud byla pravidelně každé ráno vybírána a přemísťována do nedalekých vodních nádrží, kam směřoval jejich tah. V době hlavního tahu byly nádoby kontrolovány dvakrát denně, ve zbylém období jednou denně.

Výběr obojživelníků z odchytných nádob.

foto: Š. Tlustá

Hlavní migrující druh – ropucha obecná.

foto: Z. Pokorná

V roce 2009 byly zábrany instalovány v době od 24. března (Kutná Hora) do 1. dubna 2009 (Horka), tj. v době vstupu prvních migrujících jedinců na silnice. Po 15. dubnu 2009 tah na většině sledovaných míst ustal a zábrany byly sklizeny (kromě lokality Horka, kde tah skončil 24. dubna 2009).

Pomocí síťových zábran umístěných na tahových cestách obojživelníků se v roce 2009 podařilo zachytit a přemístit 8 092 jedinců, z toho 7 909 ropuch obecných. Výsledné počty a zaznamenané další migrující druhy obojživelníků znázorňuje tab. č. 5.

Průběh tahu měl na všech lokalitách podobný průběh, jeho intenzita velmi výrazně rostla hned v prvních dnech po zaznamenání prvních migrantů. Hlavní tah proběhl v několika málo dnech (tři až sedm dnů dle lokality) a poté rychle klesal.

Hlavním migrujícím druhem stále zůstává ropucha obecná (*Bufo bufo*), z dalších druhů obojživelníků byl zastoupen skokan hnědý (*Rana temporaria*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), kuňka obecná (*Bombina bombina*), dále pak čolek rodu *Triturus* a ještěrka obecná (*Lacerta agilis*).

Celkový počet přenesených obojživelníků v roce 2009 byl o více než tisíc jedinců vyšší než v roce 2008. Na lokalitě Tehov dokonce téměř čtyřikrát vyšší (zvýšení počtu migrujících ropuch z počtu 208 kusů v roce 2008 na 758 ropuch v roce 2009).

Srovnání přenesených jedinců všech migrujících druhů od roku 2004 uvádí tab. č. 6. (Pozn.: Do roku 2004 jsou sledovány jen počty ropuch obecných, přesné počty souběžně migrujících druhů nejsou evidovány).

S výstavbou zábran a přenosem obojživelníků nám i v roce 2009 pomáhali studenti v rámci své odborné praxe a řada dobrovolníků. Všem děkujeme.

Umísťování přenesených jedinců do vodní nádrže.

foto: Z. Pokorná

Tabulka č. 5: Druhy a počty migrujících obojživelníků a pažů na řešených lokalitách.

LOKALITA	POČTY JEDINCŮ						celkem
	ropucha obecná	skokan hnědý	kuňka obecná	rosnička zelená	čolek sp.	ještěrka obecná	
Trhový Štěpánov	2 859	4	0	0	17	0	2 880
Šternov	706	0	0	0	0	0	706
Horka u Zruče n. S.	460	6	0	0	4	3	473
Kačina u K. H.	2 098	2	18	2	0	0	2 120
Tehov u Říčan	756	0	0	0	2	0	758
Propast	468	57	0	0	0	0	525
Hruškov	562	21	0	0	47	0	630
CELKEM	7 909	90	18	2	70	3	8 092

Tabulka č. 6: Počet všech přenesených jedinců od r. 2004.

ROK	LOKALITA								Celkem
	Trhový Štěpánov	Šternov	Horka u Zruče	Kačina	Tehov	Propast	Hruškov	Sluštice	
2004	1 502	1 456	1 021	2 398	393	nesled.	nesled.	45	6 815
2005	2 012	1 599	1 137	2 254	738	nesled.	nesled.	nesled.	7 740
2006	1 166	1 804	558	73	336	nesled.	nesled.	nesled.	3 937
2007	1 043	1 565	467	515	330	260	350	nesled.	4 530
2008	2 150	940	636	1 989	208	653	469	nesled.	7 045
2009	2 880	706	473	2 120	758	525	630	nesled.	8 092
CELKEM	10 753	8 070	4 292	9 349	2 763	1 438	1 449	45	38 159

Ptáci zemědělské krajiny

Ing. Zuzana Pokorná, PhD.

Cílem projektu „Mapování hnízdního výskytu čejky chocholaté a koroptve polní na Benešovsku a jejich ochrana“ bylo zmapovat hnízdní rozšíření obou druhů a zrealizovat praktická opatření na ochranu hnízd čejky chocholaté před zničením zemědělskými stroji během jarních polních prací. Doplňujícím cílem projektu bylo také zimní přikrmování koroptví polních. Projekt navázal na předchozí projekty z let 2006 – 2008.

Zájmové území pro čejku chocholátou bylo vymezeno obcemi Vlašim, Lhota Veselka, Postupice, Pozov, Budkov, Okroulice, Teplýšovice, Křešice, Divišov, Slověnice a Ctiboř. Hnízdění čejek bylo zjišťováno procházením vhodných biotopů (pole a vlhčí louky v okolí rybníků) v hnízdním období a pozorováním tokajících párů a samic sedících na vejcích. Pokud během mapování bylo zjištěno, že hnízdo je v přímém ohrožení polními pracemi (předsetová úprava půdy, setí jařin apod.), bylo kontaktováno zemědělské družstvo hospodařící na dané lokalitě a byl dohodnut takový postup, aby bylo hnízdo ochráněno. Většinou se jednalo o vyznačení hnízda viditelnými kolíky a ponechání takto označeného místa bez zásahu. Po skončení polních prací byly kolíky označující hnízdo odstraněny.

Hnízdní výskyt koroptve polní byl zjišťován na území vymezeném obcemi Vlašim, Pavlovice, Římovice, Kondrac, Radošovice, Bílkovice, Slověnice, Divišov, Býkovice, Bořeňovice, Třebešice a Litichovice. Hnízdící páry koroptví byly zjišťovány

procházením vhodných biotopů v hnízdním období a posloucháním hlasových projevů samic.

Celkem bylo zaznamenáno hnízdění 34 párů čejek chocholatých (tab. č. 7). Nejvíce hnízdních lokalit se nacházelo na oranici, zbývající se nacházela buď na čerstvě osetých polích, v ozimech nebo výjimečně na dně vypuštěného rybníka. U pěti hnízd (tab. č. 7) byla ve spolupráci se ZD zajištěna ochrana před zničením zemědělskými stroji. Celkem bylo ve sledovaném území zaznamenáno šest úspěšných hnízdění. Koroptví polních bylo v hnízdním období zjištěno devět párů (tab. č. 7). Nejčastěji byly zaznamenány v travnatých okrajích polí, dále v travnatých okrajích polních cest a v ruderalních porostech. Vzhledem ke

Čejka chocholátá sedící na hnízdě.

foto: V. Vilimovský

skrytému způsobu života těchto ptáků byl celkový počet hnízdících párů v zájmovém území pravděpodobně vyšší.

V zimním období byly koroptve přikrmovány ve třech krytých zásypech, které byly vyrobeny v předchozím roce. Krmivo (směs obilné zady a řepky) jim bylo pravidelně doplňováno v průběhu celé zimy.

Přínosem tohoto projektu je kromě zmapování hnízdního výskytu obou druhů přímá ochrana čejky chocholaté (ochrana hnízd) a koroptve polní (zimní přikrmování) a také navázání a udržování spolupráce se zemědělskými družstvy hospodařícími v zájmovém území.

Tabulka č. 7: Hnízdní lokality, biotopy a počty zjištěných jedinců u čejky chocholaté a koroptve polní na Benešovsku v roce 2009.

druh	lokality	počet párů		úspěšnost hnízdění	prostředí/zemědělská kultura
		na začátku hnízdní sezóny	na konci hnízdní sezóny		
čejka chocholátá	Bořeňovice	2	0	neúspěšné	oranice
	Divišov	2	0	neúspěšné	oranice
	Dobříčkov *	1	3	3 × vyvedená mláďata	oranice
	Domašín – posed	3	1	nezjišťována	čerstvě oseté pole
	Domašín – zastávka	0	1	nezjišťována	ozim
	Jezero *	1	0	neúspěšné (predace)	oranice
	Jezero – Struhařov	3	3	nezjišťována	čerstvě oseté pole
	Jezero – Velký rybník	4	0	neúspěšné (predace)	dno rybníku
	Křemení *	1	1	1 × vyvedená mláďata	oranice
	Radošovice – hnojště **	3	2	2 × vyvedená mláďata	ozim
	Radošovice – letiště	1	0	neúspěšné	ozim
	Smikov	2	4	nezjišťována	čerstvě oseté pole
	Smikov – Baba	4	0	neúspěšné	oranice
	Vlašim – Čechov	1	1	nezjišťována	čerstvě oseté pole
Vlašim – Pod kapličkou	1	1	nezjišťována	oranice	
koroptev polní	Ctiboř	1		nezjišťována	travnatý okraj pole
	Domašín	1		nezjišťována	travnatý okraj pole
	Jezero	1		nezjišťována	travnatý okraj cesty
	Křemení	1		nezjišťována	travnatý okraj cesty
	Litichovice	1		nezjišťována	ruderální porost
	Radošovice – bývalá skládka	1		nezjišťována	ruderální porost
	Radošovice – letiště	1		nezjišťována	travnatý okraj pole
	Vlašim – odbočka na Ctiboř	1		nezjišťována	travnatý okraj cesty
	Vlašim – u hřbitova	1		nezjišťována	travnatý okraj pole

* u těchto hnízd byla zajišťována ochrana před zničením zemědělskými stroji

** u těchto hníz bylo pouze zkontrolováno, zda se nenacházejí v kolejových meziřádcích

ZÁCHRANNÁ STANICE PRO ŽIVOČICHY

Mgr. Šárka Tlustá, Ing. Zuzana Pokorná, Ph.D., Marta Kravčíková

Posláním Záchranné stanice je péče o zraněné a jinak postižené volně žijící živočichy s cílem jejich vyléčení a navrácení zpět do přírody.

V roce 2009 oslavila Záchranná stanice pro živočichy patnáct let své činnosti. Za tuto dobu přijala více než čtyři tisíce živočichů. Vyléčit a vypustit zpět do přírody se podařilo více než dva tisíce živočichů.

Od začátku svého působení patřila Záchranná stanice pro živočichy do Národní sítě stanic a dnes v jejím rámci zajišťuje péči o zraněné a jinak postižené volně žijící živočichy na území osmi obcí s rozšířenou působností (Benešov, Čáslav, Humpolec, Kutná Hora, Pacov, Pelhřimov, Říčany a Vlašim). Pomáhá jí v tom síť dvanácti odběrných míst, která zajišťují rychlé převzetí a ošetření zraněných živočichů. Veterinární péči o živočichy zajišťuje od roku 2009 Veterinární klinika Benešov.

Péče o živočichy v roce 2009

V roce 2009 bylo do Záchranné stanice přijato 539 živočichů (tab. č. 8). Poprvé v historii Záchranné stanice tak bylo přijato méně živočichů než v předchozím roce. Můžeme se jen domnívat, co za tímto úbytkem stojí. Jednak to může naznačovat, že o naši Záchranné stanici je široká veřejnost už dostatečně informována, a tudíž další informace o ní nevedou ke zvyšování

Téměř polovinu z přijatých živočichů se daří vypustit zpět do přírody. Foto: Z. Pokorná

Mapa č. 2: Územní působnost Záchranné stanice pro živočichy.

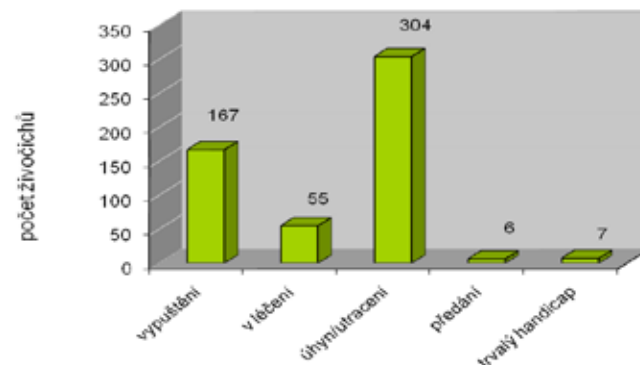

počtu přijatých živočichů. Může to však také odrážet pozitivní trend, že osvětová činnost přináší své výsledky a že se pomalu začíná snižovat počet živočichů, kteří se do Záchranné stanice dostávají zbytečně, tedy hlavně mláďata zajíců, srnců a zpěvných ptáků, kteří sice po opuštění hnízda ještě neumějí létat, ale jejich rodiče o ně pečují.

Nezletlá mláďata poštolek vypadlá z hnízd jsou častými ptačími pacienty. Foto: Z. Pokorná

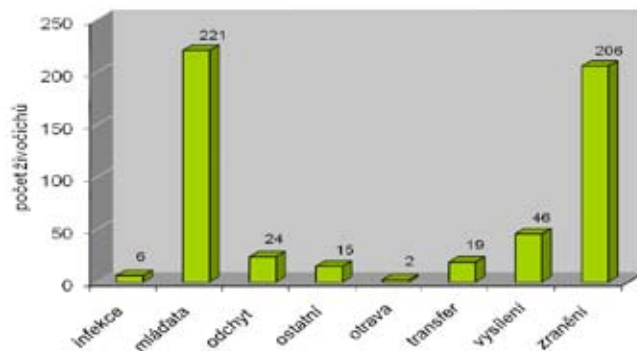
Graf č. 2: Výsledky péče o živočichy v roce 2009.

Mezi časté pacienty patří také netopýři, obvykle předčasně probuzení z hibernace. Foto: Z. Pokorná

Graf č. 3: Důvody příjmu živočichů v roce 2009.

Vyléčit a vypustit zpět do přírody se k 31. prosinci 2009 podařilo 167 živočichů, dalších 55 živočichů zůstává ještě v péči Záchranne stanice a bude vypuštěno po jejich úplném vyléčení (graf č. 2). Jedná se zejména o nevyspělá mláďata ježků, která budou zpět do přírody vypuštěna až v jarních měsících roku 2010.

Více než polovinu přijatých živočichů tvořili ptáci (58%), z nichž nejčastěji byly přijímány poštolky (15%), dále pak kosi (14%), káně lesní (8%) a rorýsi (7%). Druhou nejpočetnější (40%) skupinou živočichů byli savci, z nichž nejčastěji byli přijímáni ježci (56%), netopýři (13%), zajáci (10%), srnci (8%) a veverky (8%). Plazi a obojživelníci tvořili pouze malou část (3%) pacientů.

I přes usilovnou osvětovou činnost téměř 41% pacientů tvořila mláďata, z nichž některá byla lidmi odebrána z přírody zbytečně (graf č. 3). Druhým nejčastějším důvodem (38%) bylo zranění živočichů. Alarmujícím je stále vysoký podíl ptáků popálených elektrovodou (14%). Úspěšnost léčení tohoto typu zranění je bohužel téměř nulová.

Významnou část (17%) našich pacientů tvořili v roce 2009 zvláště chráněná živočichové. Nejpočetnějšími zvláště chráněnými

Ořešník kropenatý patří mezi ohrožené živočichy. Na fotografii je zachráněný jedinec těsně před vypuštěním zpět do přírody. Foto: M. Kovaříková

mi druhy byli rorýsi a veverky. Dalšími vzácnými pacienty byli například ledňáček říční, krahujec obecní, bekasína otavní nebo ořešník kropenatý.

Tabulka č. 8: Přehled přijatých živočichů v roce 2009.

Druh živočicha	Počet přijatých jedinců	Vypuštěno zpět do přírody	Uhynulo	Bylo utraceno	Předáno jiné osobě či organizaci	Zůstává v léčení
Obojživelníci						
Kuňka žlutobřichá	1	1				
Plazi						
Slepýš křehký	1	1				
Užovka hladká	5	5				
Užovka obojková	5	4		1		
Želva nádherná	3					3
Ptáci						
Bažant obecný	5	1	2	2		
Bekasína otavní	1		1			
Budníček menší	1		1			
Čížek lesní	4		4			
Dlask tlustozobý	4	3		1		

Druh živočicha	Počet přijatých jedinců	Vypuštěno zpět do přírody	Uhynulo	Bylo utraceno	Předáno jiné osobě či organizaci	Zůstává v léčeni
Drozd zpěvný	14	5	6	3		
Holub domácí	13	3	2	8		
Holub hřivnáč	5		1	4		
Hrdlička zahradní	5		5			
Jiříčka obecná	8	3	5			
Kachna divoká	4	3		1		
Kalous ušatý	9	6	1	2		
Káně lesní	24	5	6	13		
Konipas bílý	1		1			
Konipas horský	3	2	1			
Konopka obecná	2		2			
Kos černý	42	19	19	3		1
Krahujec obecný	3	1		2		
Králíček obecný	1		1			
Kukačka obecná	1	1				
Labuť velká	8	5	2	1		
Ledňáček říční	1	1				
Lyska černá	1		1			
Moták pochop	1			1		
Ořešník kropenatý	1	1				
Pěnice černohlavá	1	1				
Pěnice pokřovní	1		1			
Pěnkava jíkavec	2	1	1			
Pěnkava obecná	6	1	5			
Poštolka obecná	47	10	12	23		2
Puštík obecný	5	3	2			
Racek chechtavý	1		1			
Rehek domácí	9	2	7			
Rehek zahradní	2	2				
Rorýs obecný	22	15	4	3		
Sojka obecná	6	2	2	1		1
Straka obecná	2	1	1			
Strakapoud prostřední	1			1		
Strakapoud velký	12	2	9	1		
Strnad obecný	1	1				
Střízlík obecný	1		1			
Sýkora koňadra	6	2	4			
Špaček obecný	1		1			
Vlaštovka obecná	2		1	1		
Volavka bílá	1					1
Volavka popelavá	3	1	2			
Vrabc domácí	8	2	5	1		
Výr velký	3	1		1	1	
Zvonek zelený	4	2	2			

Druh živočicha	Počet přijatých jedinců	Vypuštěno zpět do přírody	Uhynulo	Bylo utraceno	Předáno jiné osobě či organizaci	Zůstává v léčeni
Žluna zelená	2		2			
Savci						
Fretka tchořovitá	1					1
Ježek východní	20	3	3	1		13
Ježek západní	100	14	45	4		37
Krtek obecný	2	1	1			
Kuna lesní	1		1			
Kuna skalní	2	2				
Lasice kolčava	1		1			
Liška obecná	3	1	1		1	
Netopýr dlouhouchý	5	1	2		2	
Netopýr hvízdavý	3	2	1			
Netopýr pestrý	2				1	1
Netopýr rezavý	13	9	3			1
Netopýr severní	1				1	
Netopýr ušatý	2		2			
Netopýr večerní	1					1
Nutrie říční	1	1				
Plšík lískový	1	1				
Prase divoké	1			1		
Srnec obecný	16		13	3		
Veverka obecná	16	9	7			
Zajíc polní	21	4	14	3		
Celkem	539	167	218	86	6	62

Záchranné přenosy

Vedle záchranných přenosů obojživelníků přes komunikace se záchranné přenosy nejčastěji týkaly škeblí z odbahňovaných a vypouštěných nádrží. Nejnáročnější záchrannou akcí v roce 2009 byl bezesporu záchranný přenos 37 897 jedinců škeble říční a škeble rybníční z vodních nádrží Vřesník a Trnávka kvůli plánovanému odbahňování. Mimo tyto dvě akce jsme dále zachránili 30 jedinců škeble říční, 1 254 jedinců škeble rybníční a 2 velevrubu.

Provedli jsme také záchranné přenosy několika netopýrů zalétlých do obytných prostor či nalézajících se v pokácených stromech a také přenosy různých druhů živočichů uvízlých v jímkách, šachtách, komínech a jiných technických nástrahách nalézajících se v okolí lidských sídlišť.

Narostl také počet případů, kdy byli pracovníci a pracovníce Záchranné stanice požádáni o odchyt hada ze zahrady z obavy, že se jedná o zmiji obecnou. V naprosté většině případů se však ukázalo, že obyvatelem zahrady byla užovka hladká nebo užovka obojková. Po tomto zjištění většinou majitelé zahrady souhlasili s ponecháním užovky na zahradě.

Záchranný přenos škeblí z vodní nádrže Vřesník.

foto: Z. Pokorná

Sbírka Zvíře v nouzi

Zvíře v nouzi je sbírka, jejímž účelem je pomoci financovat záchranné stanice sdružené v Národní síti stanic. Prostřednictvím této sbírky mohou zájemci podpořit vybranou stanici odesláním finančního daru nebo dárcovské SMS. V roce 2009 obdržela Záchranná stanice 3 571 dárcovských SMS a 115 506 Kč od drobných dárců. Všem dárcům a dárkyním velmi děkujeme.

Naši Záchrannou stanici pro živočichy můžete podpořit odesláním finančního daru na účet č.: 33 55 33 22/0800, var. symbol 0209 nebo dárcovské SMS ve tvaru DMS ZVIREVNOUZI VLASIM na číslo 87777

(cena DMS je 30 Kč, Záchranná stanice obdrží 27 Kč). Činnost Záchranné stanice můžete také podporovat pravidelně každý měsíc po dobu jednoho roku, stačí odeslat dárcovskou SMS ve tvaru

DMS ROK ZVIREVNOUZI VLASIM na číslo 87777

(každý měsíc je automaticky odečtena částka 30 Kč, Záchranná stanice obdrží 27 Kč).

**ZVÍŘE
V NOUZI**

**NADACE
ČESKÉ SPORITELNY**

dms
Dárcovská
SMS
Pomocí této součásti
můžete přispět
k péči o život.

Adopce zvířat

Někteří přijatí živočichové jsou bohužel tak vážně zranění, že již nemohou být vypuštěni zpět do přírody. Jedná se zejména o ptáky popálené elektrickým vedením a živočichy zraněné automobily. Zpět do přírody většinou nemohou být vypuštěna ani mláďata, která byla protizákonně vybrána z hnízd a odchována v lidské péči. Tito trvale handicapovaní živočichové zůstávají v Záchranné stanici natrvalo a napomáhají při environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě veřejnosti. Je možné je adoptovat a podpořit tak Záchrannou stanici.

Adopce trvale handicapovaných živočichů funguje obdobně jako např. v některých zoologických zahradách - dárcé hradí adoptovanému zvířeti náklady na roční krmení a veterinární péči, za což od Záchranné stanice obdrží certifikát s fotografií adoptovaného zvířete, volnou roční vstupenku a propagační materiály. Jeho jméno je také umístěno s poděkováním na cedulce vyvěšené na voliérě adoptovaného zvířete. V roce 2009 byli adoptováni téměř všichni trvale handicapovaní živočichové umístění v expozici Záchranné stanice.

Jedním z trvale handicapovaných živočichů je rys ostrovid Miša.

foto: J. Motýčka

Výchovná a osvětová činnost v roce 2009

Záchranná stanice se osvětě věnuje od začátku svého působení. Činnost stanice je propojena s činností střediska environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ČSOP Vlašim.

Expoziční část, kde je umístěno 30 trvale handicapovaných živočichů, je pro veřejnost otevřena v průběhu celého roku a pravidelně se zde konají exkurze pro školy, zájmové organiza-

Děti na dětském táboře ocenily nejvíce možnost přímého kontaktu s trvale handicapovanými živočichy.

foto: M. Velechovský

Natáčení reportáže do pořadu Chcete mě.

foto: Š. Tlustá

ce a veřejnost. Mimo tyto exkurze pořádáme průběžně i různé osvětové akce pro širokou veřejnost. V roce 2008 to byly tyto akce: Výroba ptačích budek, Den Země, Den otevřených dveří, Výroba ptačích krmítek a Povídání o jezcích. Nedílnou součástí výchovné a osvětové činnosti je také prezentace její činnosti v médiích.

Spolupráce se školami a dobrovolníky

Záchranná stanice již pátým rokem nabízí studujícím středních a vysokých škol výkon povinné praxe. V roce 2009 uskutečnilo svou praxi v Záchranné stanici dvacet šest studentů a studentek, z nichž někteří tu strávili až tři měsíce. Byla mezi nimi i studentka z Francie.

Vydatnou pomocí jsou také dobrovolníci a dobrovolnice, kteří pomáhají s péčí o zraněné a jinak postižené živočichy ve svém volném čase.

Změny v roce 2009

V roce 2009 jsme se zaměřili především na realizaci projektu týkajícího se rekonstrukce stávajícího a výstavby nového areálu pro Záchrannou stanici, který se bude nacházet několik kilometrů od Vlašimi dostatečně daleko od všech sídelních útvarů. Její provoz bude splňovat nejnovější veterinární a hygienické předpisy, včetně karantény a karanténních vzdáleností. Hlavní událostí bylo proto schválení tohoto projektu podaného do Operačního programu životního prostředí.

Provoz stanice byl vylepšen nákupy dalších odchytových pomůcek, testovány byly nové druhy hmyzích a semenných krmiv pro odchov ptačích mláďat. Prohloubila se naše spolupráce s místní skupinou Hnutí Duha, která nám pomáhá realizovat záchranu obojživelníků během jejich jarní migrace a která také provozuje jedno z našich odběrných míst.

SPOLUPRÁCE SE STÁTNÍ SPRÁVOU, POSUDKOVÁ ČINNOST

Správní řízení

① Bc. Pavel Jakubův, Ing. Karel Kříž

Stejně jako v minulých letech se i v roce 2009 ČSOP Vlašim účastnil správních řízení na okrese Benešov, při kterých byly dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny. Nejvíce jsme se již tradičně účastnili správních řízení vedených u žádostí ke kácení mimolesní zeleně. V mnoha případech jsme se setkali s argumenty, že kácení je nutné kvůli padajícímu listí nebo zastínění pozemku. V takovýchto případech je povolení kácení neopodstatněné a vyjádření ČSOP Vlašim je nesouhlasné. Takto se ČSOP Vlašim v roce 2009 povedlo zachránit řadu starých stromů, které často tvoří významné dominanty vesnic. V menší míře se ČSOP Vlašim účastnil řízení týkajících se územního plánování a stavebních řízení, ve kterých jsme upřednostňovali šetrné umístění objektů v krajině, aby nedošlo k vážnému narušení krajinného rázu. Dále jsme se vyjadřovali k liniovým stavbám, u kterých vznášíme podmínky týkající se šetrného vedení těchto staveb v okolí vzrostlé vegetace.

V roce 2009 jsme se rovněž zaměřili na kontrolu odstraňování staveb povolených na dobu určitou. Na základě těchto podmětů došlo k odstranění obou obřích reklamních poutačů v blízkosti dálnice D1 a jedné stavby v Chotýšanech.

ČSOP se na okrese Benešov účastnil v roce 2009 těchto správních řízení:

- kácení mimolesní zeleně – 180 krát
- stavební řízení – 10 krát
- územní plánování – 16 krát
- liniové stavby – 19 krát
- ostatní – 16 krát

Opět i letos jsme se státními orgány, které ve věci rozhodovaly, shodli ve většině řešených případů. Proti rozhodnutí orgá-

nu státní správy jsme se v roce 2009 odvolávali ke Krajskému úřadu celkem v šesti případech. Z toho v jednom případě Krajský úřad zrušil povolení pokácení a v ostatních případech bylo řízení vráceno k novému projednání.

Jilm v Božkovicích napadený grafíózou.

foto: P. Jakubův

PŘÍRODOVĚDNÉ PRŮZKUMY

Ing. Mgr. Martin Klaučdys

Přírodovědné průzkumy a hodnocení zpracovává ČSOP Vlašim na základě zájmu obcí, organizací i fyzických osob. V rámci přírodovědného průzkumu je zjištěn aktuální stav rostlinstva a živočišstva na lokalitě, pozornost bývá zaměřena na zvláště chráněné druhy. Dle charakteru lokality nebo požadavku je průzkum zaměřen na vybrané skupiny – např. měkkýši, obojživelníci, orchideje. Výsledky průzkumu jsou následně použity v hodnocení záměru (např. stavby) a jejího vlivu na rostliny a živočichy. Podle výsledků průzkumu a hodnocení je možné následně upravit projekt tak, aby vliv na přírodu byl co nejmenší.

V roce 2009 bylo zpracováno:

- osm přírodovědných průzkumů a biologických hodnocení.
- čtyři hodnocení vlivu projektu nebo územního plánu na evropsky významné lokality soustavy Natura 2000.

RNDr. Luboš Beran, Ph.D. při průzkumu vodní nádrže Vřesník.

foto: M. Klaučdys

ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA (EVVO)

Personální obsazení střediska

V roce 2009 pracovalo ve středisku EVVO celkem sedm osob, z toho dvě nastoupily až od září 2009 na částečné úvazky. Z tohoto počtu je jeden pracovník zaměstnán jako ekoporadce a vedoucí ekoobchodu, pět osob působí jako lektori a lektorky a zároveň koordinují další aktivity střediska. Šest z nás se zároveň různou mírou podílí na projektu „Podpora zvyšování kvality environmentální výchovy ve středočeských školách“ podpořeném z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

V učebně Podblanického ekocentra vyrostlo díky podpoře nadace České spořitelny nové „ptačí hnízdo“. Děti i dospělí se v něm mohou uhnízdít a zahrát si na ptáčky.

foto: K. Červenková

Tradiční plánovací výjezd střediska v květnu 2009 byl opět velmi pracovní. Stěny klubovny brzy sotva stačily pojmout všechny papíry s hodnocením uplynulého školního roku a plány na ten nadcházející.

foto: P. Macháčková

Spolupráce se Středočeským krajem

Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim v roce 2009 působilo jako jedno ze čtyř krajských středisek EVVO. Mezi povinnosti krajského střediska EVVO patřila zejména metodická pomoc začínajícím střediskům ekologické výchovy, školám, poradenství občanům, pracovníkům státní správy, samosprávy a podniků, šíření informací o životním prostředí, ochraně přírody a krajiny a udržitelném rozvoji. Působností našeho krajského střediska EVVO byla správní území těchto obcí s rozšířenou působností: Říčany, Benešov, Čáslav, Kutná Hora, Vlašim.

MAPA SÍTĚ KRAJSKÝCH STŘEDISEK EVVO VE STŘEDOČESKÉM KRAJI

V roce 2009 bylo Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim jedním ze čtyř krajských středisek EVVO.

autor mapy: R. Samek

Jako účastníci rámcové smlouvy se Středočeským krajem a dalšími třemi partnery jsme se účastnili výběrových řízení na několik veřejných zakázek na realizaci EVVO. Ve spolupráci s dalšími organizacemi regionu jsme realizovali tyto zakázky:

- vydání a distribuci sborníku programů, seminářů a kurzů EVVO, které nabízejí středočeská střediska EV školám,
- Týden Země ve Vlašimi,
- tematické dny (Den pro Fair Trade, Den pro biopotraviny a Den pro životní prostředí ve Vlašimi),
- setkání učitelů MŠ se zájmem o EVVO.

Projekt Podpora zvyšování kvality environmentální výchovy ve středočeských školách

Mgr. Kateřina Červenková

V roce 2009 jsme zahájili práce na tomto třiletém projektu podpořeném z Evropského sociálního fondu (Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost) a státního rozpočtu ČR. Projekt má 7 klíčových aktivit:

- Specializační studium pro školní koordinátory EV
- Odborné semináře dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (otevřena pro pedagogické sbory)
- Terénní kurz EV
- Informace a metodická pomoc (konzultace, síť Středočeská M.R.K.E.V.)
- Konference
- Denní výukové programy
- Expedice 4P a pobytové programy

V prvním roce projektu jsme zahájili Specializační studium pro školní koordinátory/ky EVVO 2009/2010 a jedno navazující studium pro absolventy/ky minulého kurzu, proběhl jeden seminář pro pedagogický sbor, a tři otevřené semináře, prázdninový terénní kurz Nebojme se s dětmi do přírody, pedagogická konference Výchova a vzdělávání pro život, dva pobytové programy Expedice 4P a tři navazující pobytové programy. Vytvořili jsme dva nové denní výukové programy (Ševcovská povidla a Vytvořme si krajinu). Po celý rok jsme také učitelům poskytovali telefonické i osobní konzultace k realizaci EV ve školách a vytvořili jsme šest čísel zpravodaje pro školy zapojené do sítě Středočeská M.R.K.E.V.

Partnerem projektu je SSEV Pavučina.

Středočeský kraj

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI

Ekologické výukové programy pro školy

Mgr. Lenka Suchanová

ČSOP Vlašim nabízí školám ekologické výukové programy již jedenáctým rokem. Jejich cílem je vést děti prostřednictvím vlastních prožitků, zkušeností a nových informací podaných hravou formou k zodpovědnému jednání ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí a k zásadám trvale udržitelného rozvoje.

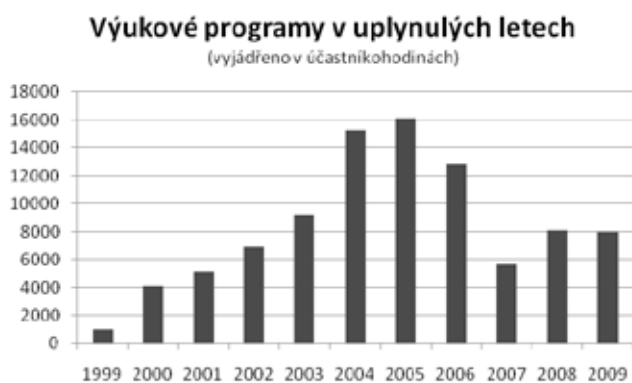
Školy mohly v roce 2009 vybírat z celkem dvaceti programů. Dva programy byly v nabídce zcela nové.

Jednodenní výukové programy

V roce 2009 bylo zrealizováno celkem 120 jednodenních výukových programů a výukou prošlo 2 291 žáků a studentů základních a středních škol. Došlo tedy oproti loňskému roku k mírnému poklesu počtu odučených účastníkohodin. (Srovnání lze vyčíst v grafu č. 4, kde je znázorněna naše činnost za uplynulých deset let vyjádřená v počtu hodin na jednoho účastníka). Tento pokles byl dán zejména účastí méně početných tříd na jednotlivých programech a zvýšením podílu pobytových programů ve výukové činnosti střediska. Nejvíce v rámci jednodenních programů středisko environmentální výchovy a osvěty navštěvovaly třídy z prvního stupně ZŠ (cca 65%) a druhého stupně ZŠ (cca 21%). Programy pro střední školy činily 14% odučených účastníkohodin. (Podíl jednotlivých stupňů na výuce je znázorněn v grafu č. 5.)

Tematicky byly programy pro první stupeň zaměřeny zejména na prožitek přírody (Co se lesu honí hlavou, Ekohrátky v parku), tradice a stará řemesla (Od zrnka k bochníku, Jak krtek ke kalhotkám přišel, Ševcovská povidla, Vánoce a Velikonoce), na

Graf č. 4: Realizované výukové programy za posledních jedenáct let.

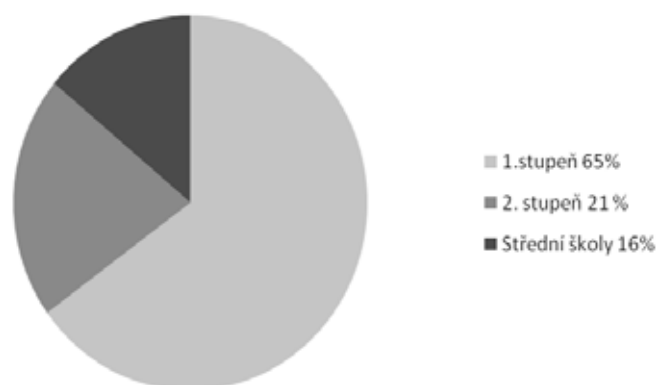
Tabulka č. 9: Počty realizovaných výukových programů v roce 2009.

	celkem jednodenní	1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ	SŠ	pobytové	celkem
počty výukových programů	120	78	28	14	7	127
účast	2 291	1 460	497	334	124	2 415
hodiny	276	183	64	29	161	437
účastníkohodiny	5 084	3 312	1 084	688	2 852	7 936

tématiku odpadů (Cesta za papírem) a na seznámení s lokalitou (Podblanické poklady). Programy pro druhý stupeň ZŠ byly zaměřeny zejm. na šetrnou spotřebu (Jak chutná prales, Člověk a zvířata, O vlně a konopí, Hořká chuť čokolády) a na bioindikátory čistoty vody (Co se skrývá na dně). Programy pro střední školy se věnovaly zejm. problematice šetrné spotřeby (Člověka a zvířata, Zdroje) a globálním tématům (Glóbus, Silný kafe).

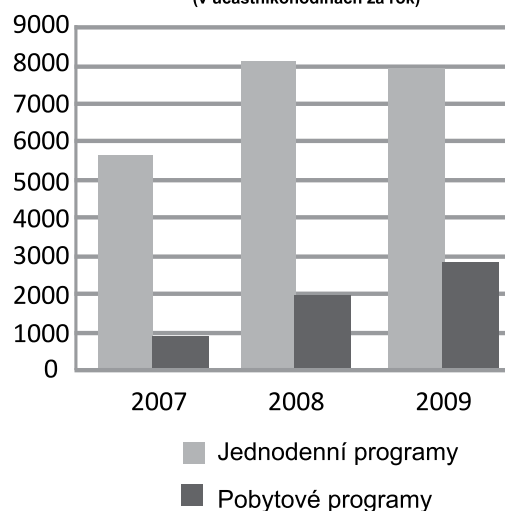
Graf č. 5: Výukové programy navštěvují nejčastěji děti z prvního stupně ZŠ. Návštěvnost tříd druhého stupně ZŠ a středních škol je poměrně vyrovnaná. Omezená zůstává nabídka programů pro MŠ.

Výukové programy podle typů škol

Graf č. 6: Oproti loňskému roku došlo k nárůstu podílu pobytových programů téměř na třetinu výukové činnosti střediska EVVO.

Podíl jednodenních a pobytových programů na výukové činnosti střediska EVVO (v účastníkohodinách za rok)

Pobytové programy

Oproti roku 2008 došlo v činnosti střediska také k dalšímu nárůstu podílu pobytových programů, oproti programům jednodenním (*podíl je vyjádřen v grafu č. 6*). Zvyšování podílu pobytových programů je jedním z cílů střediska EVVO. Podíl pobytových programů zaznamenal oproti loňskému roku jedenáctiprocentní nárůst. V roce 2009 proběhlo celkem sedm intenzivních třídních pobytových programů s názvem Expedice

Při programu *Co se lesu honí hlavou* děti tráví příjemných několik hodin venku zaměstnány různými aktivitami. Jednou z nich je i stavění domečků z přírodních materiálů.

foto: L. Suchanová

V programu *Jak chutná prales* si žáci a žákyně druhého stupně ZŠ mohli vyzkoušet, jak se v kůži indonéské rodiny žije a hospodaří na okraji deštného pralesa.

foto: K. Červenková

Na velikonočním programu se děti z prvního stupně učily plést pomlázku.

foto: L. Suchanová

4P pro druhý stupeň ZŠ, kterých se zúčastnilo 124 dětí z pěti škol. Některé z těchto pobytů měly charakter návazných setkání. Sedmá třída ze ZŠ Sázava do Podblanického ekocentra přijela na pobytový program již počtvrté. Efektivitu dopadu pobytových programů se také daří vyhodnocovat.

Celkem Středisko EVVO za rok 2009 realizovalo celkem 127 výukových programů (včetně pobytových), které dohromady trvaly 437 hodin. Programů se zúčastnilo 2 415 dětí a studentů a celkem bylo odučeno 7 936 účastníkohodin.

(V tabulce č. 9 jsou uvedeny všechny souhrnné číselné údaje ke zrealizovaným jednodenním i pobytovým programům.)

Expedice 4P

Mgr. Petra Macháčková, DiS.

Expedice je celoroční program environmentální výchovy 6. třídy ZŠ, který obsahuje dva třídní intenzivní pobyty dětí a celoroční spolupráci se školou od září do června školního roku. Program je sestaven podle nové metodiky tzv. systémového modelu (ČINČERA, J. *Práce s hrou pro profesionály*. Grada: 2007), ZO ČSOP Vlašim je jednou z prvních organizací, které ve svých pobytových programech tento model ověřují. ZO ČSOP Vlašim má navázanu spolupráci s PhDr. Janem Činčerou, Ph.D. z Technické univerzity v Liberci na úrovni odborných metodických konzultací – zpočátku zejména v oblasti metodiky stavby programu, nyní v oblasti nastavení metod vyhodnocování dopadu programů.

V roce 2009 bylo realizováno celkem sedm třídních setkání pro 124 žáků a žákyň, bylo odučeno 161 hodin, což odpovídá 2 852 účastníkohodinám. V září 2009 na program začaly spolupracovat dvě školy – ZŠ Krhanice a ZŠ Lužná u Rakovníka (program je nyní ve své polovině). V roce 2009 dokončily druhou polovinu programu ZŠ Sázava a Masarykovo klasické gymnázium Říčany. Celkem tedy proběhly čtyři pobyty pro šesté třídy. V únoru a březnu 2009 proběhla návazná setkání pro sedmou třídu, které se účastnily programu ve školním roce 2007/08. Pro ZŠ Sázava a ZŠ Ondřejov byl připraven třídní intenzivní program, který navazoval na předchozí aktivity. Z iniciativy ZŠ Sázava i lektorského týmu ZO ČSOP Vlašim proběhlo pro 7. třídu v červnu ještě další – druhé – návazné setkání.

Tabulka č. 10: Přehled realizovaných pobytových programů. Během roku 2009 bylo realizováno celkem sedm třídních pobytových programů pro ZŠ. V roce 2009 byla vytvořena dvě návazná setkání pro absolventy/ky Expedice 4P (základního programu pro 6. třídy).

měsíc	program	škola	třída	počet žáků	počet hodin	účastníko- hodin
únor	Návazný třídní program na Expedici 4P 2007/08	ZŠ Sázava	7. tř	16	23	368
březen	Návazný třídní program na Expedici 4P 2007/08	ZŠ Ondřejov	7. tř	16	23	368
květen	Expedice 4P 2008/09 - druhý pobyt	ZŠ Sázava	6. tř	18	23	414
květen	Expedice 4P 2008/09 - druhý pobyt	Masarykovo klasické gymnázium Říčany	prima	26	23	598
červen	Druhý návazný třídní program na Expedici 4P 2007/08	ZŠ Sázava	7. tř.	16	23	368
říjen	Expedice 4P 2009/10 - první pobyt	ZŠ Lužná u Rakovníka	6. tř.	15	23	345
říjen	Expedice 4P 2009/10 - první pobyt	ZŠ Krhanice	6. tř	17	23	391
Celkem				124	161	2 852

Po skončení programů probíhá vždy vyhodnocování (evaluační) dopadu na znalosti, dovednosti a postoje dětí. Používá se metoda tzv. pretestu a posttestu (vyplnění obdobného dotazníku měsíc před akcí a měsíc po akci, srovnání posun skupiny i jednotlivce), metoda sběru dat z evokací a reflexí, průběžné pozorování, kritériální tabulky, hodnocení pedagogického doprovodu a SWOT-analýza v lektorském týmu.

Při vyhodnocování návazného setkání pro 7. třídu ZŠ Ondřejov jsme spolupracovali s PhDr. Janem Činčerou, Ph.D. Na základě všech výsledků se zdá pravděpodobné, že program u dětí pozitivně ovlivnil jejich porozumění vybraným globálním problémům, znalosti ekoznaček a odhodlání kupovat si ekologicky šetrnější výrobky. Vliv programu na spotřebitelské chování dětí je možný, byť ne zcela průkazný. Metodická stavba programu byla shledána relativně funkční. Zároveň byly naznačeny směry, ve kterých lze program vylepšit. Z výsledků vyhodnocování byl sepsán odborný článek, který byl publikován v odborném internetovém časopise *Envigogika* (Činčera J., Macháčková P.: *Evaluace pobytového programu Podblanického ekocentra*. *Envigogika* 2009/3).

Vyhodnocování celoročního programu Expedice 4P 2008/09 (ZŠ Sázava a MKG Říčany) díky konzultacím s PhDr. Janem Činčerou, Ph.D. dělala ZO ČSOP Vlašim (Mgr. Petra Macháčková) již ve vlastní režii. Podle výsledků měl program vliv na rozpoznání ekoznaček, vysvětlení pojmů bio, Fair Trade a EŠV, znalost, kde se dají koupit výrobky Fair Trade a odhodlání k nákupu výrobků Fair Trade.

Na vyhodnocování pobytového programu Expedice 4P 2009/10 byla navázána spolupráce s Mgr. Júlií Sokolovičovou. Byl kompletně předělán pretest, který byl vyhodnocen ihned po vyplnění dětmi tak, aby lektorský tým věděl, jaké mají znalosti, dovednosti a postoje, a mohli tak program případně přizpůsobit.

V září 2009 ZO ČSOP Vlašim prezentovala své výsledky a znalosti z oblasti vyhodnocování pobytových programů na celostátním Veletrhu ekologických výukových programů v Želiví. Příspěvek vyvolal bouřlivé debaty a diskuse mezi pracovníky a pracovníci pobytových i denní středisek ekologické výchovy.

Během prvního pobytu celoročního programu Expedice 4P žáci a žákyně 6. tříd ZŠ zjišťují ekologickou stopu jedné obyčejné tatranky. Pokud se jim v simulační hře podaří všechny dopady vykompenzovat, získají sladkou odměnu. (Říjen 2009) foto: P. Macháčková

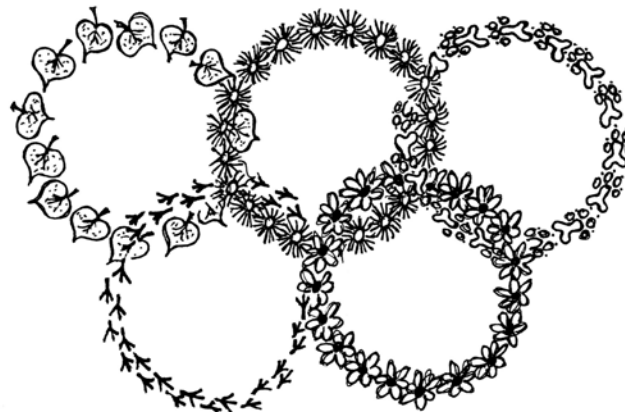
Během druhého pobytu programu Expedice 4P děti zadělávají a pečou vlastní kváskový chléb podle starého receptu. (Květen 2009) foto: P. Macháčková

Ve druhém pobytu třídu čeká návštěva hospodářství rodiny Kozlových v Milovanicích. Zážitkem bývá nejen cesta vlakem, pěšky poli – nepoli, ale i krmení, dojení a chování koz a kůzlatek. (Květen 2009)

foto: P. Macháčková

Nymburka, Poděbrad, Příbrami, Rakovníka, Říčany a Vlašimi, aby si změřila své znalosti, vědomosti a dovednosti a v doprovodných programech si předaly vlastní zkušenosti z praktické ochrany přírody. Pořádání Ekologické olympiády finančně podpořili Středočeský kraj, Lesy České republiky, s. p., Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy a Centrum dětí a mládeže ČSOP Praha.

Druhé návazné setkání celoročního programu Expedice 4P zavedlo děti k pátrání po tajemném svitku s čínskými znaky, který skrývá poselství. Součástí třídeního pobytu je den v terénu, kde si každý sní to, co si sám uvaří. (Červen 2009)

foto: P. Macháčková

V druhé praktické úloze se stloukaly budky a krmítka pro několik druhů ptáků.

foto: P. Macháčková

Příprava, realizace a vyhodnocování všech pobytových programů Expedice 4P v roce 2009 finančně podpořil Evropský sociální fond (ESF) a státní rozpočet ČR v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost – projekt „Podpora zvyšování kvality environmentální výchovy ve středočeských školách“.

Ekologická olympiáda studentů středních škol České republiky

Mgr. Lenka Suchanová

Ve dnech 17. – 19. září 2009 se ve Vlašimi uskutečnil již čtrnáctý ročník středočeského kola Ekologické olympiády pro střední školy. Soutěž každoročně organizuje ZO ČSOP Vlašim ve spolupráci se Správou CHKO Blaník. Do Vlašimi se sjelo třináct tříčlenných družstev středoškolačků a středoškolaček z Benešova, Českého Brodu, Dobříše, Kladna, Mělníka, Mnichova Hradiště,

V rámci teoretické části soutěže soutěžící poznávali rostliny, nerosty a živočichy v prostorách ekocentra.

foto: L. Suchanová

V letošním ročníku zvítězili pravidelní účastníci středočeského kola EO – družstvo z Gymnázia Kladno (zleva) Radka Trojanová, Jan Smyčka a Anita Brožková. Předsedkyní poroty byla Ing. Jana Zmeškalová, vedoucí Odboru životního prostředí Města Vlašim.

Ústředním tématem letošního ročníku olympiády byla „Ochrana zvířat ve městech“. Soutěžící prokazovali teoretické i praktické znalosti především z biologie, ekologie a ochrany přírody v testu, poznávačce a ve dvou praktických úlohách. V pátek večer Mgr. Šárka Tlustá představila mládeži i jejich pedagogickému doprovodu činnost Záchrané stanice pro živočichy ZO ČSOP Vlašim zejm. ve vztahu k ústřednímu tématu celé olympiády. Mgr. Ondřej Bílý z Gymnázia Karla Čapka v Dobříši představil další aktivity probíhající v rámci celokrajového projektu s názvem Biologie v praxi a Mgr. Jana Zmeškalová představila za ZO ČSOP Benešov projekt víkendového setkání studentů a studentek se zájmem o ekologii. Během zbytku večera si soutěžící vyměnili zkušenosti z vlastních ochrannářských aktivit.

V soutěži zvítězilo družstvo z Gymnázia Kladno (Jan Smyčka, Anita Brožková, Radka Trojanová), druhé místo obsadilo Gymnázium Říčany (Barbora Reitmeierová, Stanislav Povýšil, Zuzana Kalná) a jako třetí se umístilo družstvo z VOŠ a SZeŠ Benešov (Kristýna Podholová, Kateřina Plavcová, Tereza Jirotová). Soutěžící, kteří se umístili na prvních třech místech, si kromě pestrých zážitků a radosti z úspěchu odnesli také hodnotnou přírodovědnou literaturu. Vítězné družstvo postupuje do celonárodního kola.

Tabulka č. 11: Vítězná družstva Středočeského kola Ekologické olympiády studentů středních škol České republiky pro rok 2009/2010.

Poř.	Škola	Jména soutěžících
1.	Gymnázium Kladno	Jan Smyčka Radka Trojanová Anita Brožková
2.	Gymnázium Říčany	Barbora Reitmeierová Stanislav Povýšil Zuzana Kalná
3.	VOŠ a SZeŠ Benešov	Podholová Kristýna Plavcová Kateřina Tereza Jirotová

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

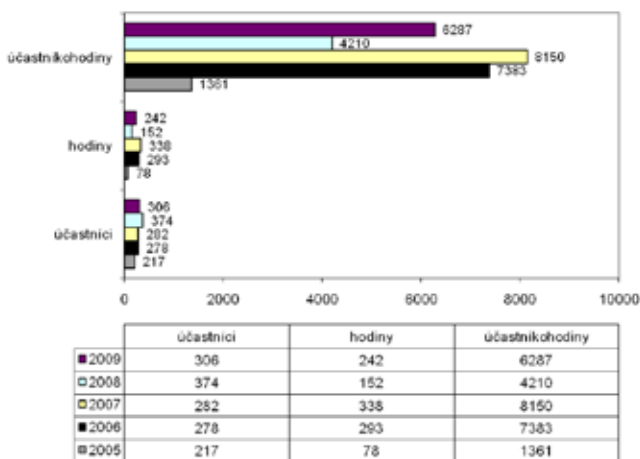
Mgr. Petra Macháčková, DiS.

V roce 2009 jsme uskutečnili celkem deset seminářů pro učitele a učitelky mateřských, základních i středních škol, pedagogů a pedagožky volného času i zájemce z řad rodičů a veřejnosti, první polovinu Specializačního studia pro školní koordinátory/ky EVVO a dvoudenní pedagogickou konferenci v celkovém rozsahu 242 výukových hodin. Seminářů, Specializačního studia a konference se zúčastnilo celkem 306 učitelek a učitelů z celého Středočeského kraje, odučeno bylo 6 287 účastníko-hodin. Počet účastníko-hodin se oproti roku 2008 zvýšil, což je dáno realizací Specializačního studia pro školní koordinátory/ky EVVO. V roce 2009 bylo také realizováno více seminářů v Praze – pro lepší dostupnost. Všechny semináře a vzdělávací akce byly akreditovány MŠMT. Semináře proběhly za finanční podpory Evropského sociálního fondu (ESF) a státního rozpočtu ČR v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK), název projektu: Podpora zvyšování kvality environmentální výchovy ve středočeských školách, dále za finanční podpory Středočeského kraje, MŠMT a společného programu MŠMT a MŽP Národní síť středisek EVVO.

Graf č. 7: V roce 2009 opět vzrostl počet účastníko-hodin akcí DVPP. Nárůst je zapříčiněn realizací Specializačního studia pro školní koordinátory/ky EVVO.

Srovnání uskutečněných vzdělávacích akcí v letech 2005 - 2009

Tabulka č. 12: Přehled všech vzdělávacích akcí pro učitelky a učitele v roce 2009.

č.	Seminář	Datum	Lektorky a lektori	Cílová skupina	Účast	Hodiny	Účastníko- hodiny	Finanční podpora
1	Ekologická výchova v MŠ - Setkání Středočeské Mrkvičky	14.1.	Mgr. Petra Macháčková, DiS. (ZO ČSOP Vlašim)	Učitelé a učitelky MŠ	21	5	105	Středočeský kraj, MŠMT a MŽP v rámci NSSEV
2	Svět v nákupním košíku: Globální rozvojová výchova ve vztahu k naší každodennosti	1.4.	Mgr. Eva Malířová, Bc. Tereza Kulhánková (Společnost pro Fair Trade)	Učitelé a učitelky ZŠ a SŠ.	18	6	108	ESF ČR a státní rozpočet ČR (OP VK)
3	Environmentální výchova jako průřezové téma ŠVP - seminář pro celý pedagogický sbor ZŠ Liběchov	30.3.	Mgr. Kateřina Červenková, Mgr. Lenka Suchanová, Mgr. Petra Macháčková, DiS. (ZO ČSOP Vlašim)	Učitelé a učitelky ZŠ	11	4	44	Středočeský kraj, MŠMT a MŽP v rámci NSSEV
4	Ekologická výchova v MŠ - Setkání Středočeské Mrkvičky	22.4.	Mgr. Jana Modrá (Silva Sacra, o. s.)	Učitelé a učitelky MŠ a 1. a 2. tř. ZŠ	33	5	165	Středočeský kraj, MŠMT a MŽP v rámci NSSEV
5	Navazující studium pro absolventy Specializačního studia pro školní koordinátory EVVO	23. -25.4.	Mgr. Jitka Kašová, Mgr. Petra Macháčková, Mgr. Lenka Suchanová (ZO ČSOP Vlašim), Mgr. Lenka Daňková, Václav Broukal (SSEV Pavučina)	Učitelé a učitelky ZŠ, SŠ a SOU.	9	14	126	ESF ČR a státní rozpočet ČR (OP VK)
6	Specializační studium pro školní koordinátory EVVO	od 13. 7. (do 17. 7. 2010)	Odborní lektori na daná témata.	Učitelé a učitelky ZŠ a SŠ.	27	128	3 456	ESF ČR a státní rozpočet ČR (OP VK)
7	Terénní kurz přírodovědy a environmentální výchovy - Nebojme se s dětmi do terénu	26. - 31. 7.	RNDr. Jana Havelková, Mgr. Kateřina Červenková, Mgr. Petra Macháčková, DiS., Doc. PaedDr. Jan Farkač, Mgr. Petr Karlík, Ing. Ivan Štěpka, Ing. Karel Kříž	Učitelé a učitelky všech typů a stupňů škol, VŠ studující, zájemci z řad veřejnosti.	31	43	1 333	MŠMT ČR, Středočeský kraj
8	Krajina	18. 9.	PhDr. Roman Andres	Učitelé a učitelky SŠ	11	4	44	ESF ČR a státní rozpočet ČR (OP VK)

č.	Seminář	Datum	Lektorky a lektori	Cílová skupina	Účast	Hodiny	Účastníko-hodiny	Finanční podpora
9	Ekologická výchova v ZŠ - Seminář pro celý pedagogický sbor ZŠ Jesenice	24. - 25. 9.	Mgr. Petra Macháčková, DiS., Mgr. Lenka Suchanová; Jiří Pavelka (ZO ČSOP Vlašim)	Učitelé a učitelky ZŠ	16	10	160	MŠMT ČR (Rozvojový projekt ZŠ Jesenice)
10	Regionální setkání Mrkvička k ekologické výchově v MŠ - Setkání Středočeské Mrkvičky	24.9.	Mgr. Martina Holcová (Společnost pro Fair Trade)	Učitelé a učitelky MŠ a 1. a 2. tř. ZŠ	28	5	140	MŠMT ČR, Středočeský kraj
11	Výchova a vzdělávání pro život - IX. Pedagogická konference Středočeského kraje	18. 11.	Mgr. Kateřina Jančaříková, Ph.D. (PedF UK), Mgr. Helena Nováčková (SEV Sluňákov), Iva Valtrová, DiS. (MŠ Zvole), Helena Dudová (CEV Javory Černuc), Linda Kubale (Ekodomov o. s.)	Učitelé a učitelky MŠ a 1. st. ZŠ, pedagogové a pedagožky volného času, osoby pracující v oblasti EVVO	51	6	306	ESF ČR a státní rozpočet ČR (OP VK)
		19.11.	Mgr. Karel Murtinger (EkoWATT o. s.), Mgr. Tomáš Matějček, Ph.D. (PF UK Praha), Mgr. Jan Vrtiška (CEV Zvoneček), PhDr. Roman Andres (ZO ČSOP Vlašim), Mgr. Kateřina Jančaříková, Ph.D. (PedF UK), Mgr. Jana Kindlmannova (Sdružení Tereza)	Učitelé a učitelky 2. st. ZŠ a SŠ, pedagogové volného času, osoby pracující v oblasti EVVO	34	6	204	
12	Globální problémy ve výuce anglického jazyka	25.11.	Mgr. Martina Pavlíčková, Mgr. Michala Chatrná (Společnost pro Fair Trade)	Učitelé a učitelky 2. st. ZŠ, SŠ, SOU a jazykových škol	16	6	96	ESF ČR a státní rozpočet ČR (OP VK)
celkem					306	242	6 287	

Část semináře pro celý pedagogický sbor ZŠ Jesenice probíhal v terénu. Pedagogové a pedagožky si mohli vyzkoušet paletu terénních aktivit.

foto: L. Suchanová

Pedagogický tým ze ZŠ Jesenice měří výšku stromu.

foto: P. Macháčková

Seminář „Inovativní metody ve výuce anglického jazyka“ proběhl v sále Domu ochránců přírody v Praze. Díky lepší dostupnosti se jej mohlo zúčastnit více pedagogů.

foto: P. Macháčková

O prázdninový terénní kurz přírodovědy je mezi učitelkami a učiteli veliký zájem. Mnoho jich jezdí na kurzy opakovaně a těší se na exkurze, odborníky a odbornice, ale i na sebe navzájem.

foto: P. Macháčková

IX. pedagogická konference „Výchova a vzdělávání pro život“

Ing. Jana Dufalová

Ve dnech 18. – 19. listopadu 2009 se v Podblanickém ekocentru ČSOP ve Vlašimi uskutečnila již po deváté Pedagogická konference Středočeského kraje „Výchova a vzdělávání pro život“. První den byl, jako již tradičně, určen pro učitelky a učitele MŠ a 1. stupně ZŠ, druhý den pro 2. stupeň ZŠ a SŠ. Celkem se konference zúčastnilo 87 učitelek a učitelů (53 první den a 34 druhý den).

V úvodním bloku byly představeny projekty a služby pro školy ve Středočeském kraji. Následovala pestrá škála praktických volitelných dílen. Na výběr bylo celkem dvanáct seminářů, které přinášely novou inspiraci, náměty i informace, jak začleňovat ekologickou (environmentální) výchovu do školní výuky. Semináře vedlo deset lektorů a lektorek - z vysokých škol, ze středisek ekologické výchovy nebo z různých organizací. Na výběr byly tyto dílny:

1. den – 18. 11. 2009

- Šnečí závody (PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D., UK PedF Praha)
- Otvírání studánek (Helena Nováčková, SEV Sluňákov Olomouc)
- Království léčivých bylinek kořenářky Háty (Iva Valtrová, DiS., MŠ Zvole)
- Šel Janeček na kopeček - tvořivá dílna o vlně (Helena Dudová, SEV Javory Černuc)
- Šárynka – lesní mateřská škola (Linda Kubale, Ekodomov o. s., Praha)

2. den – 19. 11. 2009

- Obnovitelné zdroje energie (Mgr. Karel Murtinger, EkoWATT o. s., Centrum pro obnovitelné zdroje a úspory energie, Praha)
- Úspory energie (Mgr. K. Murtinger, EkoWATT o. s., Centrum pro obnovitelné zdroje a úspory energie, Praha)
- Ekologická etika (RNDr. Tomáš Matějček, Ph.D., PFF UK Praha)

Iva Valtrová uvádí prostřednictvím zážitkové metody do tajů léčivých bylinek.

foto: K. Červenková

Ovečky z ovčího rouna se vyráběly během dílny Šel Janeček na kopeček... foto: J. Havelková

V sále, kde konference probíhala, prezentovaly na nástěnkách některé školy svoji činnost, což bylo též velmi kladně hodnoceno.

foto: P. Macháčková

Mgr. Karel Murtinger s účastníky semináře hledají po budově ekocentra možné energetické úspory.

foto: P. Macháčková

- Ekologická stopa (Mgr. Jan Vrtiška, CEV Zvoneček, Vrané nad Vltavou)
- Naše krajina – země neznámá (PhDr. Roman Andres, ČSOP Vlašim, VOŠ a SZEŠ Benešov)
- Teorie rozličných inteligencí (PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D., UK PedF Praha)

Nejlépe učitelky a učitelé první den hodnotili dílnu Ivy Valtrové „Království kořenářky Háty“, která prostřednictvím pohádky a zážitkové metody seznamovala s jednotlivými druhy léčivků. Značný úspěch měla také dílna „Otvírání studánek“, kde lektorka Helena Nováčková představila celoroční projekt pojatý jako hravý kurz základů péče o životní prostředí. Velký zájem byl také o „Šnečí závody“ nebo o dílnu s názvem „Šel Janeček na kopeček...“, kde si všichni mohli vyzkoušet práci s ovčím rounem.

Druhý den se velmi líbila diskusní dílna o ekologické etice, vedená Mgr. Tomášem Matějčkem z PřF UK v Praze. Další dílna se týkala základů krajinné ekologie. Semináře „Obnovitelné zdroje“ a „Úspory energie“ přinesly spoustu zajímavých informací o energiích. Praktické aktivity a náměty pro výuku pak dílny „Ekologická stopa“ a „Les a klimatické změny“.

Po oba dny byla možnost zakoupení knih, publikací a dalšího zboží v Ekoobchůdku. Také Sdružení TEREZA a SEV Zvoneček přivezlo na prodej různé materiály vhodné pro výuku i samovzdělávání učitelů.

Z konference byl vydán sborník příspěvků a anotací, který je k dispozici ke stažení na našich webových stránkách.

Pedagogickou konferenci spolufinancoval Evropský sociální fond (ESF) a státní rozpočet ČR.

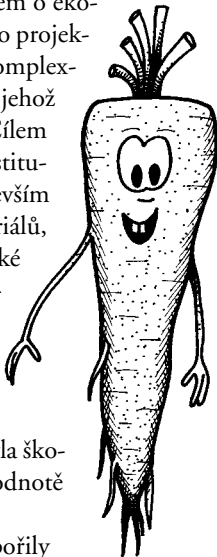
Středočeská M.R.K.E.V. – Síť škol a školských zařízení se zájmem o environmentální výchovu

Mgr. Lenka Suchanová

Síť škol a školských zařízení se zájmem o ekologickou výchovu je součástí celostátního projektu „M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy) v regionech“, jehož koordinátorkou je SSEV Pavučina. Cílem projektu je poskytovat uvedeným institucím metodickou pomoc v EVVO především formou rozesílek metodických materiálů, informací o aktuálním dění v ekologické výchově a časopisu pro ekologickou výchovu Bedrník.

Do projektu se ve Středočeském kraji v roce 2009 zapojilo 44 škol a školských zařízení a uskutečnilo se celkem šest rozesílek, v rámci kterých byla školám poskytnuta metodická pomoc v hodnotě převyšující 35 000 Kč.

Vydávání časopisu Bedrník podpořily MŠMT a MŽP. Rozesílky byly financovány z projektu „Podpora zvyšování kvality environmentální výchovy ve středočeských školách“, který spolufinancuje Evropský sociální fond a státní rozpočet ČR.

Středočeská Mrkvička – Síť středočeských mateřských škol se zájmem o ekologickou výchovu

Mgr. Petra Macháčková, DiS.

Středočeská Mrkvička je síť středočeských mateřských škol se zájmem o ekologickou výchovu (jde o jakousi obdobu projektu M.R.K.E.V.). ZO ČSOP Vlašim je krajskou koordinátorkou celorepublikové sítě Mrkvička, která vznikla v roce 2008 a jejím realizátorem je SSEV Pavučina. Ke konci roku 2009 bylo ve Středočeské Mrkvičce registrováno 86 mateřských škol ze Středočeského kraje a tři školy z Prahy, celkem tedy 89 mateřských škol.

Hlavní složku rozesílaných materiálů tvořila tři vydání Bulletinu Mrkvičky (vydává pro celorepublikovou síť SSEV Pavučina, finančně podpořeno MŠMT ČR) a tři vydání Zpravodaje Středočeské Mrkvičky.

V roce 2009 se uskutečnily celkem tři setkání členů Středočeské Mrkvičky s průměrnou účastí dvacet osm pedagogů. Pro lepší dostupnost všechna proběhla v Praze 6 v MŠ Motýlek, která pro tyto účely zdarma poskytla své prostory.

Jedno setkání bylo koncipováno jako výměna zkušeností, další dvě pak jako externistkami vedené semináře. Tématické příspěvky ze setkání byly otištěny ve Zpravodajích Středočeské Mrkvičky. Setkání probíhala za finanční podpory Středočeského kraje.

Na dubnovém setkání seznámila Mgr. Jana Modrá účastnice mj. s celoročním projektem „Co se skrývá za bludným kořenem“. Pro veliký zájem zúčastněných pedagogů byl dokonce k tomuto projektu dotištěn kalendář a metodické listy.

Na říjnovém setkání představila Mgr. Marina Holcová ze Společnosti pro Fair Trade metodický materiál pro výuku multikulturní výchovy v mateřských školách WATOTO.

Specializační studium pro školní koordinátory/ky EVVO

Mgr. Petra Macháčková, DiS.

V roce 2009 jsme začali realizovat již druhé Specializační studium pro koordinátory/ky EVVO v celkovém rozsahu 250 vyučovacích hodin. Hlavním cílem projektu je kvalitně připravit školní koordinátory/ky EVVO k výkonu této specializované činnosti na škole. Obsah studia je sestaven na základě Vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, a Standardu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v EVVO.

Studium je akreditováno MŠMT, účastní se ho dvacet sedm učitelek a učitelů základních a středních škol z celého Středočeského kraje. V roce 2009 proběhlo jedno šestidenní

ČSOP VLAŠIM

úvodní letní setkání, jedno třídní a dvě dvoudenní setkání – celkem 128 vyučovacích hodin, 3 456 účastníkohodin.

Lektorsky je kurz zajištěn naší organizací a externími odborníky a odbornicemi. Organizačně se na něm podílí celkem čtyři organizátoři. Studující pod jejich vedením sepisují závěrečnou práci, kterou mohou průběžně konzultovat s jedním z osmi našich i externích konzultantů a konzultantek.

Kurz má nastaveny metody vyhodnocování dopadu na studující. Převážně je využíváno pretestu a posttestu (dotazník s otázkami na začátku a po skončení). Pretest byl na počátku studia vyhodnocen. Výsledků je průběžně využíváno k přizpůsobování programu potřebám studujících, informace jsou též poskytovány externím lektorům a lektorkám. Vyhodnocování nastavovaly i zpracovávaly pracovnice ZO ČSOP Vlašim (Petra Macháčková a kol.).

Přípravu, realizaci, konzultace a vyhodnocování Specializačního studia pro školní koordinátory EVVO finančně podpořil Evropský sociální fond (ESF) a státní rozpočet ČR v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost – projekt „Podpora zvyšování kvality environmentálních výchov ve středočeských školách“.

Velký úspěch měla (nejen) hydrobiologická exkurze pod vedením Prof. RNDr. Lubomíra Hanela, CSc. ze SCHKO Blaník. Díky skvělému počasí se mohli studující seznámit s mnoha druhy větek a dalších bezobratlých. foto: P. Macháčková

Celoroční studium bylo pojato jako společná plavba lodí po širém moři plném skrytých pokladů i nástrah. Ve druhém červnovém týdnu se tak Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim proměnilo v palubu, kajuty a lodní kuchyni, ve kterých bylo možno potkat mnoho pruhovaných triček. foto: K. Červenková

K úspěšnému absolvování studia musí každý/lá studující sepsat a obhájit svou závěrečnou práci a složit závěrečné zkoušky. Svůj čas jim věnuje celkem osm konzultujících, se kterými mohou probírat jednotlivé části své práce sepsované v průběhu studia. foto: P. Macháčková

Během letního setkání bylo hojně využíváno terénu, ve kterém si studující mohli vyzkoušet některé aktivity. K místu „Na Spravedlnosti“ došli se zavázanýma očima, aby jim byl následně odhalen výhled na Vlašim. foto: P. Macháčková

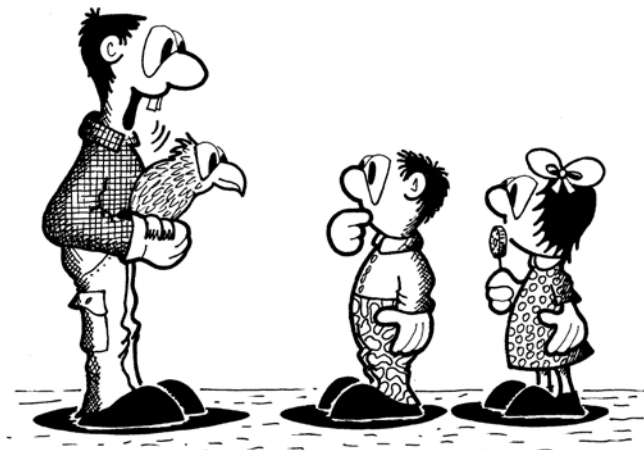

V úvodních setkáních se studující věnovali zejména plánování od cílů k prostředkům, které lektorovala Mgr. Jitka Kašová. foto: P. Macháčková

MIMOŠKOLNÍ VÝCHOVA DĚTÍ A MLÁDEŽE

Oddíl MOP Alcedo

① Jindřich Kulíček

Oddíl Alcedo se i v roce 2009 scházel každou středu od 15.00 do 16.30 h. v klubovně v Podblanickém ekocentru ČSOP Vlašim. Schůzek se průměrně účastnilo šest dětí ve věku od devíti do patnácti let. Část schůzek se odehrávala v zámečném parku. Během nich si děti prohlubovaly znalosti o přírodě, učily se a zdokonalovaly si tábornické dovednosti. K celoroční činnosti oddílu patřily i v roce 2009 výpravy. První s názvem Vzhůru na Hůru aneb Expedice Elbrus 2009 proběhla 17. ledna. Jarní výprava se konala 5. dubna a nesla název Hledači Štěstí. Letos místo tradičního letního tábora v Nemíži proběhl 11. - 14. července putovní tábor Krajem Karla Hynka Máchy. Podzimní výprava s celodenní hrou v okolí Vlašimi se konala 10. října. Další výprava 28. listopadu nás zavedla do údolí řeky Sázavy mezi Chocerady a Čerčany. Naše činnost bude pokračovat i v roce 2010. I tentokrát je v plánu letní putovní tábor i další výpravy.

Z letního putovního tábora: Vyrážíme směr vrch Ronov.

foto: J. Kulíček

Účastníci dubnové nedělní výpravy hrají hru „Cesta přes bažinu“.

foto: J. Kulíček

OSVĚTA VEŘEJNOSTI

Ekovečery, přednášky a tématické dny

① RNDr. Jana Havelková

V roce 2009 jsme uspořádali celkem sedm ekovečerů určených pro nejširší veřejnost. Ekovečery nás pomocí vyprávění doprovázeného promítáním fotografií přenesly na řadu zajímavých míst ve všech částech světa. Některé ekovečery jsou věnovány přírodovědným nebo environmentálním tématům. Přednášky probíhaly v přednáškovém sále v přízemí Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim v podvečerním čase. Celkem se všech sedmi ekovečerů zúčastnilo téměř 300 osob.

Kromě ekovečerů se konaly také tři tématické dny, zaměřené na aktuální spotřebitelská témata. Během těchto celodenních akcí byla pro příchozí připravena ukázka, případně ochutnávka

výrobků a možnost jejich zlevněného nákupu. Tematické dny podpořil Středočeský kraj.

Veřejnost je o konání všech akcí ekocentra informována pozvánkami ve Zpravodaji Města Vlašimi, v regionálním tis-

ku, z vyvěšených plakátů nebo na webových stránkách www.csopvlasim.cz v sekci Kalendář akcí.

Přednášky a další osvětové akce pro veřejnost podpořilo město Vlašim.

Tabulka č. 13: Přehled ekovečerů, přednášek a tematických dnů.

č.	termín	název akce	lektor/ka	popis akce	účast
1	17. 2. 2009	Ekovečer Staré mapy - historická paměť krajiny	prof. Ing. Bohuslav Veverka	Přednáška s promítáním, historie a současnost mapování a kartografie, ukázky různých druhů map, význam pro studium vývoje krajiny.	20
2	24. 2. 2009	Ekovečer Patagonia vandr grande	Eva Vorlová	Cestopisná přednáška s promítáním o tříměsíční cestě Jižní Amerikou.	48
3	24. 3. 2009	Ekovečer Expedice Aconcagua 2009	Ing. Václav Zemek	Cestopisná přednáška s promítáním o výstupu na nejvyšší horu Ameriky Aconcaguu.	88
4	23. 4. 2009	Za krásami Peru a Bolívie	Ing. Jarmila Tomancová	Cestopisná přednáška s promítáním o putování po Peru a Bolívii.	45
5	26. 5. 2009	Tematický den Pasivní domy	Mgr. Jan Urban	Tematický den zaměřený na úspory energie při bydlení, o pasivních domech, nabídka infomateriálů.	72
6	15. 10. 2009	Přednáška Soužití s velkými šelmami	Jan Stýskala	Přednáška k výstavě, představení druhů šelem a jejich rozšíření, představení projektů na ochranu velkých šelem v ČR.	26
7	25. 11. 2009	Beseda o výrobě a kvalitě biopotravin	Mgr. Jan Urban	Tematický den zaměřený na biopotravinu a na problematiku výroby a kvality potravin.	44
8	26. 11. 2009	Přednáška o certifikovaných výrobcích (BDIH, FSC, EŠV, fair trade ap.)	Mgr. Jan Urban	Tematický den zaměřený na výrobky s certifikáty FSC, BDIH, EŠV, fair trade.	42
9	7. 12. 2009	Co nevíte o ochraně přírody	Ing. Mgr. Martin Klaudys	Přednáška k výstavě Ochrana přírody a krajiny v ČR.	20
10	15. 12. 2009	Ekovečer Velikonoční ostrov	Ing. Václav Zemek	Cestopisná přednáška s promítáním o přírodě Velikonočního ostrova a tajemných sochách moai.	46
celkem					451

O přednášky Ing. Václava Zemka je vždy velký zájem. Přednáška Expedice Aconcagua 2009 přilákala do ekocentra téměř devadesát posluchačů.

foto: J. Havelková

Profesor Bohuslav Veverka během vernisáže výstavy Staré mapy představil nejstarší mapové památky.

foto: P. Havelka

Výstavy

① RNDr. Jana Havelková

Přednáškový sál v přízemí Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim je často využíván pro pořádání výstav s přírodovědnou

nebo environmentální tematikou i pro výstavy výtvarných prací podblanických umělců a umělekyn. Nejčastěji tyto výstavy navštěvují třídy základních a středních škol, které přicházejí do ekocentra na výukové programy, a dospělí při příležitosti ekovečerů a seminářů. V roce 2009 proběhlo celkem deset výstav.

Tabulka č. 14: Přehled výstav

termín	název výstavy	stručný popis	účast
28. 1. - 6. 3. 2009	Výstava Staré mapy – historická paměť krajiny	Výstava zachycující vývoj mapování a kartografie, ukázky starých mapových památek, různých druhů map a přístrojů pro mapování.	280
11. 3. - 31. 3. 2009	Podpisy slavných	Výstava autogramů slavných a známých osobností ze sbírky Mgr. Vlasty Kubalové.	250
6. 4. - 1. 5. 2009	Ekologie v objektivu	Výstava vítězných fotografií s ekologickou tematikou, fotosoutěž pořádá firma Bayer pod záštitou M. Bursíka.	150
4. 5. - 2. 6. 2009	Pasivní domy eko - logicky	Výstava zabývající se problematikou výstavby nízkoe-nergetických a pasivních domů, zateplením a vytápěním obytných budov.	220
17. 6. - 28. 8 2009	Výtvarná recese	Výstava vtipných výtvarných nápadů všeho druhu. Aktivně se zapojila i veřejnost, svůj exponát na výstavu dodalo více než 50 účastníků.	250
10. - 29. 9. 2009	Výstava Ekofór	Putovní výstava vítězných prací ze soutěže ekologického kresleného humoru pořádané Hnutím Brontosaurus.	160
1. - 15. 10. 2009	Výstava Soužití s velkými šelmami	Výstava Hnutí DUHA o problematice soužití lidí a velkých šelem v různých částech Evropy.	140
23. - 27. 11. 2009	Výstava Pohledy do přírody	Výstava vítězných prací ze 13. ročníku Fotosoutěže, vypisované každoročně Sdružením Mladých ochránců přírody ČSOP a Lesy ČR, s. p. Soutěž je podporována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.	200
2. - 20. 11. 2009	Předvánoční výstava UNICEF	Tradiční prodejní výstava blahopřání a dáreků UNICEF, podpora celosvětových programů na pomoc znevýhodněným dětem ve světě.	100
7. - 18. 12. 2009	Ochrana přírody a krajiny v České republice	Cílem výstavy je seznámit širokou veřejnost se základními principy, způsoby a povinnostmi státní ochrany přírody a krajiny v České republice včetně jejího zapojení na mezinárodní úrovni. Výstavu připravila Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky.	180
celkem			1 930

Vernisáž výstavy Podpisy slavných se těšila velkému zájmu veřejnosti.

foto: J. Havelková

Výstava Výtvarná recese představila vtipné výtvarné nápady všeho druhu. Autorem myšlenky byl malíř Mgr. Stanislav Příhoda (na snímku vpravo).

foto: J. Urban

Přírodovědně-vlastivědné vycházky

🕒 RNDr. Jana Havelková

Období s příznivým počasím využíváme pro pořádání přírodovědných a vlastivědných vycházek do okolí Vlašimi. Jsou určeny široké veřejnosti a jsou doprovázeny odborným výkladem.

Tabulka č. 15: Přehled vycházek.

termín	název vycházky	lektor	stručný popis	účast
19. 4. 2009	Den Země na Blaníku	Ing. Mgr. Martin Kloudys	Přírodovědná vycházka na Blaník u příležitosti Dne Země, infostánek s materiály ČSOP a CHKO Blaník.	25
24. 5. 2009	Okolím Louňovic	Ing. Mgr. Martin Kloudys, RNDr. Ivan Rozkošný	Vycházka u příležitosti Evropského dne parků pro přírodovědce a fotografy.	20
24. 10. 2009	Exkurze do zámeckého parku ve Vlašimi	Ing. Václav Bažant	Představení lokality Natura 2000 Vlašimská Blanice, chráněných druhů v parku, představení projektu obnovy přírodních prvků v parku.	24
celkem				69

dem. V roce 2009 se uskutečnily tři vycházky, kterých se celkem zúčastnilo sedmdesát osob. V době vycházky probíhající u příležitosti Dne Země na Blaníku jsme u parkoviště u Louňovic pod Blaníkem instalovali infostánek. Zhruba sto lidí využilo možnosti získat zde materiály ČSOP Vlašim a CHKO Blaník nebo průvodce po naučné stezce S rytířem na Blaník. Tuto akci podpořil Středočeský kraj.

Infostánek na začátku naučné stezky na Blaník navštívila řada kolemjdoucích. Mohli si podle svého zájmu vybírat z nabídky letáků.

foto: J. Havelková

Ing. Václav Bažant seznámil příchozí s další etapou rekonstrukce zámeckého parku ve Vlašimi.

foto: J. Pavelka

Pracovní dílny

🕒 RNDr. Jana Havelková

Smyslem pracovních dílen je vzájemné předávání zkušeností všech zúčastněných při zhotovování výrobků, hlubší vhled do tématu umožněný vlastním prožitkem a také praktická ochrana přírody. V roce 2009 jsme uspořádali jednu pracovní dílnu. Stloukání pračích budek a krmítek v Soběhrdech se celkem zúčastnilo třicet pět dospělých a dětí. Kromě budky nebo krmítka získali také návod na jejich stavbu a umístění. Také se seznámili s činností Záchranne stanice pro živočichy ČSOP Vlašim a některými jejími obyvateli.

V rámci pracovní dílny v Soběhrdech se účastníci seznámili s ježčím mládětem, které stráví zimu v Záchranne stanici pro živočichy a na jaře se vrátí zpět do přírody.

foto: P. Macháčková

Den Země 2009

Ⓜ RNDr. Jana Havelková

Cílem pořádání oslav Dne Země je seznámení široké veřejnosti s tímto u nás dříve opomíjeným svátkem, jeho myšlenkovým poselstvím a významem pro ochranu přírody.

Dubnové oslavy Dne Země ve Vlašimi probíhaly celý týden a nabízely řadu akcí pro děti i dospělé.

Na jednom stanovišti ekostezky děti sestavovaly dřevěné skládačky brouků a listů.

foto: J. Havelková

Návštěva Záchrané stanice pro živočichy je již tradiční součástí programu Týdne Země.

foto: J. Havelková

Během Dne Země byl otevřen i Starý hrad. Lákadlem pro malé návštěvníky byl výstup na věž.

foto: P. Havelka

Na Den Země 18. dubna byla pro rodiče a děti v ekocentru a zámeckém parku připravena ekostezka s úkoly. Malí a velcí společně určovali horniny, vyráběli větrníky nebo šňůrky z vlny, poznávali siluety ptáků a ptačí budky a plnili další úkoly. Oslavy Dne Země byly zakončeny divadelním představením O kohoutkovi a slepičce v podání Ochoťnického divadelního spolku Netopýr z Týnce nad Sázavou.

V neděli 19. dubna se konala přírodovědná vycházka na Velký Blaník pod vedením Ing. Mgr. Martina KlauDYse ze Správy CHKO Blaník. V době vycházky jsme u parkoviště u Louňovic pod Blaníkem instalovali infostánek, zhruba sto lidí využilo možnosti získat zde materiály ČSOP Vlašim a CHKO Blaník nebo průvodce po naučné stezce.

Dalšími akcemi v Týdnu Země byl Ekostan s informační kampaní pro veřejnost o třídění bioodpadu. Akce proběhla ve spolupráci s Ekodomovem Kutná Hora.

Zájem byl i o cestopisný ekovečer Za krásami Peru a Bolívie.

Akce pro rodiče s dětmi přichystal Rodičovský ekoklub Breberky. Celý týden probíhaly také programy pro školy a prohlídky Záchrané stanice pro živočichy s průvodcem.

Všechny akce v Týdnu Země proběhly díky podpoře Města Vlašimi a Středočeského kraje.

Knihovna přírodovědné a regionální literatury

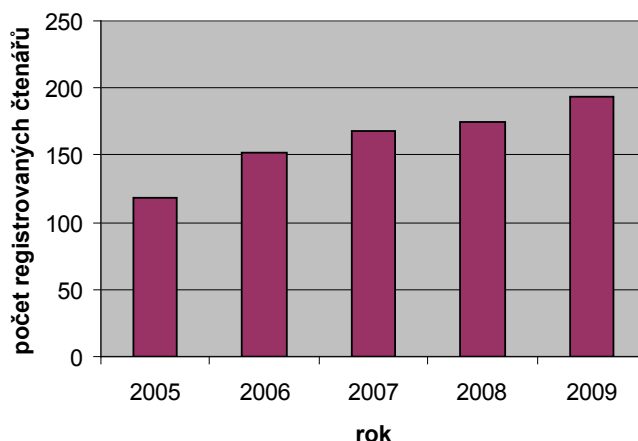
Ⓜ RNDr. Jana Havelková

Knihovna Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim se zaměřuje na přírodovědné, ekovýchovné a regionální publikace. V současné době je zaevidováno 4 670 knih, což od roku 2008 představuje nárůst o 182 knih. Dále je zaevidováno 164 videokazet a 127 CD a DVD. Během roku 2009 se do knihovny přihlásilo devatenáct nových čtenářů, takže jich celkem evidujeme již 194. V roce 2009 si zájemci vypůjčili celkem 231 publikací.

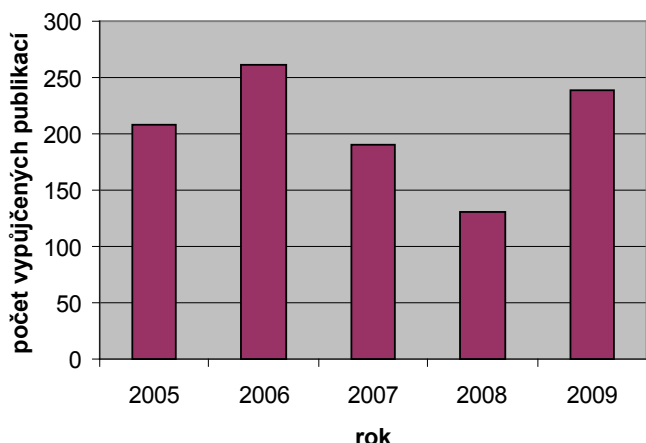
V knihovně si lze také vybírat z několika desítek přírodovědných, regionálních nebo ekologicky zaměřených periodik. Knihovna je pro veřejnost otevřena pravidelně každou středu od 13 do 17 hodin, v jinou dobu po předchozí domluvě. Seznam všech titulů je zveřejněn na webových stránkách www.csopvlasim.cz v sekci Knihovna, takže čtenář/ka má možnost si samostatně vyhledat požadovanou publikaci. Knihovna nabízí i možnost dálkové vypůjčky - zaslání knih poštou.

Provoz knihovny a pořizování nových publikací podpořil Středočeský kraj.

Graf č. 8: Knihovna – Růst počtu registrovaných čtenářů v Knihovně

Graf č. 9: Knihovna – Počty vypůjčených publikací v uplynulých pěti letech.

Ekoporadenství

Mgr. Jan Urban

Ekologické poradny významně pomáhají utvářet odpovědnost obyvatelstva vůči životnímu prostředí. ZO ČSOP Vlašim tak činí již od roku 1999, jsme zakládajícím členem Sítě ekologických poraden STEP. Náš ekoporadce Jan Urban je členem jejího výkonného výboru. V roce 2009 jsme spolupracovali na dvou velkých celorepublikových projektech STEP („Poradenství pro udržitelnou spotřebu“ a „Poradenství – metody, příklady, certifikace“) a dále na projektu „Vzdělávání a rozvoj odborných znalostí a kompetencí zaměstnanců nevládních neziskových organizací“, jehož nositelem je Ekologický právní servis Brno.

V roce 2009 jsme poskytli na 708 přímých vyžádaných zaregistrovaných konzultací (vč. knihovnických služeb), což obnáší přes 57 hodin čistého času, dále 78 akcí vyšších forem systémového ekoporadenství (analýzy stavu zeleně, biologické průzkumy a hodnocení, naturová hodnocení apod.), obnášejících 418 hodin práce. Konzultace se nejčastěji týkaly tradičně zvířat (90 %), zbytek se týkal ochrany přírody, zeleně a nakládání s odpady). Klienti mohou v ekoporadně dále získat informace z dalších oblastí životního prostředí a udržitelného rozvoje (např. ekologické zemědělství a biopotraviny, domácí

Účastníci tématického týdne, který se věnoval fair trade a bio výrobkům, při ochutnávce čokolády. foto: J. Urban

ekologie, alternativní zdroje energie, třídění odpadů a další). Ekoporadnu Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim využívají také žáci a studenti vlašimských základních a středních škol pro podklady do referátů, projektů a seminárních prací. Naše ekoporadna nabízí také knihovnické služby, o těch více v kapitole Knihovna.

Kancelář ekoporadny se nachází v přízemí u samého vstupu do budovy ekocentra, má vlastní e-mailovou adresu ekoporadna@csop.cz a dotazníkové rozhraní pro přímé dotazování na internetových stránkách www.csopvlasim.cz. Ve vstupním průjezdu ekocentra na dvou panelech nabízíme informace formou letáků. Vybrané ekoporadenské činnosti v roce 2009 finančně podpořily Středočeský kraj a Ministerstvo životního prostředí.

V rámci aktivit ekoporadny jsme také v roce 2009 mapovali naučné stezky v jihovýchodní části Středočeského kraje (obce s rozšířenou působností Benešov, Čáslav, Kutná Hora, Říčany a Vlašim). Aktuálně registrujeme 30 funkčních vyznačených naučných stezek v celkové délce 154 km pro pěší a 151 km pro cykloturisty. Na mapování se jako dobrovolník opět podílel p. Zdeněk Frühauf z Vlašimi. Stav naučných stezek v tomto regionu je poměrně dobrý, některé vyžadují každoroční pravidelnou údržbu či generální opravu. V průběhu roku 2009 vznikla zcela nová naučná stezka Živý skanzen v okolí Křišnova dvora v Městečku u Postupic.

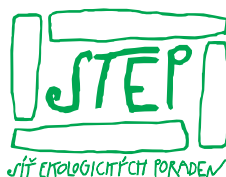

V průběhu roku jsme asistovali při nominaci dubu u Postupic v anketě Strom roku 2009, kterou pořádá Nadace Partnerství. Nominaci dubu, který do ankety navrhla paní Věra Černá z Benešova, se podařilo probojovat mezi dvanáct finalistů.

foto: J. Urban

Tabulka č. 16: Počet poskytnutých evidovaných ekorad na základě vyžádaných konzultací (včetně knihovny) a vyšších forem poradenství v letech 2006 – 2009.

Rok	Počet
2006	861
2007	516
2008	1108
2009	786

Ekoobchůdek

Mgr. Jan Urban

V prostorách ekoporadny působí od roku 2006 ekoobchůdek. Sortiment, který postupně rozšiřujeme, je zaměřen na literaturu, certifikované zboží (bio, BDIH, fair trade, v roce 2009 nově Ekologicky šetrný výrobek – EŠV), konopný sortiment (potraviny, kosmetika, textilie), ekodrogerii a regionální výrobky. U nás se může nakoupit například:

- přírodovědná a regionální literatura a plakáty,
- ekopedagogická literatura a školní pomůcky,
- řemeslné výrobky do zahrady (budky, krmítka apod.),
- biopotraviny,
- ekologické čisticí prostředky,
- hygienické potřeby z biobavlny a ekopleny,
- léčivá konopná kosmetika
- kontrolovaná přírodní kosmetika (certifikát BDIH),
- nápoje s extraktem z květů konopí setého,
- konopný textil a praktické doplňky (peněženky, ledvinky, batůžky apod.)
- drobné kuchyňské náčiní a dětská kuchyňka z certifikovaného dřeva (FSC),
- výrobky původem z Podblanicka (med, prstýnky, náramky, přívěšky, svíčky, čepice, obrazy),
- část sortimentu okrasných dřevin z naší školky a další výrobky a potraviny.

Tabulka č. 17: Srovnání druhů zboží nabízeného v ekoobchůdku v letech 2006 až 2009.

Druh zboží	2006	2007	2008	2009
Přírodovědná a regionální literatura, plakáty	93	97	71	78
Ekopedagogická literatura a školní pomůcky	92	106	94	93
VHS, DVD, CD	13	13	10	10
Řemeslné výrobky (do zahrady, místní, bižuterie, obrazy, textil ap.)	46	65	56	57
Potraviny (většina v biokvalitě, část fair trade)	93	111	160	189
Ekologické čisticí prostředky, dámské hyg. prostředky, ekopleny ap.	14	22	32	40
Kosmetika (většina s certifikátem BDIH)	-	61	106	105
Výrobky z certifikovaného dřeva (FSC)	-	-	17	17
Okrasné dřeviny	-	51	60	20
Celkem	351	526	606	609

Ekoobchůdek nabízel v roce 171 titulů literatury, 189 druhů potravin (vesměš v biokvalitě) a přes 140 druhů drogistického k přírodě šetrného zboží.

foto: J. Urban

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

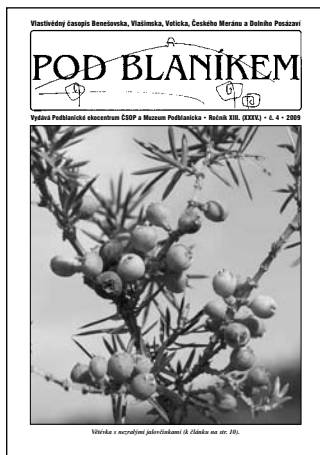
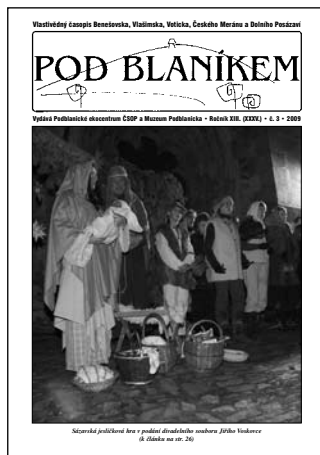
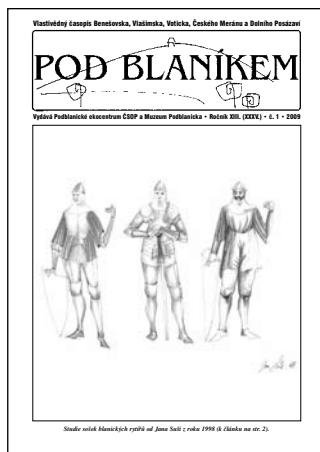
Mgr. Jan Urban

Periodika ČSOP Vlašim

Časopis Pod Blaníkem

V roce 2009 vycházel vlastivědný čtvrtletník Pod Blaníkem již třináctým rokem od obnovení jeho vydávání. Svým obsahem sleduje oblasti Benešovska, Vlašimska, Voticka, Českého Meránu a Dolního Posázaví. První číslo vyšlo v roce 1921 a po padesátileté odluce bylo roku 1997 jeho vydávání obnoveno. Vydavateli jsou Český svaz ochránců přírody Vlašim a Muzeum Podblanicka ve spolupráci se Správou Chráněné krajinné oblasti Blaník. Administraci časopisu zajišťuje Dagmar Tlustošová, redakční rada pracuje ve složení (abecedně): Mgr. Radovan Cáder, Prof. RNDr. Lubomír Hanel, CSc., Mgr. Václav Kovařík, PhDr. Jindřich Nusek, Ing. Pavel Pešout (šéfredaktor), PhDr. Ivana Preislerová, Slávka Rýdlová, Milan Štědra, Mgr. Jan Urban, PhDr. Libuše Vaňová a Ing. Jana Zmeskalová.

Časopis připravuje do tisku Jana Sobíšková z QT studia s. r. o. Praha na základě podkladů připravených Janem Urbanem, časopis tiskne VaMB s. r. o. Štěchovice. Časopis lze zakoupit na celkem 19 prodejních místech (v Benešově, Jankově, Kamberku, Kondraci, Křížově, Louňovicích pod Blaníkem, Načeradci, Neveklově, Praze, Pravoníně, Ratměřicích, Veliši, Vlašimi, Voticích a ve Zvěstově) a má 27 předplatitelů. Časopis se v počtu cca 650 ks zdarma distribuuje členům ČSOP Vlašim a Klubu přátel Podblanické galerie, sponzorům, obcím a dalším veřejným institucím na Podblanicku (školy, knihovny apod.).

Ročně vyjdou vždy čtyři čísla s příspěvkem o přírodě, krajině, životním prostředí, historii, kultuře i současném dění na Podblanicku, vše bohatě doplněno fotografiemi a ilustracemi.

Formát B5, černobílá obálka, rozsah 25 až 37 řádných stran a 8 až 16 stran přílohy, náklad po 1 200 ks, cena: 18 Kč, ISSN 1213-1040, evidenční číslo MK ČR E 10738.

Zpravodaj Středočeské mrkvičky

Zpravodaj sítě MŠ obsahuje informace o vzdělávacích akcích, literatuře a je vždy souhrnem materiálů ze setkání členských MŠ. Zpravodaj vydává ZO ČSOP Vlašim za finanční podpory Středočeského kraje.

Formát A4, černobílý, cca 18 stran, náklad cca 150 ks, zdarma, ISSN 1801-6596, evidenční číslo MK: ČR E 16479.

Samostatné publikace

Blaniční rytíři (1999 – 2008)

V publikaci, kterou sestavili Dagmar Tlustošová, Pavel Pešout a Jan Urban, je shrnuto desetiletí udělování ocenění Blaničtí rytíři. Jsou zde přehledně uvedeny všechny informace o udělování ocenění vč. jeho pravidel, přehledu vyhlašovatelských organizací, popisu ocenění atd. Zejména však v publikaci najdeme třicet dosavadních nositelů ocenění Blaničtí rytíři.

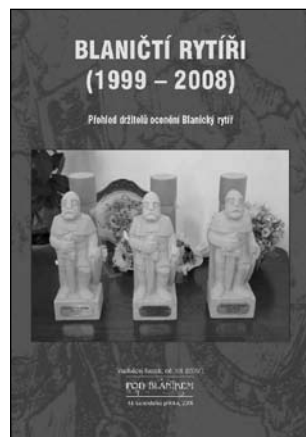
U každého je uveden výtah z nominačního textu (tedy důvodu ocenění) a jeho fotografie. Jsou zde také publikovány fotografie ze slavnostního udělování cen a vybrané projevy hostů. Publikaci, kterou společně vydaly Český svaz ochránců přírody Vlašim a Muzeum Podblanicka, vyšla jako 14. samostatná příloha časopisu Pod Blaníkem.

Formát B5, plnobarevná publikace, vázaná, 56 stran, 4 barevné a 47 černobílých obrázků, náklad 700 ks, cena 54 Kč. ISBN: 978-80-86327-75-4, 978-80-86452-22-7.

Jan Heřman:

Z ikonografie středního Posázaví

Kniha popisuje lokality Posázaví od Kácova přes Český Šternberk, Měchnov, Divišov, Otryby, Soběšín, Rataje nad Sázavou, Talberk, Sázavu, Zlenice, Chocerady, hrad Čejchanov, Komorní Hrádek, hrad Dubou, Lštění, Čerčany, Pyšely, Mrač, Poříčí nad Sázavou, Zbořený Kostelec až po Týně nad Sázavou.

Obsahuje soupis dostupné ikonografie a čerpá z rozsáhlého archivu autora. Obrazové přílohy jsou většinou veřejnosti téměř neznámé, některé jsou reprodukovány poprvé od svého vydání. Publikace seznamuje také s mnoha osobnostmi, které se zabývaly zdejší krajinou. Autor pochází z Českého Šternberka, věnuje se malbě a grafice a svoji dovednost a znalosti zúčtovává v sérii rekonstrukčních kreseb historických objektů v Posázaví, a odhaluje tak čtenářům neznámé a zasvěcené pohledy na již dávno zaniklý svět. Knihu vydaly Český svaz ochránců přírody a Muzeum Podblanicka Vlašim jako jubilejní 15. samostatnou přílohu časopisu Pod Blánkem.

Formát B5, vázaná, 144 stran, 120 obrazových příloh, náklad 500 ks, cena 165 Kč. ISBN: 978-80-86327-77-8, 978-80-86452-24-1.

Václav Zemek: Opomíjená místa na Podblanicu II.

Netradiční průvodce po zajímavých přírodních a historických lokalitách v okolí bájné hory Blaník (Spravedlnost u Vlašimi, Čechtice, Jankov, Jemniště, Kondrac, Kladruby, Křivsoudov, lom u Křížova, přírodní památka Podlesí, Pravonín, Načeradec, Růžkovy Lhotice, Soutice, Trhový Štěpánov, přehrada Švihov) se neomezuje pouze na obvyklý výčet základních encyklopedických informací, ale texty jsou doplněny řadou zajímavostí včetně dochovaných pověstí. Publikace, která vyšla v rámci projektu Kraj blanických rytířů spolufinancovaným Evropskou unií a Středočeským krajem, se stane vítanou další pomůckou při výletech, a to nejen turistům, kteří sem zavítají, ale i všem místním zájemcům o vlastivědu.

Formát A5, plnobarevná publikace, brožovaná vazba, 32 stran, 52 barevných fotografií, 17 map, 4 reprodukce, náklad 2 000 ks, cena 32 Kč. ISBN: 978-80-86327-78-5.

Václav Kovařík: Konopištský park

Již šestou publikaci v rámci edice Přírodou Podblanicka vydaly společně Český svaz ochránců přírody Vlašim a Muzeum Podblanicka. Jejím cílem je seznámit veřejnost s historií a současným stavem konopištského parku, který se svým významem a rozlohou řadí na jedno z předních míst v České republice a spolu se zámkem je od 1. ledna 2002 národní kulturní památkou. Prostřednictvím map, fotografií a popisu procházkových tras návštěvníkům umožňuje spolehlivou orientaci v areálu o rozloze 340 ha a poskytuje základní informace o důležitých přírodních a kulturních objektech. V mapkách jsou čísla označena místa výskytu jednotlivých druhů a kultivarů dřevin, při-

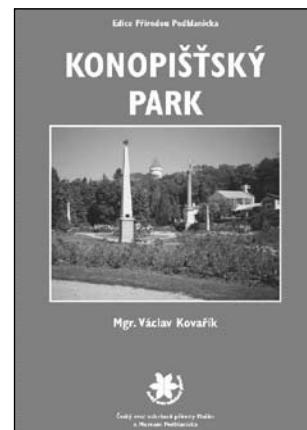
čímž se může jednat o jedince, skupinu, nebo o větší souvislý porost. Pod stejným číslem, jaké je v mapce, najdeme příslušné jméno dřeviny v abecedně řazeném seznamu. Za jmény stromů jsou většinou v závorkách uvedena čísla, která vyjadřují obvod kmene v centimetrech u nejmenších jedinců, naměřený ve výšce 130 cm nad zemí. Vyznačeny jsou hlavně druhy cizokrajného původu a domácí dřeviny ve vynikajícím vzrůstu; zaznamenán je stav parku v období 2005 – 2009.

Publikace byla spolufinancována Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v rámci osy IV LEADER Programu rozvoje venkova ČR, vyšla také za podpory Města Benešov.

Formát B5, plnobarevná obálka, brožovaná vazba, 124 stran, 86 černobílých fotografií a map a 32 barevných fotografií, náklad 1 500 ks. ISBN: 80-86327-76-1, 978-80-86452-25-8.

Lubomír Hanel (ed.): Lampetra VI.

Tento sborník je tradičně věnován publikování originálních vědeckých příspěvků, týkajících se výzkumu a ochrany biodiverzity tekoucích a stojatých vod. Toto číslo je sestaveno celkem z jedenácti článků, na nichž se podílelo čtrnáct autorů. Jako obvykle je několik článků tematicky věnováno mihulovcům. Do sborníku byly tentokrát zahrnuty i interdisciplinární příspěvky J. Andresky, které jsou exkurzem do historických pramenů z 16. a 17. století, kde se dočítáme vůbec první informace o mihulích z našeho území. Této třídě obratlovců se věnoval tentýž autor také v pozoruhodné etymologické analýze názvů mihulí v českém jazyce a jazycích evropských. R. Šanda a J. Vukič kompletně zpracovali sbírkový materiál mihulí uložený v depozitáři Národního muzea v Praze. Dva další články jsou věnovány u nás kriticky ohrožené mihuli ukrajinské. V prvním J. Křesina předkládá podrobnou analýzu změn využití krajiny v povodí Račího potoka v okolí Velkých Losin a vliv těchto změn na vývoj populace mihule ukrajinské. V následujícím článku autorů J. Křesiny a J. Hradeckého jsou uvedeny výsledky podrobných výzkumů charakteristik biotopu larev mihule ukrajinské v této jediné lokalitě jejího výskytu v České republice. Zde zveřejněné zcela nové informace mohou přispět k optimalizaci ochrannářského managementu této unikátní lokality. Blok článků věnovaných rybám začíná zajímavou studií J. Andresky analyzující Klaretův Glosář ze 14. století, kde se nachází vůbec nejstarší záznam názvů ryb v českých zemích. Podrobné zpracování takovýchto historických pramenů je mimořádně cenné, protože nejen, že vypovídá o tehdejších znalostech naší ichtyofauny, ale lze získat i určité postřehy o výskytu některých druhů v našich vodách v dávné minulosti. S. Lusk, B. Lojkásek a V. Lusková shrnuli poznatky o stavu populací vranky

ČSOP VLAŠIM

pruhoploutvé (*Cottus poecilopus*) v systému odchovných potoků na Moravě. Prezentované výsledky lze dobře využít i v praktické ochraně tohoto druhu. Závěr bulletinu tvoří rozsáhlejší článek L. Hanela, J. Plíšíla a J. Nováka, který poprvé přináší kompletní soupis ichtyofauny Evropy a okolních moří a obsahuje 1 915 druhů sliznatek, mihulí, paryb a paprskoploutvých ryb.

Publikace vyšla v rámci programu ČSOP „Ochrana biodiverzity“, podpořeného Lesy ČR s. p. a MŽP ČR.

Formát A5, plnobarevná obálka, brožovaná vazba, 184 stran, 86 černobílých fotografií a map a 32 barevných fotografií, náklad 750 ks, cena 80 Kč. ISBN: 80-86327-79-2.

Kateřina Červenková (ed.):

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta ve Středočeském kraji 2009 – 2010 (Katalog vzdělávacích programů, kurzů, seminářů a dalších služeb pro školy)

Přehled služeb EVVO poskytovaných středisky environmentální výchovy ve Středočeském kraji. Obsahuje nabídky výukových programů, soutěží, seminářů, kurzů a konferencí i adresář středisek EVVO ve školním roce 2009/2010. Vydání publikace financoval Středočeský kraj.

Formát A5, plnobarevná publikace, brož. vazba, 56 stran, náklad 1 500 ks, zdarma. ISBN: 978-80-86327-81-5.

Letáky

Žába na silnici

Obojživelníci se každý rok přemisťují ze svých zimovišť k různým vodním plochám, kde kladou svá vajíčka a rozmnožují se. Na svých cestách často překonávají i nebezpečné úseky silnic. Mnoho žab a čolků však zbytečně zahyne pod koly projíždějících vozidel. Leták k této problematice byl vydán díky finanční podpoře Středočeského kraje.

Formát A4 (složený na 1/3 A4), plnobarevný leták, náklad 2 000 ks.

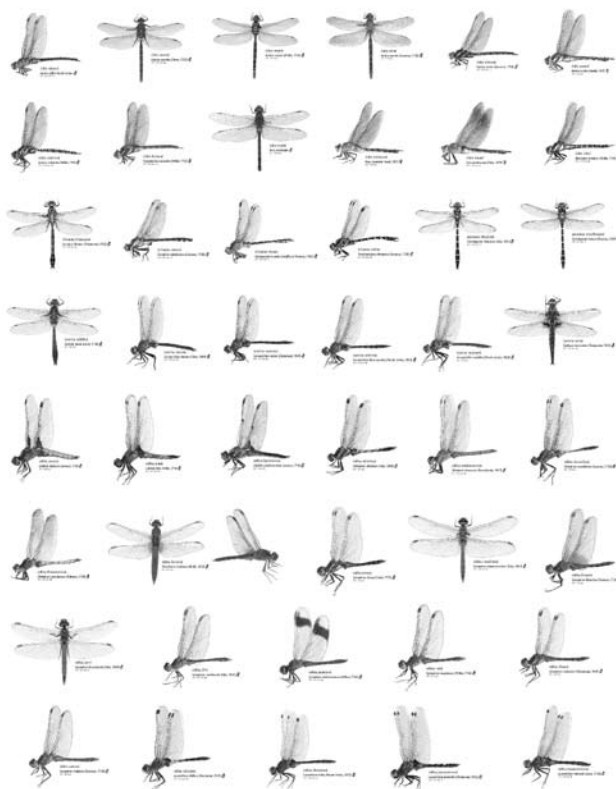
Plakáty

Vážky České republiky – Různokřídlice, Stejnokřídlice

V rámci programu ČSOP „Ochrana biodiverzity“, podpořeného Lesy České republiky, s. p. a Ministerstvem životního prostředí, vyšly dva plakáty s fotografiemi vážek autorů Aleše Dolného a Dana Bárty.

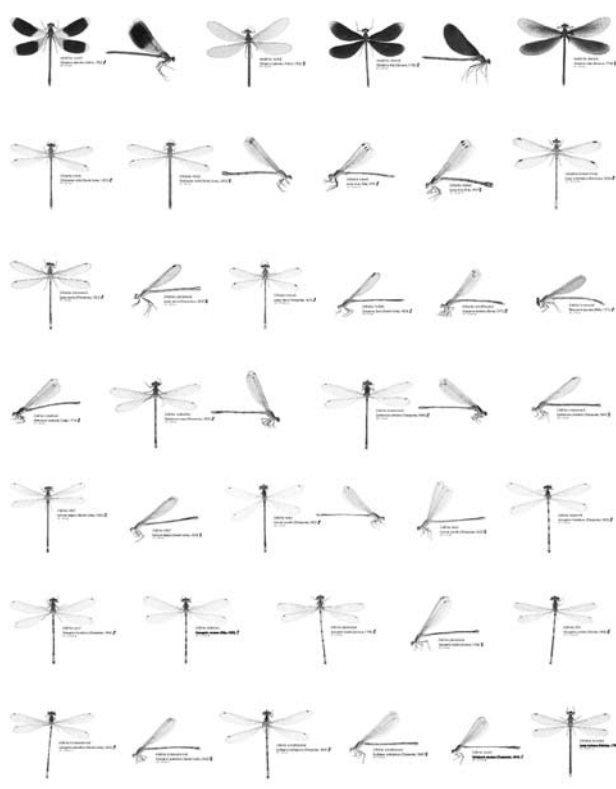
Formát A1, plnobarevný tisk, náklad po 2 000 ks.

VÁŽKY ČESKÉ REPUBLIKY – Různokřídlice

Vydán v rámci programu ČSOP s finanční podporou Ministerstva životního prostředí, Lesy České republiky, s. p. a Ministerstvem životního prostředí. 22 000 Břevnovská, 165, 220 01 Břevno, tel. 371 311 900, fax 371 311 901, e-mail: info@lesy.cz, www.lesy.cz, IČ: 220 000 000, zapsáno v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze, číslo 142/2006/Sb. J. Inzerce: 100 Kč/řádek/10 dní.

VÁŽKY ČESKÉ REPUBLIKY – Stejnokřídlice

Vydán v rámci programu ČSOP s finanční podporou Ministerstva životního prostředí, Lesy České republiky, s. p. a Ministerstvem životního prostředí. 22 000 Břevnovská, 165, 220 01 Břevno, tel. 371 311 900, fax 371 311 901, e-mail: info@lesy.cz, www.lesy.cz, IČ: 220 000 000, zapsáno v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze, číslo 142/2006/Sb. J. Inzerce: 100 Kč/řádek/10 dní.

Ochrana zvířat na stavbách

Plakát s náměty na opatření k ochraně volně žijících druhů zvířat při stavební činnosti byl vydán díky finanční podpoře Středočeského kraje.

Formát A2, plnobarevný kreslený plakát, autor kresby Luděk Slezák, náklad 10 000 ks.

Revitalizace vodních toků

Revitalizace je vodohospodářská činnost, při níž se technicky upravené koryto nahrazuje novým korytem, přírodě blízkým. Plakát k této problematice byl vydán díky finanční podpoře Středočeského kraje.

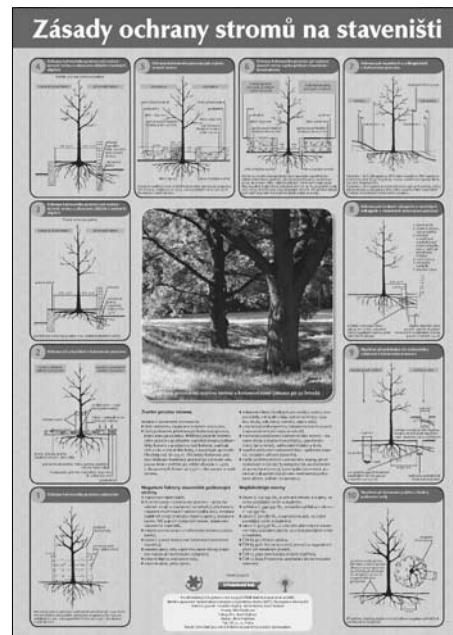
Formát A2, plnobarevný plakát, náklad 3 000 ks.

Jak vypadá zdravý les?

Plakát s ukázkou lesních pater a ukázkou atributů zdravého lesa byl vydán díky finanční podpoře Středočeského kraje.

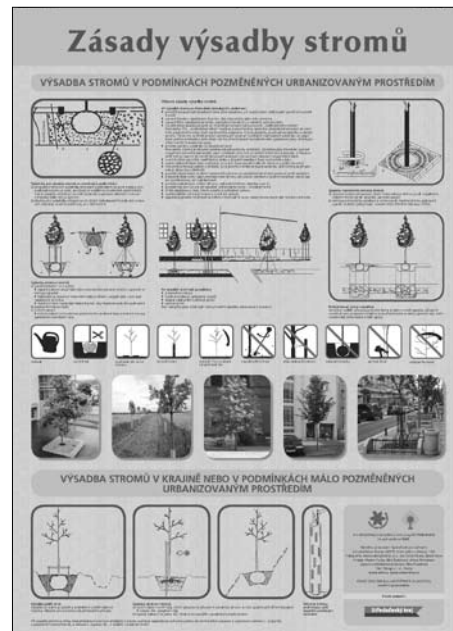
Formát A2, plnobarevný kreslený plakát, autorka kreseb Lenka Suchanová, náklad 3 000 ks.

Zásady ochrany stromů na staveništi

Plakát s ukázkami praktické ochrany stromů na staveništi byl vydán ve spolupráci s občanským sdružením Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu. Plakát finančně podpořil Středočeský kraj.

Formát A1, plnobarevný plakát, náklad 5 000 ks.

Zásady výsadby stromů

Plakát se zásadami a ukázkami sázení stromů ve městech byl vydán ve spolupráci s občanským sdružením Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu. Plakát finančně podpořil Středočeský kraj.

Formát A1, plnobarevný plakát, náklad 2 000 ks

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

 Kamberk

www.blanicti-rytiri.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

 Kondrac
ubytování | aktivity

www.blanicti-rytiri.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

 Louňovice pod Blaníkem

www.blanicti-rytiri.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

 Načeradec

www.blanicti-rytiri.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

 Pravonín

www.blanicti-rytiri.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

 Ratměřice

www.blanicti-rytiri.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

 Trhový Štěpánov

www.blanicti-rytiri.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Veliš

www.blanicti-rytiri.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

 Město Vlašim

www.mesto-vlasim.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Tipy na výlety

INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI
OPRAVĚNÝM ROZVOJEM
UNĚ Z EVROPSKÉHO FONDU PRO
REGIONÁLNÍ ROZVOJ

ČSOP
STŘEDNÍ
ČESKO

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

**Cyklistické
a pěší trasy**

INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI
OPRAVĚNÝM ROZVOJEM
UNĚ Z EVROPSKÉHO FONDU PRO
REGIONÁLNÍ ROZVOJ

ČSOP
STŘEDNÍ
ČESKO

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Příroda a krajina

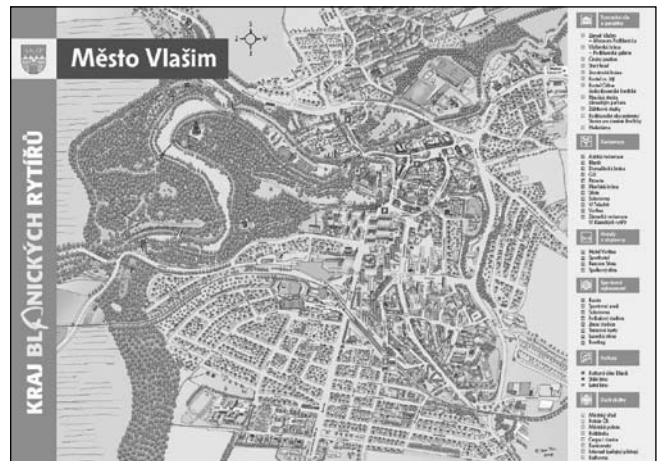
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI
OPRAVĚNÝM ROZVOJEM
UNĚ Z EVROPSKÉHO FONDU PRO
REGIONÁLNÍ ROZVOJ

ČSOP
STŘEDNÍ
ČESKO

Propagační tiskoviny Kraje blanických rytířů

V roce 2009 vyšla řada tiskovin pro naše partnery (Kamberk, Kondrac, Louňovice pod Blaníkem, Načeradec, Právoňín, Ratměřice, Trhový Štěpánov, Veliš, Vlašim – skládačky složené na 1/3 formátu A4, plnobarevné, každá v nákladu 3 000 ks) a zcela nové specializované plnobarevné brožurky s tipy na výlety a cyklo- a pěšími trasami (1/3 formátu A4, náklad po 20 000 ks). Dále jsme vydali oboustranné plnobarevné trhací mapy regionu (formát A4, náklad 40 000 ks), plnobarevný kalendář na rok 2010 (A3, náklad 1 200 ks), plnobarevný leták Příroda a krajina (složený na 1/3 formátu A4, náklad 10 000 ks), Podblanické pexeso (náklad 5 000 ks) a dotisky pohlednic (náklad 15 000 ks) a samolep (náklad 5 000 ks).

Vydali jsme také druhé číslo turistického občasníku Kraj blanických rytířů, který je určen zejména návštěvníkům našeho kraje. Přináší aktuální informace o možnostech trávení volného času na Podblanicku, nabídky výletů, reportáže ze zajímavých míst a pozvánky na akce (formát A3, plnobarevný tisk, náklad 20 000 ks).

INTERNETOVÉ STRÁNKY

Mgr. Petra Macháčková, DiS.

V roce 2009 naše webové stránky otevřelo 12 713 osob (34,8 návštěv denně), což je téměř o polovinu méně než v roce 2008, kdy bylo zaznamenáno 22 535 přístupů – viz tabulka č. 18. Na grafu č. 9 jsou znázorněny návštěvy v jednotlivých měsících. Nejvíce návštěv (108) jsme zaznamenali 3. listopadu 2009 – termín souvisí s konáním IX. Pedagogické konference. Druhá nejvyšší návštěvnost byla zaznamenána na Den Země 22. dubna 2009 (101 návštěv). Před Dnem Země bylo zaznamenáno zvýšená návštěvnost na stránkách. Nejnižší návštěvnost byla – stejně jako v předchozích letech – o letních prázdninách (červenec, srpen).

Titulní stránka byla po celý rok průměrně jednou týdně aktualizována. Největší změnou prošla sekce „O nás“, která byla aktualizována, a byly přidány také zcela nové kapitoly např. o historii budovy Podblanického ekocentra.

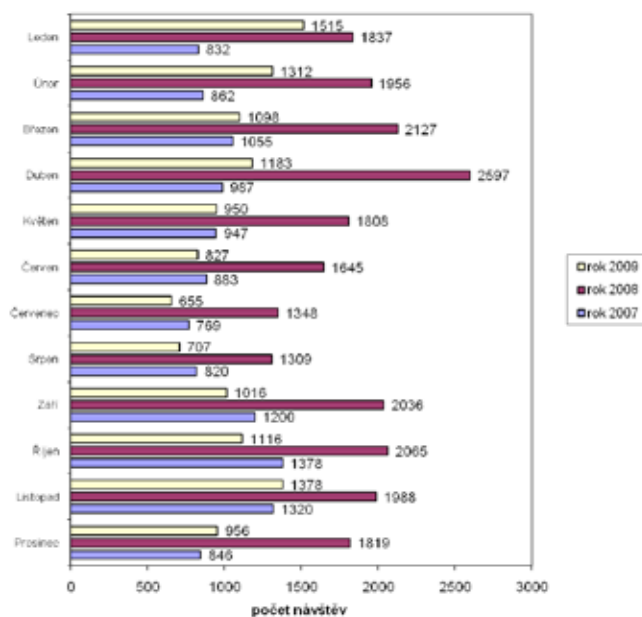
Stránky slouží jako informační zdroj o ZO ČSOP Vlašim pro širokou veřejnost (aktuální informace o pořádaných akcích, výstavách, workshopech, tiskové zprávy, informace o činnosti ZO ČSOP Vlašim, ekoporadna), školy (aktuální nabídka výukových programů, seminářů, soutěží atp.), studující (možnosti brigád, stáží, praxí a vedení odborných prací), děti (informace z oddílů Mladých ochránců přírody, novinky ze Stanice pro handicapované živočichy, informace o soutěžích) a další z řad veřejné správy, zemědělců, podniků atp.

Tabulka č. 18: Počet návštěv za rok 2009 klesl zhruba na úroveň roku 2007.

rok	rok 2007	rok 2008	rok 2009
návštěv celkem	11 899	22 535	12 713

Graf č. 9: Návštěvnost na www.csopvlasim.cz se v roce 2009 pohybovala na úrovni roku 2007. Největší návštěvnost byla zaznamenána v lednu a listopadu. V listopadu webové stránky využívali zájemci o IX. Pedagogickou konferenci – naši zde program, přihlášku i instrukce. V dubnu sloužily jako zdroj informací o pořádaných akcích ke Dni Země.

Porovnání návštěvnosti webu v letech 2007, 2008 a 2009

Středisko environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

ewvo@csop.cz

Mgr. Kateřina Červenková

- vedoucí střediska
- koordinátorka projektu OP VK
(777 800 461)

katka.cervenkova@csop.cz

Mgr. Petra Macháčková, DiS.

- zástupkyně vedoucí střediska
- práce s pedagogy (DVPP)
- koordinátorka Specializačního studia pro školní koordinátory EVVO
- Středočeská Mrkvička
- výukové programy, Expedice 4P
- web

petra.machackova@csop.cz

Mgr. Lenka Suchanová

- výukové programy - koordinátorka
- Ekologická olympiáda

lenka.suchanova@csop.cz

RNDr. Jana Havelková

- lektorka výukových programů
- akce pro veřejnost
- výstavy
- knihovna
jana.havelkova@csop.cz

Jiří Pavelka

- lektor výukových programů

jiri.pavelka@csop.cz

Ing. Jana Dufalová

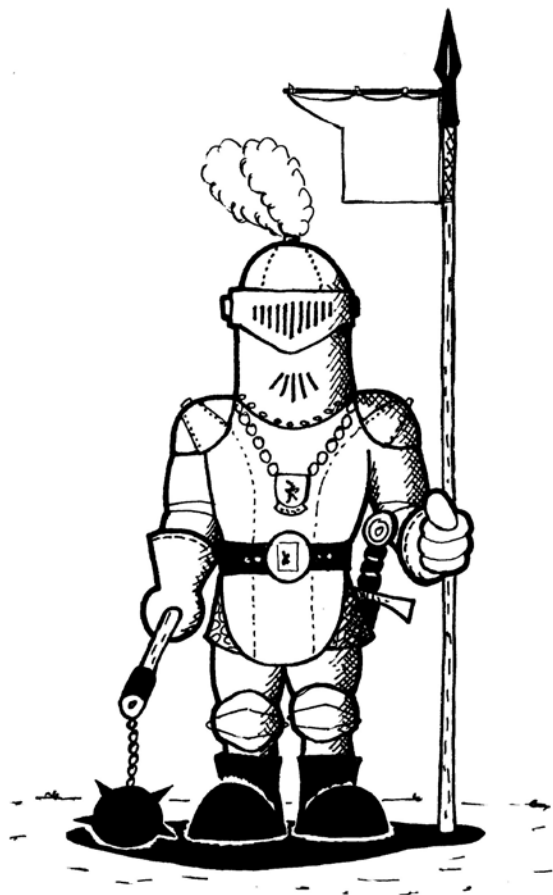
- lektorka výukových programů

- M.R.K.E.V.

jana.dufalova@csop.cz

Součástí aktualizace sekce „O nás“ je i přehled pracovníků a pracovníc ZO ČSOP Vlašim s fotografiemi, popisem činností a kontakty.

REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Blanický rytíř

① Ing. Pavel Pešout

V roce 2009 bylo již po jedenácté uděleno ocenění Blanický rytíř třem fyzickým osobám, které se významně zasloužily o ochranu a rozvoj přírodního a kulturního dědictví Podblanicka. Při této příležitosti byla také vydána publikace k uplynulému desetiletí vyhlásování tohoto ocenění (viz Publikáční činnost – Samostatné publikace).

Ocenění udělují navrženým kandidátům neziskové organizace Podblanicka, konkrétně Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim (administrátor ceny), občanské sdružení Chlum Čerčany, Vlastivědný klub P.A.N. Vlasáka Vlašim, Vlastivědný klub Votice, Vlastivědný klub Český Merán, o. p. s. Český Merán, Klub mladých Sedlec-Prčice, Sdružení Přátel Chotýšan, Český svaz ochránců přírody Benešov, Český svaz ochránců přírody Kladruby, Český svaz ochránců přírody Sázava, Český svaz ochránců přírody Střítež, Český svaz ochránců přírody Votice, Vlastivědný klub Šternberk, Vlastivědný klub Týnec nad Sázavou a okolí, Podblanický vědeckotechnický klub železniční, Podblanické infocentrum, občanské sdružení Podblanickem, Vlašimské hudební mláďa a Vlašimská astronomická společnost

V letošním roce porota vybírala ze tří desítek nominací, z čehož v devíti případech šlo o nominace z loňského roku. O ocenění rozhodla porota složená ze zástupců jednotlivých nevládních organizací. Její práce byla velmi obtížná a nakonec

rozhodla o udělení ceny těmto třem nominovaným (seřazeni dle abecedy):

Barbora Čmelíková z Bukovan u Týnce nad Sázavou za dokončené dílo,

MVDr. Jiří Hostek za celoživotní dílo,

PhDr. Pavel Radoměřský, CSc., in memoriam za celoživotní dílo.

Slavnostního udělování, které proběhlo v obřadní síni vlašimského zámku, se účastnilo na padesát hostů kulturního, společenského i politického života regionu. Na půdě města přítomně přivítal starosta Vlašimi Mgr. Luděk Jeništa. Pozvání přijali zástupci Parlamentu České republiky, krajské samosprávy, řada zástupců měst a obcí Podblanicka (jejich jménem promluvil starosta Týnce nad Sázavou Zdeněk Březina), ředitelé škol z Podblanicka a mnoho dalších hostů.

V roce 2009 obdrželi ocenění Blanický rytíř Pavel Radoměřský, in memoriam (cenu převzala starostka Louňovic Pod Blaníkem Růžena Kučerová), Barbora Čmelíková a Jiří Hostek. *foto: J. Havelková*

Slavnostní atmosféru vyhlásování přijímali členové Podblanického komorního sdružení v kvartetním obsazení Lenka Zemanová (flétna), Jitka Schůrková (violoncello), Petra Timková (housle) a Miloš Povolný (viola) v doprovodu rytířů ve zbroji. *foto: J. Havelková*

Blaničtí rytíři obdrželi již tradičně kromě pěkného diplomu každý svou originální hodnotnou pískovcovou sochu Blanického rytíře od akademického sochaře Daniela Talavery. Pořízení těchto soch sponzoroval generální sponzor udělování ocenění Blanický rytíř firma Rabbit a. s. Trhový Štěpánov.

Na závěr slavnostního aktu byla zveřejněna výzva k nominování na Blanické rytíře za rok 2009, kteří budou udělení na Velký pátek 2. dubna 2010. Nominována může být fyzická (nikoli tedy právnická) osoba, která se významně zasloužila o ochranu a rozvoj přírodního a kulturního dědictví Podblanicka. A to za mimořádný čin v uplynulém roce (popř. dokončený v uplynulém roce) nebo za celoživotní dílo (ve výjimečných případech může být ocenění uděleno in memoriam). Nominaci může podat kdokoli, tedy jednotlivý občan, obec, zájmový spolek písemně na adresu Podblanické ekocentrum ČSOP, Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim. Nominace musí obsahovat titul, jméno a příjmení kandidáta, datum jeho narození, odůvodnění nominace a jeho kontaktní adresu, popř. telefon. Uzávěrka nominací je na začátku března 2010.

Cyklorytíř je jeden ze symbolů Kraje blanických rytířů. foto: A. Rubešová

Kraj blanických rytířů

① Petr Zapletal, Mgr. Jarmila Klauďsová, Ing. Pavel Pešout, Ing. Karel Kříž

V roce 2009 pokračovala reklamní kampaň, spolufinancovaná z dotace Evropské unie přes Regionální operační program Regionu soudržnosti Střední Čechy.

Ve významném rozsahu se podařilo realizovat publicitu v redakčním prostoru médií. V elektronických médiích šlo o živou prezentaci regionu v pořadu Snídaně s Novou, natáčení a vysílání Toulavé kamery na ČT 1, několik rozhlasových pozvánek

do regionu v Českém rozhlasu, Country rádiu a rádiu Blaník. V oblasti tiskových médií jsme zajistili mimořádnou přílohu o Kraji blanických rytířů ve středočeské mutaci MF DNES a ve všech republikových mutacích deníku Deník (u nás Benešovský deník). Dále vyšly články v týdeníku Vlasta a dvouměsíčníku Můžeš.

Z dalších mediálních aktivit zmiňme ještě billboardové plochy u dálnice D1 a tábořské silnice, významně byla mediálně podpořena akce Blanický cyklorytíř prostřednictvím rozhlasové kampaně na rádiu Blaník. K nadregionálním aktivitám patří i účast na brněnském veletrhu cestovního ruchu Regiontour v lednu 2009.

V roce 2009 vyšla celá řada tiskovin. Pro naše partnery jsme vydali samostatné letáky partnerů (Kamberk, Kondrac, Louňovice pod Blaníkem, Načeradec, Právnovín, Ratměřice, Trhový Štěpánov, Veliš, Vlašim). Připravili jsme také zcela nové specializované brožurky s tipy na výlety i cyklo a pěšími trasami. Z tiskových materiálů jsme vydali ještě trhací mapy regionu, kalendář na rok 2010, leták Příroda a krajina, Podblanické pexeso i dotisky pohlednic a samolep. Václav Zemek připravil pokračování úspěšné publikace „Opomíjená místa na Podblanicku“, které vyšlo v létě 2009. Pokračovali jsme také s výrobou a distribucí dalšího čísla Rytířských novin, informující návštěvníky oblasti o aktuální turistické nabídce.

Projekt je postaven na partnerství Českého svazu ochránců přírody ve Vlašimi s obcemi Kamberk, Kondrac, Načeradec, Právnovín, Ratměřice, Veliš, městysem Louňovice pod Blaníkem, městem Vlašimí a Mikroregionem Český smaragd. Nově se k projektu přidaly také městyse Čechtice a Křivšoudov. K dalším partnerům patří např. Muzeum Podblanicka, Správa CHKO Blaník i někteří podnikatelé v ubytovacích službách.

Prezentace Kraje blanických rytířů na veletrhu Regiontour 2009. foto: L. Röschelová

**KRAJ
BLANICKÝCH
RYTÍŘŮ**

INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI
SPOLUFINANCOVÁNO EVROPSKOU
UNIÍ Z EVROPSKÉHO FUNDU PRO
REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Podblanická galerie ČSOP Vlašim

Mgr. Stanislav Příhoda, Mgr. Jan Urban

Podblanická galerie ČSOP v roce 2009 dovršila již čtvrtou sezónu své činnosti. Do galerijních sbírek přibyla řada exponátů regionálních autorů (např. Bárnet, Kraus, Tříška, Vondra a další) – v oddělení plastik se objevil patinovaný odlitek jezdecké sochy J. Žižky. Za nejdůležitější počín nutno považovat zřízení výstavního prostoru (deset oboustranných otočných panelů) pro 106 vynikajících grafických listů, které kdysi shromáždil kroužek Mladých přátel výtvarného umění – jde o autorsky výbornou uměleckou kolekci, za všechny autory jmenujme: Anderle, Kábrt, Janoušek, Mádl, Franta, Sůra, Šámal, Pilař, Herčík, Švensgír a další. Panely byly pořízeny díky finanční podpoře Města Vlašim. V roce 2009 galerijní objekt navštívila opět více než tisícovka návštěvníků.

Klub přátel Podblanické galerie (založený roku 2006) se v sezóně pravidelně schází každou středu na „Hodince v ateliéru“, kdy proběhla řada besed z různých oborů uměleckého života, obohacené i o promítání videozáznamů. Do galerijní knihovny přibyla řada nových publikací. Smutnou skutečností byl i fakt, že naše řady v roce 2009 navždy opustili aktivní členové Vladimír Motyčka a Zdeněk Nikodím.

V roce 2010 chystáme realizaci projektu Mapování výtvarného umění na Podblanicku, jehož součástí bude několik výstav a publikací.

Hlavní klubové akce Podblanické galerie ČSOP v roce 2009

- „Výtvarná recese“ – prázdninová výstava v Ekocentru (červenec – srpen), které se zúčastnilo 52 autorů, bylo vystaveno přes 90 velice zajímavých a zábavných exponátů.
- Natáčení České televize pro relaci „Barvy života“ o činnosti klubu i Podblanické galerie.
- Již XIII. ročník „Podblanického plenéru“ spojený s výstavou v zámeckém parku.

Vlašimská brána je sídlem Podblanické galerie.

foto: S. Příhoda

- Zájezd do Trhového Štěpánova na prohlídku starého židovského hřbitova, zakončený společenskou akcí na golfovém hřišti (díky manželům Voigstovým a Švajcrovým).
- „Příhoda a jeho hosté“ (3 generace rodu Příhodů) – kulturní akce pro Podblanicko v Podblanickém ekocentru ČSOP Vlašim. Finanční výtěžek byl věnován na rozvoj Podblanické galerie.
- Návštěvy dětí z mateřských škol na prohlídce galerie a na besedě s malířem S. Příhodou.

Děti z MŠ na besedě v Podblanické galerii.

foto: L. Zapletalová

Podblanická galerie ČSOP Vlašim Stálá výstava podblanických umělců ve Vlašimské bráně.

Návštěvní doba pro veřejnost:
10.00 – 12.00 h., 13.00 – 16.00 h., v květnu
a září v sobotu a v neděli, v období od
1. 6. do 31. 8. denně od pondělí do neděle,
po předchozí dohodě i mimo sezónu.

PODBLANICKÁ GALERIE
VLAŠIM

Posázaví, o. p. s.

Ing. Karel Kříž, Mgr. Jan Urban

V průběhu roku jsme pracovali v řídicích orgánech i pracovních skupinách Posázaví o.p.s. Konkrétně se jednalo o činnost v plénu a programovém výboru. Jako jeden z členů hodnotící komise jsme se účastnili hodnocení projektů podaných v rámci Leaderu 2007 - 2013. Probíhala rovněž spolupráce v oblasti šetrného turistického ruchu (vydávání a distribuce propagačních materiálů, příprava propagace pro rok 2010, příprava filmu o přírodě Posázaví).

ČLENOVÉ ČSOP VLAŠIM

Dagmar Tlustošová

Členem naší organizace se může stát každý, kdo má kladný vztah k přírodě a její ochraně. Členství je dobrovolné a není pro něj třeba splňovat jakékoliv odborné podmínky. Také neplatí, že se členem našeho sdružení může stát pouze ten, kdo se bude aktivně zapojovat do činnosti. Členství je vnímáno jako projev souzáležitosti a každý může přispět podle svých možností.

Je několik forem členství: dospělý, rodinné členství, členství dětí v oddíle Mladých ochránců přírody, kolektivní členství, individuální členství – registrace je možná při Ústřední výkonné radě ČSOP v Praze.

Povinnosti členů jsou jednou ročně zaplatit příspěvky ve výši: výdělečný člen 300 Kč, nevýdělečný 100 Kč, rodinné členství 350 Kč, důchodce nad 70 let – 50 Kč, čestní členové a členové – zemědělci zapojení v PSPPP (dobrovolná dohoda) – neplatí nic.

Členstvím v ČSOP každý získá

- zázemí největší neziskové organizace zabývající se ochranou přírody v ČR,
- šanci aktivně ovlivňovat stav naší přírody a krajiny,
- dobrý pocit, že podporujete organizaci, za kterou je vidět kus konkrétní práce,

- pravidelné zaslání členského časopisu Pod Blaníkem, Krása našeho domova a dalších informací,
- možnost využívat zajímavých slev v programu Zelená karta,
- účastnit se výletů a jiných společných akcí.

Pokud máte o členství zájem, bližší informace můžete získat osobně, písemně či telefonicky na adrese uvedené v úvodu výroční zprávy anebo v kanceláři ÚVR ČSOP v Praze, Michelská 5, 140 00 Praha 4 – www.csop.cz, odkud jsou částečně převzaty tyto údaje.

V roce 2009 se sešli členové ČSOP Vlašim při několika různých příležitostech. Na výročním setkání jsme po třech letech volili členy výboru organizace, společně s ostatními přáteli přírody jsme oslavili Den Země, pořádali jsme brigádu a také jednodenní výlet Podblanickem.

Výlet Podblanickem byl věnován památným stromům. Naším průvodcem byl Doc. RNDr. Václav Zelený, CSc., který nás seznámil nejen s cennými a odbornými informacemi o památných stromech, ale i s dalšími přírodními zajímavostmi.

Ke dni 31. 12. 2009 je v naší organizaci celkem 206 členů.

Návštěva památného jilmu u Červené věže.

foto: D. Tlustošová

Účastníci členského výletu za památnými stromy Podblanicka.

foto: D. Tlustošová

Výroční setkání členů ČSOP Vlašim.

foto: J. Vřrák

... co se jinak nevešlo.

foto: archiv

HOSPODAŘENÍ V ROCE 2009

Ing. Hana Krejčířová

Rok 2009 uzavřela naše organizace se ziskem 610 149 Kč. Největší podíl na zisku s částkou 495 366 Kč vykázalo středisko Péče o zeleň. Ostatní střediska hospodařila vyrovnaně – většinou se zanedbatelnou ztrátou, jak ukazuje tabulka č. 21.

Členění výnosů je zřejmé z grafu č. 11. Služby pro samosprávu představují 78% z celkového objemu poskytnutých služeb, jak vyplývá z grafu č. 12. V uplynulém roce přijala organizace dotace ve výši 6 543 212 Kč, což je 26% z celkových výnosů organizace.

Graf č. 13 ukazuje strukturu nákladů. Podíl nákladů na mzdy v roce 2009 oproti roku předchozímu mírně klesl, a to na 42,13%. Celý vývoj podílu mzdových nákladů s ohledem na celkové náklady organizace od roku 2003 představuje graf č. 14. Vývoj průměrné hrubé mzdy kmenových zaměstnanců lze vyčíst z grafu č. 15. Přepočtený průměrný počet všech zaměstnanců za rok 2009 byl 35,85. Tato hodnota je nižší o téměř celých 5% než v roce 2008 a o přibližně 1,5% nižší než za rok 2007, viz graf č. 16. Stejně tak počet kmenových zaměstnanců byl v minulém roce o 12,86 menší než v roce 2008, což bylo ovlivněno pohybem zaměstnanců ve středisku Péče o zeleň. Představu o vývoji počtu kmenových zaměstnanců od roku 2004 dosud dokresluje tabulka č. 22. Z grafu č. 17 lze vyčíst průměrný věk kmenových zaměstnanců na jednotlivých střediscích. Díky dotacím z Úřadu práce v Benešově jsme v průběhu celého roku mohli v rámci veřejně prospěšných prací zaměstnat celkem 19 pracovníků. Dotace na jednoho takového zaměstnance pokryla mzdové náklady ve výši 8 000 korun za měsíc. Jednomu z těchto zaměstnanců byla pracovní smlouva prodloužena o další rok. Ostatní dostanou šanci k sezónním pracem podle potřeby organizace opět na jaře 2010.

V ukončeném roce 2009 organizace zakoupila pozemek v katastrálním území obce Louňovice pod Blaníkem za

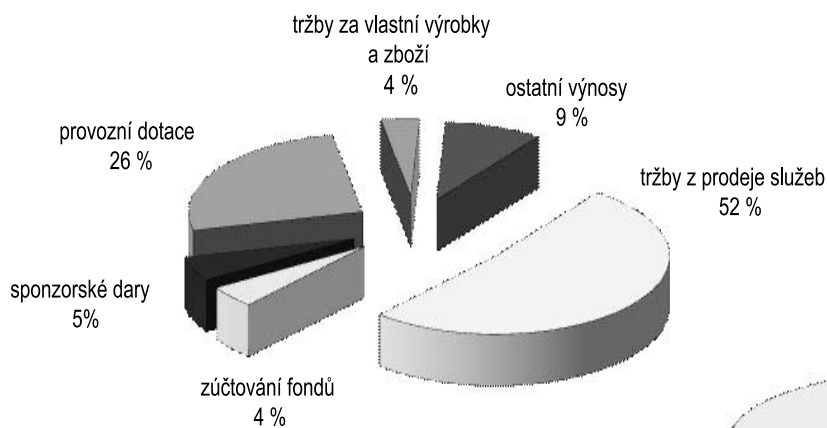
8 060 Kč. Pokud se pořizoval nový majetek, šlo zejména o drobné dovybavení Terénní stanice ČSOP Borovsko (stoly, lavice, palandy, lednice, lůžkoviny, ...). Tento objekt č. p. 42 s hospodářskou budovou a okolními pozemky si organizace bezúplatně půjčila od Povodí Vltavy, s. p. pro potřeby výzkumu a ochrany přírody.

Z projektu Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (středisko EVVO) se pořídil drobný dlouhodobý majetek za celkem 82 534 Kč (digitální kopírka SHARP, dva počítače, notebook, flipchart, kancelářské křeslo a úklidový vozík). Notebook v hodnotě 19 389 Kč byl zakoupen pro potřeby střediska Péče o přírodu a krajinu. Středisko Péče o zeleň se dovybavilo motorovou pilou STIHL MS 310 v ceně 17 722 Kč, motorovou sekačkou Husqvarna LC 48V za 10 916 Kč a paletou do školky v částce 8 799 Kč. Zaplacením poslední leasingové splátky auta SUZUKI VITARA a mulčovače AGRIA v létě 2009 přešly oba jmenované do majetku organizace. Přehled leasingových a úvěrových (automobil KIA SPORTAGE) splátek je uspořádán v tabulce č. 23.

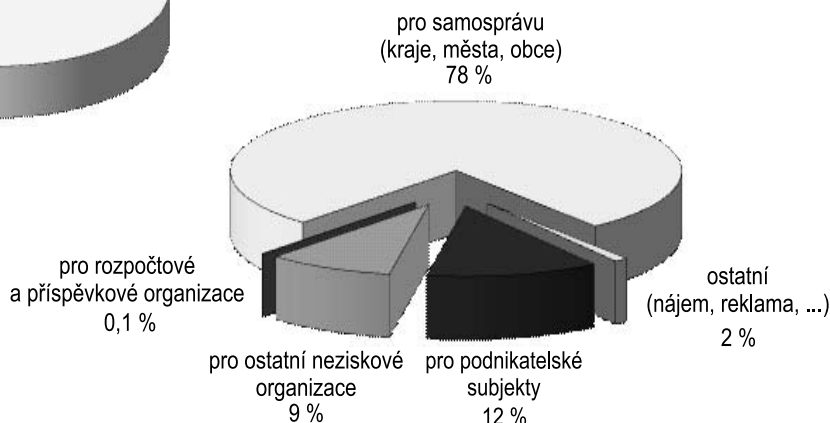
Na základě inventarizace majetku z konce roku 2008 byl fyzicky zlikvidován a následně účetně odepsán nepoužitelný majetek v celkové výši 545 223,25 Kč. Dále byly z majetku organizace vyřazeny automobily Š 123, SPZ 4S7 8885 a Mercedes 308, SPZ 4S7 8886. Vozidlo Praga V3S, které jsme pořídili v roce 2008, jsme v dubnu 2009 odprodali a nyní splácíme na leasing.

Audit účetnictví proběhl ve dnech 22. až 26. února 2010. Auditor, Ing. Josef Buček, číslo osvědčení KAČR 1378, konstatoval, že účetní závěrka za rok 2009 podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace ZO ČSOP Vlašim.

Graf č. 11: Členění výnosů 2009.

Graf č. 12: Rozdělení služeb 2009.

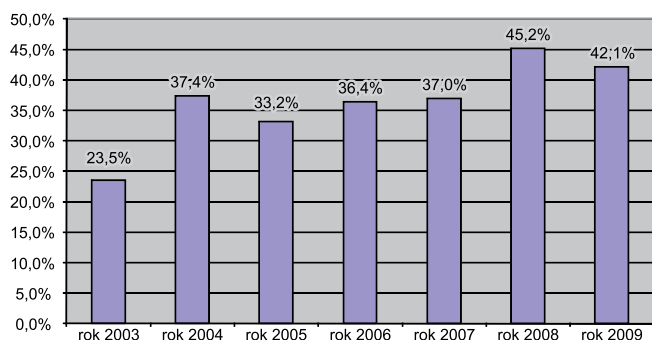
Tabulka č. 19

ROZVAHA 2009 (v celých tisících Kč)

	1. 1. 2009	31. 12.. 2008
A. Dlouhodobý majetek celkem	27 518	25 384
I. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	35 146	33 732
Pozemky	574	582
Umělecká díla, předměty a sbírky	450	475
Stavby	27 467	27 467
Samostatné movité věci a soubory movitých	4 727	3 428
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	1 564	971
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	364	809
II. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	-7 628	-8 348
Oprávky ke stavbám	-3 877	-4 911
Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům	-2 187	-2 466
Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-1 564	-971
B. Krátkodobý majetek celkem	7 744	10 305
III. Zásoby celkem	1 930	1 979
Materiál na skladě	437	466
Nedokončená výroba	1 397	1 448
Výrobky	96	65
IV. Pohledávky celkem	1 332	1 724
Odběratelé	1 035	1 247
Poskytnuté provozní zálohy	26	26
Pohledávky za zaměstnanci	145	63
Daň z příjmů	5	5
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	206	464
Jiné pohledávky	97	72
Dohadné účty aktivní	38	38
Opravná položka k pohledávkám	-220	-191
V. Krátkodobý finanční majetek celkem	4 156	5 979
Pokladna	152	130
Ceniny	10	40
Účty v bankách	3 914	5 809
Peníze na cestě	80	0
VI. Jiná aktiva celkem	326	623
Náklady příštích období	163	477
Příjmy příštích období	163	146
AKTIVA CELKEM	35 262	35 689

A. Vlastní zdroje celkem	28 153	27 966
I. Jmění celkem	27 518	27 356
Vlastní jmění	27 266	26 981
Fondy	252	375
II. Výsledek hospodaření celkem	635	610
Účet výsledku hospodaření	635	610
B. Cizí zdroje celkem	7 109	7 723
III. Rezervy celkem	1 092	1 092
Rezervy	1 092	1 092
IV. Dlouhodobé závazky celkem	536	443
Dlouhodobé bankovní úvěry	536	443
V. Krátkodobé závazky celkem	4 624	5 933
Dodavatelé	828	863
Přijaté zálohy	25	2765
Ostatní závazky	9	9
Zaměstnanci	550	552
Závazky k institucím soc.zabezpečení a veř.zdrav. pojištění	255	250
Ostatní přímé daně	40	37
Daň z přidané hodnoty	360	427
Ostatní daně a poplatky	53	44
Jiné závazky	51	13
Krátkodobé bankovní úvěry	1 272	0
Dohadné účty pasivní	181	173
Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	1 000	800
VI. Jiná pasiva celkem	857	255
Výdaje příštích období	73	60
Výnosy příštích období	784	195
PASIVA CELKEM	35 262	35 689

Graf č. 14: Podíl mzdových nákladů na celkových nákladech organizace.

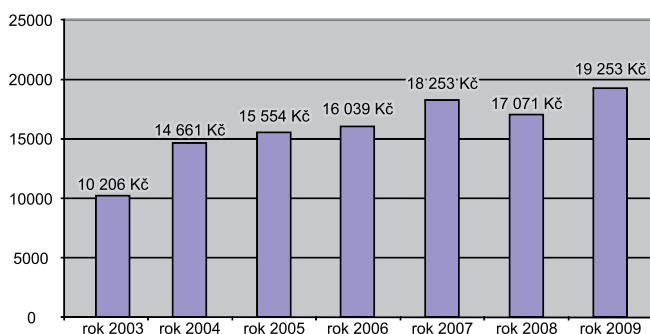

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT 2009 (v celých tisících Kč)

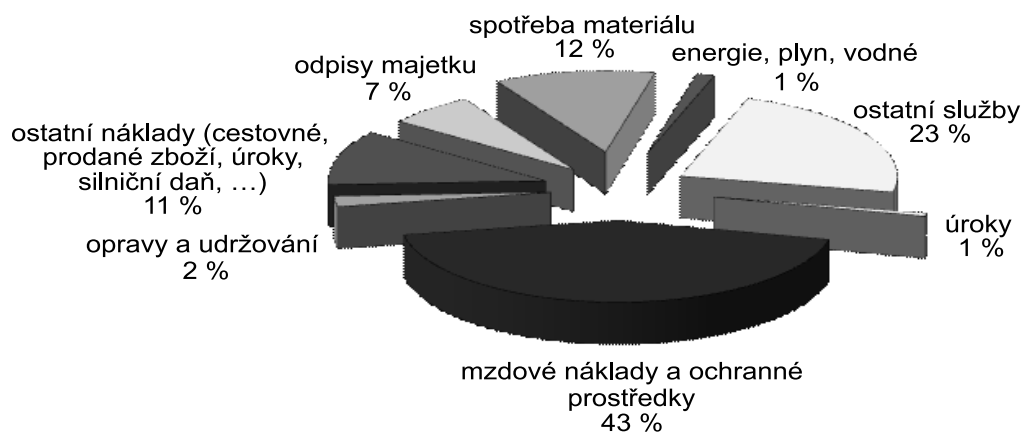
I. Spotřebované nákupy celkem	3 482
Spotřeba materiálu	2 940
Spotřeba energie	268
Spotřeba ostat.neskladovatených dodávek	67
Prodané zboží	207
II. Služby celkem	6 223
Opravy a udržování	510
Cestovné	47
Ostatní služby	5 666
III. Osobní náklady celkem	10 636
Mzdové náklady	8 079
Zákonné sociální pojištění	2 247
Zákonné sociální náklady	310
IV. Daně a poplatky celkem	45
Daň silniční	44
Daň z nemovitosti	1
V. Ostatní náklady celkem	1 515
Ostatní pokuty a penále	2
Úroky	154
Jiné ostatní náklady	1 359
VI. Odpisy,prodaný majetek,tvorba rezerv a opr. položek celkem	2 582
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	1 600
Zůstatková cena prodaného hmotného majetku	1 011
Tvorba opravných položek	-29
VII. Poskytnuté příspěvky celkem	31
Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	28
Poskytnuté členské příspěvky	3
NÁKLADY CELKEM	24 514

I. Tržby za vlastní výkony a zboží celkem	13 872
Tržby za vlastní výroby	594
Tržby z prodeje služeb	12 968
Tržby za prodané zboží	310
II. Změny stavu vnitroorganizačních zásob celkem	20
Změna stavu zásob nedokončené výroby	50
Změna stavu zásob výrobků	-30
III. Ostatní výnosy celkem	2 150
Úroky	16
Zúčtování fondů	1 145
Jiné ostatní výnosy	989
IV. Přijaté příspěvky celkem	1 298
Přijaté příspěvky (dary)	1 274
Přijaté členské příspěvky	24
V. Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv	1 241
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	1 241
VI. Provozní dotace celkem	6 543
Provozní dotace	6 543
VÝNOSY CELKEM	25 124
Výsledek hospodaření před zdaněním	610
Výsledek hospodaření po zdanění	610

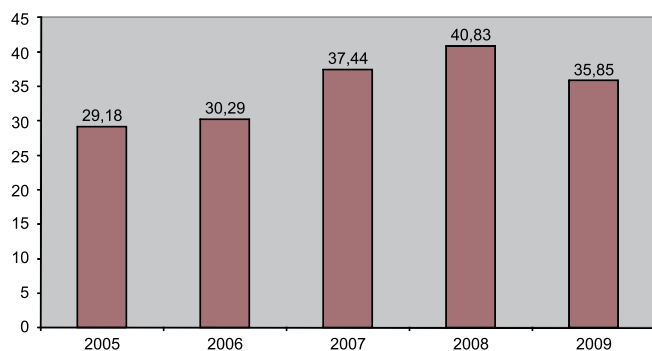
Graf č. 15: Průměrná hrubá mzda v letech 2003 – 2009.

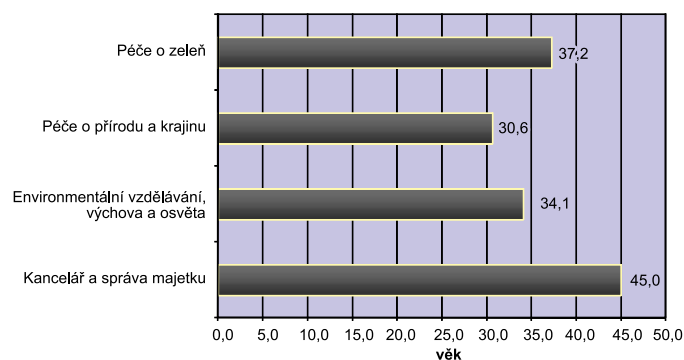
Graf č. 13: Struktura nákladů 2009.

Graf č. 16: Vývoj průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců.

Graf č. 17: Průměrný věk kmenových zaměstnanců ve střediscích.

Tabulka č. 21: Podíl jednotlivých středisek na výsledku hospodaření.

středisko	výsledek hospodaření
Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta	-6,10 Kč
Péče o přírodu a krajinu	-3,43 Kč
Péče o zeleň	495 366,36 Kč
Kancelář, správa majetku	-8 948,90 Kč
Nedaňové náklady	-17 582,00 Kč
Hospodářská činnost	141 323,25 Kč
z toho: reklama	39 200,85 Kč
nájem	10 794,78 Kč
ekoobchod	74 087,09 Kč
ubytování	12 426,09 Kč
rybníky	4 814,44 Kč
celkem	610 149,18 Kč

Tabulka č. 22: Vývoj počtu kmenových zaměstnanců v období let 2004 – 2009.

středisko	název střediska	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1	Kancelář ČSOP, správa majetku	3,22	3	3,5	3,9	5,7	4,6
3	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	3,73	5	4,2	4,8	5,1	6,4
4	Péče o přírodu a krajinu	3	3,33	4,8	5,0	4,0	3,6
5	Péče o zeleň	3	4	5,3	14,3	24,5	11,8
CELKEM		12,95	15,33	17,8	28,03	39,26	26,4

Tabulka č. 23: Leasingy a úvěry na pořízení majetku ke dni 31. 12. 2009.

předmět leasingu	celkem Kč	splátka měsíčně	datum		k 31. 12. 09 zbývá uhradit
			uzavření	splatnosti	
Citroen Berlingo 2,0 Hdi	660 845	0	25/09/02	25/08/05	0 Kč
Suzuki Vitara	833 884	0	27/09/05	27/08/09	0 Kč
Štěpk. Eliet, mulč. Agria	502 560	0	09/08/06	05/07/09	0 Kč
Citroen Berlingo II 1,4i X	439 227	7 362	06/04/07	10/03/11	110 430 Kč
Agria 5900 Taifun nosič nář.	628 285	15 907	02/08/07	05/07/10	111 349 Kč
Praga V3S	1 762 692	28 540	01/06/09	01/11/13	1 341 380 Kč
Octavia Combi	452 116	5 907	11/09/09	05/09/14	338 865 Kč
DPH 20% od 1. 1. 10		5 945			
Transporter VW 5TDI 4x4	743 130	9 827	25/11/09	05/11/14	583 392 Kč
DPH 20% od 1. 1. 10		9 888			
KIA Sportage 4x4 Comfort 2.0	783 960	13 066	06/11/08	30/10/13	601 036 Kč
splátky celkem vč. DPH od 1. 1. 2010		80 708			

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

o ověření roční účetní závěrky k 31.12.2009 občanského sdružení

**Český svaz ochránců přírody
základní organizace 02/09 Vlašim
258 01 Vlašim, Pláteníkova 264
IČO 18595677**

Zpráva je určena výboru základní organizace 02/09 ČSOP Vlašim.

Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky občanského sdružení Český svaz ochránců přírody k 31. 12. 2009 za období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009, tj. rozvahu k 31.12.2009, výkaz zisku a ztráty a přílohu této účetní závěrky, včetně popisu použitých významných metod. Údaje o společnosti jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Za sestavení věrného a poctivého zobrazení účetní závěrky v souladu s českými účetními předpisy odpovídá statutární orgán organizace. Součástí této odpovědnosti je navrhnout, zavést a zajistit vnitřní kontroly nad sestavováním a věrným zobrazením účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou, zvolit a uplatňovat vhodné účetní metody a provádět dané situaci přiměřené účetní odhady.

Mou úlohou je vydat na základě provedení auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsem provedl v souladu se zákonem o auditorech a Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsem povinen dodržovat etické normy a naplánovat a provést audit tak, abych získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a skutečnostech uvedených v účetní závěrce. Výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, včetně posouzení rizik, že účetní závěrka obsahuje významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou. Při posuzování těchto rizik auditor přihledne k vnitřním kontrolám, které jsou relevantní pro sestavení a věrné zobrazení účetní závěrky. Cílem posouzení vnitřních kontrol je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřních kontrol. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použití účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Domnívám se, že získané důkazní informace tvoří dostatečný a vhodný základ pro vyjádření mého výroku.

Výrok auditora

Podle mého názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace občanského sdružení ZO ČSOP Vlašim k 31.12.2009 a nákladů, výnosů a výsledků jejího hospodaření za rok 2009 v souladu s českými účetními předpisy.

Vlašim 26. února 2010

Ing. Josef Buček
číslo osvědčení KAČR 1378
602 00 Brno, Nerudova 14

Výbor ČSOP Vlašim

Ing. Pavel Pešout (předseda), Mgr. Radovan Cáder (místopředseda), Ing. Marek Lempochner (hospodář), Ing. Karel Kříž (jednatel), Mgr. Kateřina Červenková, Ing. Roman Farion, Mgr. Lenka Daňková, Ing. Mgr. Martin Klaudys, Ing. Miloš Krejčíř, Jiří Nosek, Bc. Pavel Jakubův

Členská schůze

Revizní komise ČSOP Vlašim:

Ing. Beáta Kremlová
(předsedkyně),
Václav Broukal,
Leoš Kůčera

Předseda ČSOP Vlašim

Ing. Pavel Pešout

Referát ekonomiky

Ing. Hana Krejčířová (ekonomka),
Lenka Röschelová (mzdová účetní)

Samostatný úsek kanceláře

Dagmar Tlustošová (vedoucí úseku),
Věra Hrušková

Samostatný úsek správy majetku

Jiří Nosek (vedoucí úseku),
Josef Žížala, Jan Sechovec

Středisko environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Mgr. Kateřina Červenková (vedoucí
střediska), Mgr. Petra Macháčková, DiS.,
Mgr. Lenka Suchanová, RNDr. Jana
Havelková, Ing. Jana Dufalová,
Jiří Pavelka, PhDr. Roman Andres

Úsek Ekoporadna a ekoobchůdek

Mgr. Jan Urban (vedoucí úseku),
Mgr. Stanislav Příhoda (vedoucí
Podblanické galerie)

Oddíl mladých ochránců přírody

Jindřich Kulíček

Redakční rada Pod Blanicem

Mgr. Radovan Cáder, Prof. RNDr.
Lubomír Hanel, CSc., Mgr. Václav
Kovařík, PhDr. Jindřich Nusek,
Ing. Pavel Pešout (předseda),
PhDr. Ivana Preislerová, Slávka
Rýčlová, Milan Štědra, Mgr. Jan
Urban, PhDr. Libuše Vánová,
Ing. Jana Změškalová

Středisko péče o přírodu a krajinu

Ing. Karel Kříž (vedoucí střediska),
Bc. Pavel Jakubův, Petr Zapletal,
Mgr. Jarmila Klaudysová

Úsek Záchraná stanice pro živočichy

Mgr. Šárka Tlustá (vedoucí úseku),
Lenka Šafránková, Ing. Zuzana
Pokorná, Ph.D., Marja Kravčíková,
MVDr. Martin Vašák (Věterinární
kliniky Benešov)

Úsek Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka

Ing. Mgr. Martin Klaudys

Vedoucí programů druhové ochrany

Prof. RNDr. Lubomír Hanel, CSc.,
Ing. Karel Kříž, Bc. Pavel Jakubův,
Mgr. Hana Pánková, Ph.D.,
Ing. Zuzana Pokorná, Ph.D.,
RNDr. Aleš Dolný, Ph.D.

Středisko péče o zeleň

Ing. Marek Lempochner (vedoucí
střediska), Vladimír Fialka,
František Krejčí

Úsek pěstební činnosti

Hana Kotková, DiS. (vedoucí
úseku), Erika Grundzová,
Petr Býma

Úsek údržby chráněných území

Jakub Vrníák (vedoucí úseku),
Arnošt Štrombach, Marie
Horálková, Zuzana Čičáková,
Eva Krejčová, Miroslav Jandák,
Zdeněk Šiška, Milan Krška,
Jan Kronus, Karel Šmejkal,
Iveta Kovačová,
Růžena Čermáková

DĚKUJEME NAŠIM DÁRCŮM

Bohatá činnost podblanických ochránců přírody by v roce 2009 nebyla možná bez finanční podpory.

Organizace a instituce: AOPK ČR, Správa CHKO Blaník; ESF ČR; Mikroregion Český Smaragd; MŠMT ČR; MŽP ČR; Nadace České spořitelny; Sdružení MOP ČSOP; SFZP ČR; Síť ekologických poraden STEP; SSEV Pavučina; Státní zemědělský intervenční fond; Úřad práce Benešov; ÚVR ČSOP Praha

Samospráva: Středočeský kraj; Benešov; Čechovice; Kamberk; Kondrac; Krivousoudov; Kutná Hora; Louňovice pod Blaníkem; Naceradec; Pacov; Pelhřimov; Pravonín; Ratměřice; Veliš; Vlašim

Jedním z nejdůležitějších příjmů organizace jsou dary. Následujícími firmám a osobám (řazení dle abecedy) děkujeme za projevovou přízeň:

MECENÁŠI ČSOP Vlašim 10 000 a více Kč

Autoopravná Vitejček; Anonymní dárci, Praha; BEZPO Benešov, s.r.o.; ČesFuR o. s., Brno; ERIKA, a. s., Praha; Jiří Jirásek, Praha; Ing. Michal Pátek, Praha; RABBIT Trhový Štěpánov a.s.; akademický malíř Jaroslav Sůra, Praha; Ing. Josef Tulach, Lešany; VEOILIA VODA ČR, a.s., Praha; manželé Vlaškoví, Praha 5

PATRONI ČSOP Vlašim 5 000 – 9 999 Kč

Ateliér David, Liberec; MUDr. Eva Bartošová, Psáry; CGI.CZ, Praha 7; Michaela Picková, Praha

SPONZOŘI ČSOP Vlašim 2 000 – 4 999 Kč

Absolventi kurzu rozvoje tvůrčího myšlení, Praha; Jaroslava Crkvová, Vlašim; Alena Černá, Stříbrná Skalice; Ing. Miroslav Čížek, Praha; Lucie Dvořáková, Mělník nad Sázavou; Sandra Gruntorádová, Praha 4; Helena Hátleová, Praha; Hana Hauková, Praha 4; MUDr. Simona Kovandová, Jilové u Prahy; František Kubín, Šebřín; Roman Pecháček, Praha 10; MUDr. Karel Pěkný, Vlašim; Mgr. Stanislav Příhoda, Vlašim; manželé Sidóvi, Popovičky; Ing. Eva Vaňková, Vlašim; Jaroslava Volovecká, Benešov

PODDPOROVATELE ČSOP Vlašim 500 – 1 999 Kč

AGRO-KVARTO, s.r.o. Ovčiny, p. Kakos; František Běloch, Humpolec; Michal Céza, Konářovice; Šárka Čapková, Pelhřimov; Eva Dočkalová, Český Krumlov; Andrea Fraňková, Praha 4; Petr Hájek, Praha 5; Petra Handlová, Praha 3; MUDr. Milena Hofmanová, Benešov; Jiřina Hrabánková, Benešov; Mgr. Alena Hrbáčková, Dobšice; David a Vendula Jabloví, Husinec-Řež; Marie Janouchová, Veliš; Jana Janovská, Senohraby; JUDr. Eva Jelínková, Nespěky; David Jirásek, Lešany; Jana Jirotová, Benešov; Eva Kejčlíčková, Říčany; Ing. Pavel Kolomazník, Praha; Jiří Kopecký, Říčany; Dr. Ivo Koudelka, Pyšely; JUDr. Rudolf Kožíšník, Praha 10; Eva Ledlová, Benešov; Tereza Matřinkovicová, Praha 10; Alena Matějková, Kamenice nad Lipou; Matejská škola Petklíč, Praha; Jana Michalcová, Praha 10; Irena Mlejnková, Benešov; Ladislav Mrkvicka, Praha 7; Marcela Nedělková, Čáslav; Adéla Němcová, Praha 4; Olga Němcová, Kamenice; Zdenka Nová, Praha 1; Vítězslav Pivoňka, Mačovice; Martina Postřehovská, Praha 9; Marcela Povolná, Peceřady; manželé Procházkovi, Vlašim; Ing. Barbora Rettková, Havířov; paní Roubíčková a paní Matznerová, Praha; Jaroslav Řezáč, Praha 8; Zdenka Sekerková, Pízeň; Květoslava Senarová, Jindřichův Hradec; Jan Smazal, Praha; Ivana Stanková, Praha 9; Střední zemědělská škola, Benešov; Ing. Radovan Šulák, Kutná Hora; Jaroslav Šusta, Kácov; Toulá Petr, Poříčí nad Sázavou; Hana Tůmová, Praha 5; Jaroslava Urbanová, Vlašim; manželé Urbanovi, Křhanice; manželé Vondráškoví, Mokrá Lhota; Helena Weiserová, Kamenice; Základní škola Na Beránku, Praha; Anna Zouharová, Kostelec nad Černými lesy

PŘÍSPĚVATELE ČSOP Vlašim 50 – 499 Kč

Eva Buránková, Říčany; Ladislav Cigler, Praha; Jana Dudlová, Kutná Hora; Radoš Fořt, Český Šternberk; Lucie Frellichová, Praha 4; Jana Halačková, Benešov; Jana Hlavničková, Vlašim; paní Hofmanová, Mirošovice; Miroslav Janůrek, Praha 5; Olga Jeníčková, Vlastějovice; Ivan Jindrak, Vlašim; Tomáš Kadraha, Čerčany; Dana Karásková, Kutná Hora; Vilém Kloubek, Praha; Věra Krejčková, Vlašim; manželé Kremlovi, Vlašim; Ivana Křížková, Praha 5; Jana Kvasničková, Vlašim; Petra Lohrová, Praha 10; paní Márová, Čerčany; Alena Otavová, Benešov; Jiří Panenka, Říčany; Pavel Platonov, Kutná Hora; Bohuslav Proněk, Praha 8; Amálie Repiská, Říčany; Vojtěch Siegel, Černovice; Pavel Sirotek, Louňovice pod Blaníkem; Petra Skopcová, Praha; Jaroslava Slezáková, Benešov; Lenka Tichá, Bysčovice; Lenka Tichá, Říčany; Petr Tulach, Praha; pan Van de Wüver, Holandsko; Dobromila Vaneřová, Říčany; Dulcinea Vavříková, Kamenice; paní Zaplatílková, Kamenice; Karel Zeman, Kamberk

